

GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA

Class No.

Te
894.8131

Book No.

57323 K

N. L. 38.

MGIPC-81-19 LNL/62-27-3-23-100,000.

GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY
CALCUTTA

This book was taken from the Library on the
date last stamped. A late fee of 6 nP. will
be charged for each day the book is kept beyond
a month. *25/5/67*

26 JUL 1967

22 OCT 1967

N. L. 44.

MGIPC-S1-10 LNL/62-11-12-62-50,000.

శ్రీ గురుభ్యోనమః.

శ్రీమదాంధ్రకవిశేఖరుండగు

శ్రీనాథకవీంద్రునిచే రచియింపబడిన

కా శీ ఖ ం డ ము.

ఈ గ్రంథము

శేఖరవ్రమాదాదిజనితదోషరహితంబుగ

పండితులచే బరిష్కరింపబడినది.

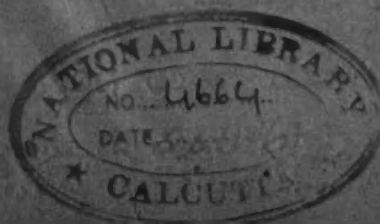
వంకాయల - కృష్ణస్వామిశెట్టిగారి
స్వకీయ.

శ్రీరంగవిలాసముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపించి ప్రచురింపబడియె.

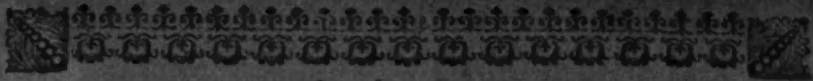
చెన్నపట్టణము-౧౯౦౮ సం.

Te
894.8131
Sn 323.R

SHELF LISTED

B.

శ్రీ గణేశాయ నమః.

కాళీ ఖండము.

ప్రథమాశ్వాస ప్రారంభము.

శా. శ్రీ కాళీనగరాధిరాజ్యపదవీ సింహాసనాధ్యాసితో. కై క గ్రామణివి
శ్వనాథుడు విశాలాక్షీ మనోధర్మసు. శ్లో. కన్తోద్భవయశ్చ భూవర తనూజా
న్వీరభద్రచేత్వర. ద్వాకాంతున్దగనబ్ధగండని మహేశ్వర్యా తుండేయభక్తః
సీ॥ కంతాగ్రకరిరాజదురివి ఘ్నిశురుడు పడకుగుబ్బలికూతు కోడుకుగుట్ట
యా కాళీమండలంబనునల్లగులువకు నకరువాద్యుండులోలార్కమూర్తి. గో
పాలభామలగుబ్బచన్నలమెచ్చు గీర్వాణవంద్యుండు కేశవుండు. కట్టిప్రదా
నరాన్యకటిగోచురద్వారవరితీకుడుకాలభైరవుండు. గాలకంఠునిశిరసుపూ
గగనగంగ. కాశికాక్షేత్రమున కేమగడయునైన యిందలునునిత్తురెల్లపృథ్వి
తమ్ము. లళ్లపూపాలుపిరధద్రాధిపునకు॥ సీ॥ కబరికాభారంబు గైవెక్కివి
కులతోనవటుభాగంబువైన త్తెమిల్ల. నలతివేశెమరుచేసనలుకొన్నలలామ
కుంకుమంబునజిన్నికురులుమునుగల్ బసిడికుండలంబాలు చాలిండ్లధరము
ననన్నపుగూడిగజలదరింప. దరకతాటంక రత్నప్రభారింభోగి గండస్థ
లంబులగూగిలింప. గాళికారామకల్పవృక్షములనీడ. గుతవవేళలయం
దునాకొన్నవారి. కమృతదివ్యాన్నమిడువిశాలాక్షిగారి. కాక్వతైశ్వర్య
ములుగృతిస్వామికొసగు॥ ఉ॥ పాయకనిర్నిరోధ నిరపాయసమగ్ర కృపా
గుణైకపా. రాయణతావిలాసము నిరంబుగనంబుజసూతిపీరనా. రాయణు
దానవైభవ భురంధరుసంగరసవ్యసాచిదీ. ఘోయురుపేరుశేయుత పృపా
గ్రణిసల్లయపిరధద్రుని॥ సీ॥ కంతపీఠిక నోంకార ఘంటమొఱయ. జె
లంగుగొవుత మన్మథజ్జేత్రసీమ. గవికుటుంబులుచాలిటి దివిజనురభి.
జలదనంధపుజోటి భాషావధూటి॥ వ॥ అని సముచితప్రకారంబున బూ
జ్యపూజాతత్పరుడనై యొక్కనాండాల్మగతంబున నిల్లనివిఠర్కించి॥ సీ॥ చి
న్నారిపొన్నారిచిలుతకూకటినాడు రచియించితిమరుత్తరాట్పురిత్ర. నూ
నూగుమీసాల నూత్నయావనమున శాలినాహనన ప్రళిణిదీవిరి. సంత
రించితినిండుజన్మనంబునయందు హామనైకుధకావ్య మాంధ్రీభామ. బ్రా

భవ్యవస్తువముకి పరిపాకమునఁ గొనియాడితి భీమనాయకునిమహిమఁ । బ్రా
 యమితమగులక్షణైవాలకుండఁ । గాశీకాఖండమును మహాగ్రంథమేను ।
 దెనుఁగుజేసెనఁ గణాటదేశకటక । పద్మవనసేళి శ్రీనాథభట్టముకమి
 డు । స్కందపురాణసంహితకు ఖండములేబడియుండులోననా । నందవనాను
 భావ కథనంబునశ్రోతకు వక్తకుఁశుభా । నందవరంపరావహము నైజగు
 ణంబునఁగాశీఖండమా । కందువయే నెఱింగి నమకట్టితిఁగావ్యముగ్గా నొన
 ర్చుగఁగఁ । పా ఇమ్మతోప్తారంభంబు గణాకణి కావళంబుననాకణిఁంచి క
 గాఁత విశ్రాంత విశాలనేత్రుండును, బంటవంశ కమల మిత్రుండును, న
 శ్రాంత విశ్రాణన శ్రీదావరాయఁబుండును, వీరనారాయఁబుండును, నిత్య
 పత్నుండును, బల్లవాదిత్తుండును, భూభువనభారధరణి దీక్షాదక్షదక్షిణభు
 జాభుజంగుండును, రాయవేశ్యాభుజంగుండును, గీతిఁ గంగారంగిణి ప్రవా
 హవపితృతస్వర్గమర్త్యపాతాభుండును, జగవగోపాలుండును, విమలధమఁ
 శీలుండునునగు నల్లయ వీరభద్రభూపాలు డొక్కనాఁడు ॥ ౩॥ త్రైలో
 క్య విజయాభిధంబైన సాధంబు చంద్రశాలా ప్రదేశంబునందు । సచివపై
 న్యాధీశ పామంతస్థపవార సీమంతినీ జనశ్రేణిగాలువ । కాత్త్రమిమాంస
 యు సాహిత్యగోష్ఠియు విద్యత్కపింద్రులువి స్తరింపఁ । గపూరకస్తూరికా
 నంకుమవగంధ సారపారథముదిక్కుచితముగ । నిజభుజావిక్రమంబుననిశిల
 దిశలు । గలిచెతమరాజ్యవీర మెక్కించినట్టి । యన్న వేమేశ్వరుని యంకమా
 శ్రయించి । నిండుకొలువుండె గన్నులపండువగును ॥ ౪॥ అప్పుడు నన్నుంచి
 లుపంజించి సముచితానసంబునం గూర్చుండ నియమించియున్న యవసరం
 బున ॥ ౫॥ రాయవేశ్యాభుజంగుసంగ్రామపాథఁ । గాయగోవాళవేమనత్కూ
 వరుండు । గూమియనుజన్మ హృదయంబుకోర్కియెఱిగి । యథిఁనను
 ణాచియిట్లనియాపితిచ్చె ॥ ౬॥ వచియింతువేములవాడభీష్మసభంగి నుద్దండ
 లీలనొక్కొక్కమాటు । భాషింతునన్నయభట్టుమాగఁంబున ముభయవా
 క్రాన్ధినొక్కొక్కమాటు నాక్రుత్తుదిక్కయద్వైవకారము రసాభ్యుదితబం
 ధముగనొక్కొక్కమాటు పరిధవింతుప్రబంధవరమేశ్వరునితెవ మూక్తివైచి
 త్రినొక్కొక్కమాటు నైషధాదిమహాప్రబంధములు పెక్కు । చెప్పినాడవు
 మాకునాత్రితుండవనఘం యివుడు చెప్పదొడంగినయీప్రబంధ మంకితముసే
 యువీరభద్రయ్యవీర । ౭॥ ఈక్షోణిని నుబోలునత్కవులు తేరినేటికా
 లంబునఁ । వాణ్ణారామచక్రకృభీమవర గంధర్వాపురోభామినీ । వక్షోజద్వ
 యగంధసాతఘ్నపూర్వైవరాజ్యభారంబున । ధృష్టింఁచుగవిసాద్యజ్ఞామ

భవదీయప్రాధసాహిత్యములఁగి వలని యనంతరంబు కర్పూరవనంతరాయంబు
 ఏరభద్రచేత్యయందు కర్పూరతాంబూలసహితంబుగా జాంబూనదాంబరాధర
 ణంబులిచ్చినం బ్రగ్రహించిఁగి సీ అంధ్రీక్షమామండలాఖండలుండైన వే
 మభూపతికృపావీక్షణంబుఁ ఘోషారాయాంకసద్గురురాజ భీమేశ్వరస్వామి పద
 సమారాధనంబు । కమలాద్రినిలయమార్కండేయశివమాళి చంద్రదాంభుజవ
 నుభాసారధారి । వేదాద్రినరసింహవిప్రులవత్సస్థలీ కల్పారమాలికాగంధలహ
 రి । కారణంబులునుద్బేధకములుగోగి సంభవించిన సాహిత్య సౌప్తవమును
 వీరభద్రచేత్యయంబ్రబంధవిభునిజ్ఞేసి । కాశికాఖండము దేనుఁగుగానొనఁతుఁ ॥
 గీ॥ కలిగెఁబదియాఱువన్నెటంగారమునకుఁ । బద్మరాగంబుతోడిసంవర్కల
 బ్ది । కాశికాఖండమనుమహాగ్రంథమునకు । నాయకుఁడువీరభద్రభూనాథుండ
 గుట॥ వ॥ అని తన్మహాప్రబంధకల్పనా కుతూహలాయుత్తచిత్తుండనై ॥ సీ ।
 బాదరాయణుపాదపద్మంబులకుఁ మ్రొక్కి ప్రాచేతసునిమనంపదవినిలిపి । భట్ట
 బాణమయూరభవభూతిశివభద్ర కాళిదాసులమహాకవులఁడలఁచి । రాజశే
 ఖునిభారవిమాఘుగీర్తించి ప్రవరసేనుని దండిభానుఁడలఁచి । హన్తుబిల్ల
 ణునిమల్లుఁగుఁజోరుఁగొనియాడి డ్డేమేంద్రజిత్తప్రణేత్రగించి శబ్దశాసనునన్న
 పాచార్యవర్యుఁ సత్కవిశ్రేష్ఠఁదిక్కయజ్వనుభజించి సప్రబంధమహేశ్వర
 శంభుదాసుఁ వధికతరభక్తిసంయుక్తినాడరించి ॥ గీ॥ మత్స్యతామహుఁడగు పి
 తామహుఁడలఁతుఁ గలితకావ్యకథాలాభుఁగమలనాథుఁడంద్రచందనమం
 దారసదృశకీర్తిఁ । సరససాహిత్యసామ్రాజ్యచక్రవర్తిఁ ॥ వ॥ అని యనంతరంబు
 కృతీశ్వరుఁ నభివణిం చెడ ॥ సీ॥ కలశాభిషేకవ్యకాశరపల్లవద్యయీ సంవాహన
 క్రియాసముచితంబు । నిఖిలవేదాంతవాణివభూధమ్మిల్ల బహుశక్తుప్రామోద
 భావితంబు । ప్రణుతనానాసుపర్వకిరీటసంఘాత రత్నాంశునీరాజరాజితంబు ।
 సనకాదినమ్మనీశ్వరమనోమంటపా భ్యంతరరత్నదీపాంకురంబు । పతగకేతను
 శ్రీపాదపంకజంబు । గారణంబుగఁజన్మించెభూరిమహిమ । గంగసయిదోడువిప్రు
 కోటిగఁగముతాదు । నాలుగవజాతిసమధికోన్నతవిభూతి ॥ శా॥ ఆవర్ణంబున
 సువృషించి గుణరత్నాల్లోనిధానంబుగ్రీ॥ దూపూరం బెరుమాజిరెడ్డియభివృద్ధ
 ల్లాం చెప్పుత్యుండయి । గ్రీవాక్ష్యశకశంకపంకపారణ శ్రీదాకళాగర్విత । ద్యా
 వాప్యధ్వజకాశపేతల యశోధారానభస్సింఘువై ॥ గీ॥ ఆతనియర్ధాంగల
 క్షిప్రీమన్నమాంబు । గొంచెదనయులనగ్ధార్థికల్పితరుల । వల్లయాధిశపెడ
 కోటయన్నప్రాల । కువలయేవదొడ్డయివన్నకోటవిభుల ॥ సీ॥ ఆననిభారధురీణ
 తాధరీశ్వరమహా శ్రోతప్రధానమల్లాడనృపతి । ధాటిసమాటికనాటాశవిధ్య

స్త్రుకుటిలాహితుడు పెదకోటశైలి పంటావ్యయక్షిరచాళోధిసంపూర్ణ పూ
 ణామావిధుడన్నప్రాలిభుడు । ప్రోద్దామ సుప్రతాపౌదయవ్యతికర స్సా
 యాధికుడుదోడ్దాయరెడ్డి హాటకాచలధీరుడు మేటిలిరుడు । పాటికలవా
 డు కరహాటలాటఘాటా కాళకర్ణాటదేశరాట్టుటకసుకవి కోటిసుతకీర్తి
 శ్రీడిన్నకోటరెడ్డి ॥ ౩ ॥ పంటకులరాజు దొడ్డభూపాలునకును । బరమకల్యాణి
 యన్నమాంబకునునుతులు । ప్రోలభావతియును గోటభూపతియును । భువన
 సుతకీర్తి యల్లాడభావతియును । అందు ॥ ౩ ॥ కుటిలాపిరాట్టుంతకుమారాం
 తయుఁగూని క్రీడింపనీడుకొత్తేయకాపి । హరిదంతసాధశృంగగ్రవిధులగూ
 ని తిలకింపనీడుకీర్తిధ్వజంబు । శాశితబంధుమిత్రారామములగూని సాగ
 గీడుకృపావసంతరిల్లె । హరిణాభృన్మూర్ధస్యచరణాబ్జములగూని మరుడనీ
 డునిజాత్యమహాలిషాంబు । బ్రశయసంగంధ శుంభ దారభటిపటిమ । భయద
 ఛలాత్మ భావసాధవదధంగి । దహనమహనీయ దివ్యప్రతాపవిసర । దనమ
 జయహారి దొడ్డయయల్ల శైలి । ముజయధాటిసమయంబులగూని విలయ జంక్షా
 మాసుతాడంబరా । న్యయరంహాప్రవిజ్ఞంభ మాణఘన నిస్వనోగ్రభేరిస్వనం ।
 బయయెడ్డాదిభయంకరోడ్డమర శైర్యంబై నశ్శిరెడ్డిదొడ్డయయల్లాడవృపా
 లువాలునకు చిట్టలాడుదిక్కుకమల్ ॥ ములలితాహంకృతి దొడ్డభూవరుని
 యల్లాడకూనానాగునా । జలమూర్ఖున్నవిరోధిరాజులమర స్తుత్యప్రతాప
 ప్రభా । కలిశ్రీయుతులై సుఖులురెలమిం గల్యాణశైలంబుపై । గలకాతా
 మలహార్మ్యరేఖలమను త్కాంతాకుచాగ్రంబుల ॥ ము॥ అనవేమక్షితిపా
 లుపాత్రియగు వేమాంబామహాదేవికా । ఘనుడయ్యల్లడ భూమిపాలునకు
 సర్వమస్థిగిగాడిపుల్ । తనయుల్వేసువిభుండు పరపమధాధ్యక్షుండు దొడ్డ
 ప్రభుం । డునునన్నయ్యయుబాహువిక్రమ కళాటోపప్రతాపార్ధతుల్ । వ ।
 అడగ్రజుడు । ము॥ కొనియెగంచుకముల్ సముదృటవట స్తోటిభటప్రాశీ
 గై । కొనియెవ్వేడుక బేసికాడ యహితక్షోణీఫలల్లాడకే । కొనియెన్నాక
 వరంబునీక మదవద్దోరాలిసంహరియై । ఘనుడల్లాడమహీశువేమన నిరా
 ఘాటకధాటిగతి ॥ ౩ ॥ చస్తమాదియరాయచంద్రబింబావనా చితురవల్ల
 రులపైజిన్నిపువ్వు । ఘోడంతుర్నాటి జననాథశుద్ధాంత కుచకుంభముల
 దూదిగుండుమంబు । బారహదొంతిభూపాలలిలావతీ గండస్తలంబులగలికిన
 వున్ । కలవపైయెడ్డాదికటకాధిపతివధూ సీమంతుధుల కేరుచుక్క । యల్ల
 డాధిశ వేమక్షమాధినాథ । భూరినిష్ఠుర ధాటివిహారచటుల । సైన్యవాసీరతు
 భారతభట్రుటోడ్డ । వింధ్యపార్వత వసుంధరా విప్రులధూరి ॥ ౩ ॥ ఘండునా

మరథాని పావదంబిచ్చిన భద్రదేవములు నీతిబాధముండు. నొడైధానీనా
 ఘోరపదఁబుత్తెంచిన బింబారుణాస్థినంబెలవహించుచు గల్గెటభూపతి కా
 నుకయనిపిన ముక్తతపత్రంబుమోలమెఱయు. యవనాధిపతియచాయన
 ముగానోసరిన పాగాహయంబులువాగెవచ్చు. దూరమంతతబారహదం
 తిమన్న. సప్తమాడియ రాజన్యసమితి మొక్కు. రాయవేశ్యాభజంగ సం
 గ్రామపాథక. గాయగోవాళ వేమనత్పాదపునకు. కి. చటులతనల్లయ వేమన.
 చటుధాటివిజయభేరి భాంకృతులైనయు. ఇటసామజహరిసమధికి. కటుకంఠ
 గభీరకుహర కహకహరవము. నీ. ధరియంపనేర్పిరిదర్శవెట్టెడువేళ్ల రీల
 మాణిక్యాంగుళియకములు. కల్పింపనేర్పిరిగంగమట్టియమీదఁ గన్పూరికా
 పుండ్రకములునోసరి. సవరింపనేర్పిరిజన్నిదంబులమోలఁ దారహరిములు
 ముత్యాలసరులు. చెరువంగనేర్పిరిశిఖల నెన్నడుములఁ గమ్మనికొత్తచంగ
 ల్యవిరులు. ధామముల వెండితైడియుఁ దడఁబడంగ. బ్రాహ్మణోత్తము ల
 గ్రహారములయందు. మేరుభూపాలుడనుజన్ము పీఠభద్రు. ధాత్రియేలింప
 గోతమీతటమునందు. నీ. ప్రకటశాఖోపశాఖలఁ బంటువంశ్యుల దుద్ధరించి
 నవేమేంద్రుఁ డుదయవేళ. శివువిశాఖుని తండ్రిఁబూజించుభక్తి. లలితలిల్వ
 త్రిశాఖఫలాశనమితి. నీ. త్ర్యంబకాచలకన్య కాంబుపూరంబున వసుమర్దన
 న్నానమాచరించి. నిద్రమైననునుగుసేర్కావిదోపతి కనక మేఘులతోడఁగటి
 ఘట్టించి. మూలమంత్రాక్షరంబుల భూతిమంత్రించి పుండ్రకంబుగఘాలమున
 ధరించి. క్రొత్తముత్యములతోరుద్రాక్షమాలిక లక్ష్మణైరీరకతేంబులఱుతఁదా
 ల్పి. పుండరీకాజనమునఁ గూర్చుండితంభు. నర్చనముఁ జేయునపుడు మహాప్ర
 మఘుడు. చాలనొప్పారు రెండవతంభువట్లు. పీఠనారాయణుడు రెడ్డివేమ
 విభుడు. శా. చంచల్లిలహస్తకంకణమణి చ్ఛాయల్లిపాళింపఁబూ. జర
 చున్వేమమహావిభుడు ననరాజీవంబులఁ గల్వల. బ్రాంచత్కాంచనపు
 ప్పుకేసరములం బ్రాసాదపంచాక్షరి. మంచుంగొండయమంగుఁ బెండ్లికొ
 డుకు. మధ్యాహ్నకాలంబున. పా. తదనుసంభవుండు. డి. రాజశశాంక
 శేఖిరుడు రాజకీరీటవతంసమట్టి. గ్రామమనోభయంకరుడు రాజులదేవర
 రాజరాజు. రాజమహేంద్రభూభువన రాజ్యరమారమణిమనోహరు. జా
 జగిరిటికి ర్నిధి యల్లయపీఠపరేంద్రుడున్నతి. మ॥ మనుకుల్యుండగుగాట
 భూవరుని వేమత్పాతలాధీశునం. దనఁబాణిగ్రహణంబుచేసి నీయమొందఁ
 పీఠభద్రదేవ్యుని. దనితల్లిన్వినతామతల్లి నుదయాస్తాదింద్రసిన్ధూవన. భువనా
 నూర్జ్వనమర్థముప్రథమ సాక్షాదందిరాదేవత. నీ. అట్టిసిల్లి పుణ్యగుణాభి.

కా శీ భం ద ము.

రామ! దశకుఁబట్టంపు దేవిగా ధన్యలీల । వసుధయెల్ల నేకాతపవారణము
గి నేలునల్లయ వీరభద్రచేశ్వరుండు! నీ! మకరకుండలవజ్ర మాణిక్యదీపులు
చెక్కుటద్దములవైఁజరువాఁ! దాకాలిగండ పెండ్లారంబుదాల్చిన బొమ్మలై నై
రిభూభుజులవేల! గలయంగనలఁదినకస్తూరి నెత్తావి యష్టదిక్కులయందు న
వఘులింప! మొగము చూచినమాత్రము ధాభిషి క్తులు మోడ్చు కేతులుమ
స్తములఘటించి మెఱుంగుదీఁగెలఁబోలు భామినులుగొలువ । నిండుకొలు
పుండఁ గన్నులపంచువగుచు । రాయ వేశ్యాభుజంగ వీరవ్రతాప । విభ్రుడ
ల్లాడభూపతి వీరవిభుఁడు ॥ ప్రగ్ధర ॥ జంభారాతీభజోభా చకచకనిభముట
శాంభవియాటపాసా । రంభావష్టంభ రేఖా రభటిలహముల్ రాజరాజా
ద్రితేజ స్సంభారభ్రాంతిదంబుల్ సకలభువనదీక్షా కరంభంబులయ్యుం! జృం
భిచూపీరభద్ర ష్టి తిరమణయశః శ్రీవధూవిభ్ర)మంబుల్ । క॥ తేరిధరణిపు
లల్లయ! వీరత్వాపతికిసాటి వితరణగరిమఁ । ధారాధర ధారాధర! ధారాధర
వాహదాస ధారానిధికిఁ । నీ! గోదావరీపావనోదకంబుల హేమకలకళతం
బులజలకమార్పుఁ । గర్భురకస్తూరికాకుంకుమంబులఁ గలపంబుగూర్చి
గంధములఁడు! సప్తగోదావరస్వర్ణపుష్కర హేమ సౌగంధికములనర్చన మొ
నర్చుఁ! గలధౌతపాత్రలఁగాలాగరుచ్చేద బహులభూపంబులుపరిభవంచు!
వేన వేలునివాసుల విస్తరించు! నమృతదివ్యాన్నముల సువహారమిచ్చు । సం
ఘటించునశేషోపచారములును । బ్రమథనాయకునకు వీరభద్రద్రవ్యపతి! చ॥
విలసిలకీర్తిశాలియగు వీరమహేశ్వరుడేహరంబుశ్రీ! నిలయమునంద్రిసంధ్య
మును నిర్మలసౌధసువర్ణజాలకం! బులవెడలుఁగిరిశకళ మూలహలాలాహ
లకాంతిఁబోలిగు । గులమహిసాక్షి వాసనలఁ గ్రొవ్విస మంగళభూపభూమ
ముల్ ॥ ఊ॥ ఈశ్వరుఁడింటివేల్పు జగదేశగురుండగుఘోషిరాయభీ! మేశ్వరుఁ
దాత్మవంశగురుఁ డీగులునిత్యవినోదకృత్యముల్ । శాశ్వతధర్మకీర్తులు దలం
పఁగనన్నిససాములాదిగ । శ్మశ్వరుఁడంటనైజమెనయే నృపులల్లయ వీరశౌరి
కి॥ నీ! తెంచు నెవ్వనిహేతిదృప్తానివరవర ॥ వేయవరిలసత్కంధరముల!
ముంచు నెవ్వనికీర్తిముగ్ధేందుధరకంఠ కాకోలవిషమషికాభిమంబు! బెంచు నె
వ్వనిబుద్ధివంచాన్తు)పరిపూర్ణ పాదపాశోజితాత్మర్యచర్య! మించు నెవ్వనిమూ
ర్తిమీనచిహ్నజయంత సలకూబరాదులనలిపించి! యలఁడుపొగఁజొందు
రాయ వేశ్యాభుజంగుఁ! దవధిమహిధర చరమగాఢాంధకార! ధట్టఘట్టన చట
హవ్రతాపతివసు! డల్లనరనాథుఁ దొడ్డభూపల్లభుండు! శా॥ జైరాయల్లయ
రెడ్డిదొడ్డవసుధా ధ్యక్షుండు ధాటిచమూ । థేరిభాంకృతి ఘోర ఘోషమున

నిర్వేదించెనొడ్డాదిశ్చం గారంకోటయలోటుగడ్డయును నుద్ధాటించెనత్తువ
 తిఁగి ఓరాంభోధితటుంబునన్నిలిపె దిక్పిఘాటయ స్తంభముల్॥ మ॥ హరిఁ
 దాటించెఁబురోపకంఠమున వాహ్యోనివదేశంబునం । వరుజేయశ్చయరెడ్డి
 నందనుఁడుదోడ్డయ్యక్షమాధీశ్వరుం । డిరువైనాలుగుమాళ్ళమేర యదిపోనె
 క్కింపఁగానేలయ । ధరణీనాథునికీతిఁదాటె గడునుద్దండించిబ్రహ్మాండ
 మున్॥ మ॥ నరిలేటిబలరాశివేష్టిత మహీచక్రంబునన్వికమా । పరగాఢవికి
 జక్రవాళమహిభృత్పర్యంత విశ్వంభరో । ధరణిప్రాభభుజాభుజంగమునక
 థాత్రీశులల్లాడఁడు । వరునన్నయ్యకరుఁరవాఙ్మయక కా వైకుంఠరాట్మయ్య
 మన్॥ నీ॥ జన్మవైభవచేఖఁజెలువొందుటయుఁగాక పావవిస్మృతిఁబరిఁగు
 టెట్లు । ధముఁరాజువిహితదచ్చించుటయుఁగాక పుణ్యజనోపాఖ్యాయానుటె
 ట్లు । మహిబ్రచేతోరీతిమహిమదాల్పుటగాక తగజగత్ప్రగతిభ్యుదాల్పు
 టెట్లు । ధనదత్తవిఖ్యాతిఁజనునెనొందుటగాక శంకరసుషమచేడరగుటెట్లు ।
 తెలిసి దిక్పాలకాంతావత్స్వరక్షగుట । భోగమునశుద్ధిసూన్యతమునజయమున ।
 నాజ్ఞబలమునధనముననధికకరుం । నశ్యభూపాలనందనుఁడల్లవిభుఁడు॥ ఉ॥ ఇల్ల
 కిచిక్కికాహశయు వంశము ధర్మహుడుకృజర్మురుల్ । యుల్లిరియాదిగాఁగ
 లుగుశబ్దపరంపరతాళశబ్దమై । యుల్లిసిల్లల్లబంధములకొప్పగనాడుదు రగ్ర
 వేదివై । బల్లవపాణులీశ్వరునిబంటుమహిళలు పూజనేయఁగన్॥ శా॥ మా
 ర్కంజేయను హేశ్వరుండకల సామ్రాజ్యంబుఁబాలింపఁగా । నర్కేందుల్లల
 యంతకాలము తడియాంఘ్రిద్వయాభక్తిసం । పర్యోదంచితభాగ్యసంప
 దలనాత్మామండలీవల్లభుల్ । కోర్కల్ విండఁగ నేవకన్యమునఁ గైకొండ్రా
 యురై శ్వర్యముల్ । నీ॥ ఉంచునేలీలమార్కంజేయమునినాథ సజ్జలింగమసం
 గళాసనుండు । ప్రవహించు నేవీటిశక్తిమహిళార్ మొరిసింగమ్మసాగరము
 కొమ్మ । యావిర్యించినాఁడేవీటికొటలో పలభేదిమదనగోపాలమూర్తి ।
 పాలించు నేవీటిప్రాగుదక్కొణుబు నుమపాదీశ్రీముల్లసూరిశక్తి । ప్రబలధా
 రానురతాణ భద్రజాతి । కరిఘటాపైవ్యదుస్సాధకనకలోహా గోపురద్వాః
 కవాటప్రవీణతమతి । సాంద్రవిభవంబు రాజమహేంద్రపురము॥ మ॥ కలపుం
 ప్పాకిలకంకకోమలకుహూకారస్ఫురత్పంచమ । స్థలదధ్వత్సములైన కాల
 ముల మార్కంజేయనాథేశ్వరున్ । లలితకీర్తిదలవీరభూపతిసోమంబారున
 వ్యేటిసి । ఘులఁగప్పురహిమాంబువంకమద కస్తూరిపటిరంబులన్॥ ఉ॥ ప్రా
 కటవిక్రమస్ఫురణరాజమహేంద్రమురాజధానిగా । నేకసితాభత్రముననేలు
 నువీరవృపాలుఁడుత్తమ । క్లోమఁడువేమశౌరియనుజుండునమున్నెర వైభవా

ధ్యుఁడై చీకటియగుగంగయును జల్లునముద్రమునింపఁజైలముఁ

—*(మన్వంతరములు.)—

క॥ ఈదృశగుంగనిధికిని వేదార్థవిత్పతల్వవిధివిత్పతికి॥ మృదివిజ
కనిననాశి॥ ర్వాకప్రాగ్నియమానవైభవనిధికి॥ క॥ తుంకాశరథేతాభునక
రిభయవభువావిరాగదూభీతనకు॥ శరణాగతిమకుకేరళ॥ కురుభూపాలున
కుజగనగోపాలునకు॥ క॥ అంభోధివలయితాపని సంభరణప్రార్థనిజభుజా
గ్గళయుగి॥ సంభావితకటికచ్చపాకుభీనససాంధ్యభామకులకుధరనకు॥ క॥ వే
మాధిపానుజానకు॥ రామామదనుకుఘోషిరాయకుకి॥ భీమశ్వరశి
ష్యునకు॥ శ్వమాంబాగర్భసలినిధిచంద్రునకు॥ క॥ త్రైలోక్యవిజయసా
ధవి॥ శాలమహాచంద్రచంద్రశాలాసరతి॥ వ్యాలోకికారిమక॥ న్యాలహారివి
రహతారదవాభిప్రసవకు॥ క॥ అనితల్లివల్లభునకు॥ గవకాద్రివినిదకల్పక
ద్రుమలిలా॥ వనభవనీశ్వరశ్రీ॥ జనతాతేగీయమానచారితునకు॥ క॥ ని
ర్మణనిర్మాతస్ఫుట॥ నిర్దోషకీరధాటినిస్సాగమహాదీర్ఘతరభణధాంకృ
తికథాఘట్టననిర్దళత చతుర్దిక్కునకు॥ క॥ హోటకకుభృద్ధనుర్ధర॥ జాటి
కోటికటింసుమనస్తటిని॥ వ్యాటితోర్ధ్వనఁఘో॥ ద్వాటవహవైఖికితద్రు
మీనునకు॥ క॥ గజదళవిభాజితుదున॥ కజగవధరభక్తిభావితాత్మనకునమి॥
ద్విజయునకురాయవేశ్యా॥ భుజగునకును వీరభద్రభూపాలునకు॥ పరిభ్రష్ట
దయపరంపరాభివృద్ధిగానాయునర్పించూనిన కాశీఖండంబు॥ *॥ ౧॥ వద్మాది
కంబులుపడియు నెనిమిదియునాదిపురాణంబులాపురాణ॥ జాతంబునాల్లలక్షల
సంఖ్యగలయదియునుబురాణంబులందుద్యవించె॥ బమనోకండ వదియైబ
హుసంహితలతోడబహుఖండములతోడబహువిచిత్ర॥ కథలతోనేకలక్షగ్రం
థపరిమూలకలితమై శ్రీమహాస్కాందముపై॥ సమృహాస్కాందమునకు నా
రారాశిమనగ॥ నాగ్గలపురుషార్థములకుఁదానకమనంగ॥ బ్రహ్మవిద్యకునాది
కారణమనంగ॥ సఖలఖండంబులందుఁ బ్రఖ్యాతిపడసి॥ గీ॥ మూఁడులక్షలు
బదియేడు మొనసిపోన॥ దాఁబ్రవత్తిల్లులక్షగ్రంథములతోడ॥ సమధికస్మా
తిక నేపురాణములుసాటి॥ గరిమకండంబునకుమహా స్కాందమునకు॥ గీ॥ పరు
సనెనిమిదియన్యదేవతలఁతెప్ప॥ బదిపురాణంబులీశ్వరుఁబ్రస్తుతించు॥ జంద్ర
హాధిపభావంబునమధికముగ॥ శ్రుతులయల్లుపురాణ పంహితులునొడుపు॥
గీ॥ నరవినిగ్రంబునాఁబ్రతినిగ్రంమనగి॥ పరుసతోపంశేసంశానుచరిరిములనె॥
గ్రమపరిప్రాప్తిమన్వంతరములనంగి॥ లలియరాణంబునకుపైదులక్షలములు॥
గీ॥ గ్రంథపరిసంఖ్యనాల్గు లక్షలుపురాణ॥ మదిచరుడకవిజ్యలయంచుఁ

క్షా. భాగ్యుః శ్రాద్ధమహానుషంగికమయి । యాదికాలికతుండు బ్రహ్మర్షి
 ము॥ ఉ॥ అట్టిదివోపురాణమహావ్యామనాతుండు దద్దిమహాగాఁ । అట్టిక
 నిజస్థమునఁ ద్రాక్యతుండయ్యును మిద్రభావతై । నట్టిహహమునీంద్రులకు
 సంబుజసంభవునంత వారికిఁ । దిట్టతన బురీట నుపచేము సేయుచునుండు
 బ్రహ్మముఁ॥ పీ॥ అదిమతోమయింబగునొక్క నక్రంబుఁ గల్పించె బ్రహ్మగర్భ
 తిముఁ॥ గల్పించియాబుండకలుచొల్పె సత్యబ్రహ్మకుంబుననుండి యాకమలగ
 ద్భుఁ॥ తదిహస్తిగిరివిష్ణుపాంతరంబులుదాటి క్రమముతో భూమిచక్రమునవ్రా
 తవ్రాచిరూపాస్మాత్రివస్త్రిచ్చిభరితి విష్ణున్నరులకింక నేమియెఱ్ఱ
 నేమివిరిసిక తననన్నల నెలవు । నైమిశంబయ్యెనదియతా నైమిశంబు! దన్న
 హాపుష్పవనమున ద్వాదశాబ్ది సుత్రయాగంబుగావించెకొనకుండు॥ ప॥ అసలే
 యాగంబునందుకొని కాదివిహామునులును స్తుత్యహాసంభవుండై నమాతున
 ర్పించి తన్ముఖంబునంబురాగేతిహాసంహితలువినిరి గావున నిమ్మహావిద్యా
 స్థానంబునూతముని నూనావాత్మకంబు॥ గీ॥ స్కాందమునయందు నేఁబదిఖం
 డములకు బహుకథాసంగతులు నేయ బాగుగాదు । ఖండఖండంబులందును
 గిలిసినట్టి కథలపాలివి సంగతిగ్రహణమునకు॥ ప॥ ఇమ్ముహాస్కాందమునకు
 నయియంబులాటుసంహితల విక్రమంబున ననత్కుమార సంహిత పంచదం
 చాశత్రుహాస్రిక సూతసంహితేషట్సుహాస్రిక కౌంకరసంహితేత్రింశత్సుహాస్రిక నై
 ష్ణవసంహితపంచసహాస్రిక బ్రహ్మ సంహితేత్రిసహాస్రిక । సారసంహితయేకసహ
 స్రిక యీసంహితలయందుఁ బంచనాగరఖండంబు గమలాలయఖండంబు శే
 వాఖండంబు నేకవిరాఖండంబు మైలారఖండంబు గోదావరీఖండంబులివియా
 దిగాఁగలముని పంచాశిఖండంబులందు॥ ఉ॥ ప్రాశస్త్యంబువహించుద్వాద
 శసహస్రగంధసంక్లప్తివి శ్వేకక్షేత్రవియన్నదీపటుకడుంకీశాదిసర్వీతనో!
 ద్వేకప్రక్రమకౌభితామృతకథాశిష్టానమైశ్వేన్యవై! కాశీఖండమఖండవై భవ
 మునాస్కాందాభిమధ్యంబునా॥ ప॥ ఈకాశీఖండంబు వేదవ్యాససూతసంవా
 దాత్మకంబనియునుం గొండలుచెప్పమరు దీనికింగళ్ళాక్రమణిక వింధ్యనారద
 సువాచంబు బ్రహ్మలోకప్రభావంబుగోదానమాహాత్మ్యంబు వారిగానియం
 దగస్త్యత్రేమవగానంబు మునిదేవతానమాగమంబు పరివ్రతాచరిత్రంబుకుం
 భసంభవప్రాప్తనంబు తీర్థప్రశంస శివశర్మోపాఖ్యానంబు నప్తప్రసీప్తశంస
 సాయమనీన్ద్రహాపంబు మహేంద్రలోకదర్శనంబు వహ్నిసముష్టుత్తి క్రవ్యా
 ద్యుహాసంభవంబు గంధవత్సలకావగానంబు చంద్రలోక ప్రాప్తియుదులో
 కవృత్తాంతంబు శుక్రసముద్యంబు శనైశ్చరలోక వగానంబు నప్తశ్చోక్త

ధ్రువలోకవర్ణానంబులు కుమారాగ స్త్యసంవాదంబు మణిక్యగిరికానముగ్న్య
 సంబు గంగామాహా త్త్యంబు బైరవావిర్భావంబు దండపాణిజన్మంబు కళావ
 త్త్యపాఖ్యానంబు సదాచారంబు బ్రహ్మచారిప్రకరణంబు స్త్రీలక్షణంబు కృ
 త్యాకృత్య ప్రకరణంబు గృహస్థధర్మంబు యోగనిరూపణంబు కాలజ్ఞానంబు
 దివోదాసవర్ణానంబు యోగినీవర్ణానంబు లోలాకోక్తరార్క సాంబాది
 త్యద్రుపదాదిత్యానుగాదిత్య వర్ణానంబులు దశాశ్వమేధతీర్థ మాహా త్త్యం
 బు పితాచమోచనంబు గణేశ్వరప్రేషణంబు గణేశ్వర మాయాప్రపంచంబు
 దుండ్రిచాదుర్భావంబు విష్ణుమాయాప్రపంచంబు దివోదాససముచ్చాటనంబు
 పంచనదోత్పత్తి బిందుమాధవ సంభవంబు వైష్ణవతీర్థ మాహా త్త్యంబు
 మందరాచలంబుననుండియుదుష్కాళికానికాపురంబునకేతెంచుటజైగిమవ్యో
 పాఖ్యానంబు కృత్తికావాసనముత్పత్తి దుర్గామాహాత్యంబు ఓంకారమా
 హాత్యంబుత్రిలోచనసముచ్చవంబు కేదారకేశవ శ్రేష్ఠమాహాత్యంబులు చ
 క్రికథ విశ్వభూజాఖ్యానంబు దుర్దమకథపరేశ్వరాఖ్యానంబు కామేశ్వరవిశ్వ
 కశ్రేష్ఠర సతీశ్వరామృతేశ్వరవర్ణనంబులువ్యాసభూజా స్తంభంబు శ్శతతీర్థక
 దంబవర్ణానంబుముక్తిమంటపవర్ణానంబువిశ్వేశావిర్భావంబుదేవతాయా
 త్రాదిధానంబుననఁబుజ్యాఖ్యానంబులేకోత్తర శతంబునుంగలిగి కా ఆశా
 న్యంబులుసంఘటించును బహుపాఖ్యానశాఖాప కా ఖాశోభాసముదంచి
 తాఘ్యదయమైస్కాందాభినజాతమే యీశానుగ్రహలభ్యముక్తిఫలప్రేయః
 క్కాలముకొలిపిండు గాశీఖండమఖండవైభవమున గల్గుదుమప్రక్రి
 యుగా వా పూర్వభరితంబునబ్రహ్మర్షినారదుండుత్తరయోత్ర చరించెనినూ
 గుండుకేనకాది మహమ్మునులకుంజెప్పివారకుగం గాశీవృత్తాంతంబిట్లుచె
 ప్పుచోడంగొన్నదైవపాయనుండు ప్రియశిష్యుడైనసూతుసకసంతరకథా
 క్రమంబున గాశీఖండకథాకథనప్రారంభంబున నిట్లనియె ॥ ౧ ॥ ఇవిధంబున
 దీక్షంబులెల్లనాడి నర్చుదానదిసవగామానంబొనర్చు దలచిగోదావహింభు
 తటముపట్టి దండకానవిధిమధ్యంబుదరిసి ముందట ॥ కా॥ కాంచే గాం
 చనగర్భసంభవుడందగ్రగాఢకోటిఫల చ్చంచన్నిర్ఘోరవేణికానివహసం
 జాత్వాసాగంధ్యము ॥ బంచాశ్వస్ఫుటకంఠ నాద హతశుంభ త్కుంభిగ
 ర్వాధ్యముఃస్వంచదాటకభూమిభృచ్చిఖరగర్వావంధ్యముఃవింధ్యముః
 క ॥ సేవాతరంగశీకర సేవాపేనాకపాకశీరమరుత్ప్రి స్తవపరికంప్యమాన
 జ ॥ టావలియనునతఁడువింధ్యమల్లవచేర ॥ క ॥ తాపసకులగ్రగణ్య ॥ క్రి
 ప్తదాంభోజయుగళచిహ్నశ్రీశ్రీ ॥ వైవర్ధ్యవనమపూర్వ ॥ లాపట్టంబయినయ

య్యలాధర మొప్పునఁగి సీ ప్రసరేనుపరిమాణభావోద్భూతాభియంతరముల
 కువితరెలువునొసఁగి ఘనమైనరాశిపుచనుదోయిరాయిదీనిఁబడనడిమి
 కివెఱపుచూడఁగి దొలుకాఁజుమెఱుఁగుదీఁగలనేలుకన్నులు వడదాఁజొయి
 క్కింతవాడఁబాఁజి సింద్యూతిలకంబు చెమటచి త్తడిదాఁజియలిక భాగంబునం
 దనలుకొనఁగఁగి గవక మేఘులజఘనచక్రమునఁబాఁజి నీవిబంధము నాభిపై నెమ్మి
 వదలఁ మహాతిథరియించియొకతనుమధ్యదన్ను ననుసరించుచుగాంధర్వనా
 భ్యసింపఁగి సీ కర్పూరకదలికాకాంతారపవనంబు లధ్వనీనులకాఁగి తి పవన
 యితవఁ మదురంగఁబండినమాలార ఫలములు చెంచుకన్యలకుచ శ్రీలంకాన
 యమరగవల్లిగాఢపరిరంభణంబులఁబోక మ్రోకులఁగెంపుపొదలుకొనఁగి
 బాటలీవకుళచరితక సారభమూత్తోడ నిచికిలా మోదంబువిద్యువందఁగి గవి
 యనామూలచూడంబుగా ఫలించి యంబకముమోచియున్నయుదుంబరము
 లు తీలబ్రహ్మాండభాండమాలికలభూషణవధరించినవృషభాంకుననుకరించె
 కఁ దరివికచవకులకురువక పరిమళసంభారలోల బంధరమాలా పరిమ
 ల్లంకారధ్వని తెరువకులకుమన్నభవదీపన మొసఁగుటఁగి వల వెండియుఁగర్క
 రేటుకతోరతార రటనంబును దాత్యూహవృహకుహకుహారావ కోలాహ
 లంబునుంగలకంఠకంఠకోమలకుహూకారంబును మదకలకలవింకయఃకృతి
 కారకాఁగిలకలకలంబును బుంభానుపుంభిగ్నిర్భీరుంకార ధారాద్రసారంబును
 నముద్భృతధ్వంక్ష నిధానసాట వాటోపంబునుసముత్కటోత్కృతి వాసిత
 వ్యాపకోకినరంభసంభ్రమంబును కోయప్తివదననిస్సృతనిస్సరాశావనిస్తా
 సౌప్తనంబునుఁగూడికిటిరథగండ వేదండశార్వాలసింహగవయస్థమరచమ
 రవాతప్రమీలులాయభిర్దకురంగ భల్లూక ఫేర్వవగోలాంఘాలాది నానామృ
 గంబుల మెలుంగులతోడఁగి ల్లెరసిలతాకుడుంగగర్భంబులంబ్రతిశబ్దంబులావి
 ర్భవింపంజేయఁగిసలయముకుళకుసుమశలాటుఫలభరితంబై చిసరుహాబాంధ
 పునికిరణవిసరంబులనుసుంగనిమఃమసక నైయిరులపల్లకొనుచు నినుకచల్లి
 వరాలనిదనకుడాలువింధ్యవసుంధరాధరప్రాతకాంతారంబుదరసిచనువాడు
 ముందటఁ మ॥ పరిసప్రద్యవసూతిగన్గోనియెవింధ్యక్షోణిభృత్కంధరాబల
 వద్దండకిలాభిఘాత విలుతతాపకస్తరంగచ్ఛటా ఫలనారంభవిజృంభమాణ
 పటుఘోశాశస్ఫుటాంతృవక్తఁగలనాకభృరభ క్తలోకపరితృషణ్యదృవ ప
 ర్మవక్తఁగి దివిజమునిసర్పదావడిచీర్థమాడి విమలభస్మంబు నిఖలాంగక
 ములనలఁది యఱుకెక్కుద్రాక్షమాల్యంబులనుప్రవళించి భరీనిసోంకారనో
 భునిబ్రస్తుతించి అప్పుడు సీ స్థావరంబై పరూపంబుజలదవిధి నాదరించు

య మొకలనున్నట్లయ్యుండఁ జంగమజై నరూపంబుచనవలెంచి । యెదురుగా
 వచ్చెవిధ్యమహీధరంబు॥ గీ॥ అతిగిగునయ్యుండై ననునధికుండై నఁ నింటికేతే
 రఁ బ్రాయమందు నెవ్వఁడెని వానిగౌరవమునగౌరవంబుగాని । కాదుగౌరవమా
 కారగౌరవంబు॥ నీ॥ మొగులుముట్టినమహామృగ్ధాబుధరమోవల బాదాం
 బుజకులకుఁ బ్రణమిఁ జేసి యుతరంగముకంటెనర్హునితలై న పృథుహేమ
 వీరంబు నెట్లుబంది । దధ్యాశ్వాసురుపుష్పదర్శాదికములైనయష్టాంగములతో
 డియ్యున్యయిచ్చి యాత్మాసముద్ధితాయాసభేదమా నాయనాస్థిసంవాహనం
 బాచరించి । శ్రాంతివీరుటయెఱిగిహస్తములు మొగిచి । వినయవినయితగా
 త్రుండై విన్నవించి । తనగుహకంధములువతిభ్యనులసిన । వేల్పుదపసినిట్లు
 నవిధ్యశిఖరి॥ వ॥ మహామథావా భవదీయకృపాకటాక్షవీక్షానుభాంసక్ర
 వాహంబునదేహి ప్రసరంబునుద్వదంధ్రానఖచంద్రమండలజ్యోతస్సమున్నే
 జగంబునం దెమఁకాండంబునుఖండింపంబడియె నింతగాలంబునకుఁ బ్రాగ్జన్మ
 కృతంబులైననుకృతంబులునలిపి చె విశ్వంభదాభారభరణ దీక్షాదురంధరం
 బులగునాకులంబుననుంధరాధరంబులలో నమామృతంబునైతి ధన్యుండఁగృతా
 భంవభాగ్యవంశినినదియట్లుండె యుష్మత్పాదాంబుదనందర్శనంబునం బ్ర
 భువించిన యానందప్రవాహంబుల్లంబున వెల్లివిరిసినతలంబున సేయర్థంబునకున
 వకాశంబులే దై ననుకొక్కవిన్నపంబుసావధానమతివై యవధరింపుమిదిసీకు
 సేవాంబీప్రభుంబు పంచాశతోక్తివిస్త్రీణంబైనభూమండలంబునందు నీ
 చూడనియ్యమహీధరంబులు లేనకొండలులేక్కరుఁ బెక్కుగలుగుంగాకేమి
 దిక్కుఁజరంబులకు దిక్కై కూర్చుంబునకు నర్పిలియై క్రిడాక్రొడంబునకుఁదో
 దై పావతేరికిం బ్రాప్తయెరుఱ్ఱాలె నెక్కటియానర్వసర్వసహచక్రంబునుభ
 రియింపంగలయది యేమగదరంబుమందకల్గినలంబునలయంబ మ్రాబ దైవ్య
 స్తంబుదయూరణసమృద్ధయంబు కొంచుటకించనంబుగంధమాదనంబుపేదవా
 రియాత్రంజేతవ్యాత్రింబు మలయనద్ధరత్రిమాటంబు లొక పాటివిమహేంద్రని
 పథక్రొడంబులువచ్చిదాణంబులు హేమకూటంబుగిటగిటనందక్కుచిటుగొం
 డలఁజేర్చొనగారణంబెమి యిప్పుడిప్పుటనాతోడం బ్రతిభటింపంగలయది
 నురగగుడఖచర విశ్వానరయక్షకిన్నరగంధర్వదక్షిణరాత్రయంబునుం గల్పుత
 ర్వాదికానునకామమధ్యమమండలంబును విబుధవేదండశుండాదండ చుట్టి
 ణోస్త్రీణాన్వృణాదిక్కుండగంధమాపితబ్రహ్మాండగోళంబునునగు నుమేకులై
 రింబుమాయుక్తతారతిమృగంబును నెఱుంగుదు నాకునగ్గిరికినివృదు గొన్నివా
 సరంబులనుండి యారసంబు వెరుగంగఱకటి నట్టుకొని నాగుచున్నదియింక నె

ట్టుండు భట్టారకామోహంబుడిగి పక్షపాతంబు పరిత్యజించి యానతిమ్ముగ
గీ॥ అనియవద్దంభసంరంభ మతిశయిల్లె॥ బలుకుటయు నాన్తిగహించి నెలువ
పట్టి యొందునాకయొక్కంత సేపూరకుఁడి॥ యుగ్మధనుచును నేడినట్టూర్పు
పుచ్చె॥ ప॥ పదంపటినినింపమాని కలహానియుండుగావునఁ ద్రిభువనోద్రవ
కారణంబైనను నమ్మహామహీధరసంఘమగంబునకు నమ్మరించి శక్తిసంఘ
క్షణాంబువింధ్యంబున కిట్లనియె॥ శా॥ నాతోగోవివుడెట్టులాడితి డ్రాహన
న్యోబసేక్షించి॥ స్థితాటోప మహాప్రతాపగుగంధీరాధ్య యుక్తంబుగా॥
• నాతోనిట్లనియాడమేరువుప్రధానత్వంబుపెక్షించి॥ స్థితాటోప మహాప్ర
తాపగుగంధీరాధ్యయుక్తంబుగా॥ గీ॥ నీనెఱుంగుదునీలావునిక్కవముగ॥ న
ఱుంగుదనలావుతానమ్మహీధరంబు॥ తప్పుకుండ్లమియ్యద్రుతారతమ్ము॥ మెం
తవారును దెలియంగ నెరివారు॥ ప॥ స్త్రీలవేంకటాచార్యులతోదాది
సాలగ్రామాదిపర్వతంబులుమహానుభావంబున మీయద్దఱకంటెనధికంబులు
మీగర్వాలాపంబులువినియోర్వవచ్చునేమిమ్మునేమనవచ్చు హెచ్చుకందా
డనేరకీవిషాదంబుననిట్టూర్పునిగుడించితి మముఃఖాటిశ్చిత్తయాత్రాపాక్షులకుని
దిధేటిచింతిమీకుమేలయ్యెడుం బోయినచెప్పదననినారదుం డెదేయంజని
యెదదనంతరంబ॥ గీ॥ నిబుధమునిమాటచెడికొగొవ్వేడిగాన॥ పంధ్యగర్వో
దయుండ్ల నవింధ్యశిఖరి॥ చాలనుద్యేగముదెవిచారపంత॥ నాన్తిగతమున
దానునిట్లునుచునుండ॥ గీ॥ శాస్త్రమాచార్యసన్నిధిఁజదువఁజేని॥ నిర్దబాధం
బుమదిసంగిహింపఁజేని॥ దెగువమీతిప్రతిష్ఠనాధింపఁజేని॥ క్షాణియమం
దఁజేనిరజ్జనుఁడుజనుఁడె॥ ఊ॥ కంటికినిదవచ్చునె నుఖంబగునే రతికేళివ్యా
పక॥ మంటకమిందునేయితర వైభవములే పదివేలుమానసం॥ బంటునమాను
పంబుగలయట్టిమనుష్యునకెట్టివానికొగంటకుండై నశాస్త్రశ్రోతృకండుదనం
తితివాఁడుగల్గెగదా॥ క॥ ఎవ్వనితో నెచ్చోటం॥ బివ్వకుఁజేజాఁవనలదుచే
జాఁచినచో॥ నివ్వలనవ్వల నెవ్వరు॥ నవ్వకయుండంగఁ బగినసాదీర్చుడగుగా॥
శా॥ తచందంబునసంతరింగమనకల్యంతంబుజీవవ్యధా॥ ప్రాచార్యంబుభు
టింపఁజాలవతిభూరంబైనదావానలం॥ తచందంబునసంతరింగమ నెట్టిజ్ఞా
తిభూభృక్షగీ॥ మచింతాధరమావహించునతిదున్నశ్శృంగభారముగా॥ సీ॥ భే
షదంబుద్దానిభేషింపఁజాలదులంఘనంబున నెట్టిలావుదెదను॥ తిరిగించుబుద్ధిని
ప్రామహాతాహుభూతాకారతేజోబలాదినెట్టి॥ న పర్వచరిత్రస్వంతరి
ప్రభృత్తివైద్యులకుసాధ్యమైయుండునెట్టి॥ దివసంబులాతేజోక్రమించినయ
త్తుకొకర్వదశసంక్షింపదెట్టి॥ ప్రత్యహంబునపర్వ బువడయునెట్టి॥ యట్టిచిం

తాద్యరంబుననులమికినియె। నేమిసేయుదునికననచటజూతు। నెట్టునిట్టిం
తుమేగుమహీధరంబు। క॥ ఉప్పురమెగసియజాండము। చిప్పలురాలంగమే
రుశిఖరంబులపైఁ గుప్పించిదాటుకొందునా। తప్పుకనామనసులోనితహత
హదీర॥ ఉ॥ ఒక్కయమాకులంబుననముద్దతిజూపి సజాతరోషుడై। తె
క్కలుదొచివేలుపులజేడటుపాపముచేసెగాకయా। తెక్కలునేడుగల్గిన
నాకింగిజనంబువఁ బాగుజేంచిలి। బ్రక్కనకూటకోటితటులెల్లనుసుగులుగా
గమీరువు॥ గీ॥ అనుసులోపలదాటిపండనిమిసట్టు। లదుముదు నకానిపా
తాళమంటికోనగ। వేల్పులెల్లనువిభాశివిహ్వలింపఁ। బాడములమెట్టినా
దాయబసిడికొండ॥ కా॥ ఈమైశ్వర్యముచూడఁజాలుదునె నేనిప్పటనా
నాటికి। నేయిందుగ్రహతాంక్షంబులుపగలేనీ రేకుహాప్తుండుసే। వాయోగం
బుమెయిం బ్రదక్షిణముగాకతెల్లగానిర్భరా। నూయామానపరితచేరెసు
డనై నూన్యోద్యమప్రక్రియ॥ గీ॥ అడ్డపెట్టవఁగాకతీవ్రాంశురథము। ప్రహ
రిమిగకయుండంగభర్తగిరికిఁ। దరతరంబీయజాండకర్పరముదాఁక। ఘనశి
రశ్శృంగశృంగాటకములువెంచి॥ వ॥ అనియవస్తుంధనరేంధంబున॥ను॥అ
వరోధించెనువిద్యభూధరము బ్రహ్మశ్వుంబుదగ్గోద్ధర॥ వ్యవసాయోద్భట
కాద్రిధంగినురులింగాకాయుడైయాశ్వరుం। డవరోధించినగర్వలేఖబిడెల్వ
ధ్వంసినారాయణుం। డవరోధించిన దేవమూర్ధమొగి నూర్ధ్వాండంబుతోరా
యఁగ॥ గీ॥ మేదినీధరమిబ్బంగిమిన్నుముట్టి। నిట్టినిలుచుండిచూచెనిర్నిమి
షదృష్టిఁ। దనయనుసానకాలంబుదప్పకుడు। బ్రాహ్మణుడుకేవలదబోతె
భానుపాదుపు। అంత॥ నీ॥ చిలుసానఁబట్టించిచికిలిసేయించిన గండ్రిగొడ్డవి
నికాగహనలతపఁ। గాల్కొన్ననిబిడంధకారభారాచ్చటా సుతనాటిపిటి
హూహ్రజహ్వా। వక్షత్రకుముదకాననముగిలెభుబోటి ప్రాచినెత్తినహస్తప
ల్లవాగ్ర॥ మరసిమిటికిమిటికైక్యసందేహంబుపరిహరింపంగఁబాల్పడ్డయవ
ధి। నృప్తికబ్బట్టతొలుసంజచెలిమికాదు। కుంటువినకామహదేవికొనుకుగు
ట్టి పవిత్రసారథిక బృష్టచాయఁదెలుపఁ నరుణుడుదయించె బ్రాగ్దశాభ్యం
తరమున॥ నీ॥ పాశీయకిరణింబులువెల్వలఁబారి యస్తాచలంబుపైన న్నే
మిల్లి వసునతోనోషధీవల్లిమలేల్లులు కాంతివైభవస్త్రికచ్చువదల। రవికాంత
పాపాదారత్నంబులంబుబ్బియగ్ని ప్రత్యుద్దానమాచరింపఁ। ప్రబలాంధకార
దారాచ్చటాపటలంబుపంచబంగళమైపాకిపోన। మదయపర్వతకటకగండ్
పలముల। పక్షమూలచ్చిదావ్రణవేళవమైన। నెత్తురనియెడువిచిత్రోన్మిహ్వటి
ల్ల భానుకింబులొకకొన్ని పాకెనభము॥ నీ॥తలపివెన్నులలోనిభావశ్య

బ్రతిఫలించి। లంకాపురాబున శాంకరీ దేవత మకుటందు శేఖతో మచ్చరించి।
 కాంసీపురోపాతకంపాతరంగిణీనాథికావన రాజమేలుకనిపి । ద్రవిళసీమంతిసి
 స్తనమాడలబులనవకంపు చెమరుబిందువులనిలిపి। సవ్యాగిరిరాజకన్యకాజల
 నిధాన। సలిలహరిపరస్పరాస్ఫులనోద్ధ। కణలవాసావనీహరగంధవాహాసంగ
 మంబులబభివరితాంజిదోఱగి॥ ౪॥ ఇవ్వభంబునదక్షిణాపథంబునం జనున
 ప్పము॥ సీ॥ విస్యమకధ్వాతౌఘవిధ్వంససక్రియా పరమదీక్షారంధ్రగురుమ
 యూఖ। దశశతపరిషదధారమండలుడైనచండభానునికథిస్తానమగుట। భా
 రంబుభరియించబడుపుష్పద్వినోలె మూపుమూపుననుండి మొక్కలమునానని
 లుబులేడునునంచెల చెలుగట్టియాకాశవీధిసండుందనడప। నడచుచితేరుమిం
 టిసన్నడిమిచక్కి। బ్రగ్గనగదాకెవింధ్యపర్వతముచలుల। కఠినస్థోషనిష్ఠా
 తఘట్టనమునం। బంకజాతభవాడకర్పరమువగుల॥ ౫॥ తగులునడియపుడువ
 డిఘడి। గగనమశిరంధంబుదోరగలువడినిలిచె॥ బొగరుమొగడలియక్క
 లిం। దగిలినిలువబడినభునిశతియుంబోలె॥ ౬॥ ఒక్కనిమేషమురాహువు।
 పుక్కిటిలోదగులువడకపోయెడుభానుం। డిక్కండ్రక్కజక్కంబెక్కె
 డులువిధివశంబుపెంపెట్టిదియో॥ ౭॥ రెండువేలునునిన్నూటరెండుయోజ।
 నుబులర్థనిమేషమాత్రంబునందు। నుబరంబునఁబారుశీవాంశురభము। నిలిచే
 బహుకాలమిట్టిదెనియతిమహిమ॥ ౮॥ స్థితిసగఁపనగఁములను । గతిభానుఁ
 డుగేవలంబకానడదీయ। ప్రతిబంధముడైలోక్కా ప్రతిబంధంబైవిపత్పరం
 పరదనరక॥ ౯॥ తేవయ్యెస్వాహాస్వధావమట్కరంబులుడివోయెదేతాన్ని
 హానవిఘ్నలు। కాలంబుకొలదిలెక్కలువెట్టినేరకచ్చితగుప్తాదులుచిక్కు
 వడిరి। యినిసఁజయుదిరాత్రియిదివాసరంబను సమయవర్షము లపక్రమముల
 య్యె। ప్రాచితోవషంబునమకూఱుడుటపంటలేబరమయ్యెబాడితోడం
 గొన్ని దేశంబులెండచేగొవరిపోయెం। గొన్ని దేశంబులివముచేగొంకువోయెం
 గొన్ని దేశంబులివలచేగుత్తిపడియెం। గొన్ని దేశంబులివచేతఁగూడఁబడియె॥
 ౧౦॥ పూదినకొఱవివ్రాఁబొదఁబిచందానఁ గృత్యయొక్కచోగవలకుండ
 నొకచోడగుల్పడియవకారకొఱకిడరమైచోహిణీతారకంబు లొకచో
 టునర్వసుపూగివృక్షముకొమ్మ సుడివడ్డముత్యాలనాగునోలె శయనిచెనొ
 కచోట క్రవణవక్షత్రంబుగుంటిమిఁదటఁబ్రతికొడుకువోలె । స్వాతిచిత్తలు
 తోరణస్తంభయుగము। ననుకరించుచునొక్కచోనత్తిమిల్లెడిఱురవోయి
 నమూఁకుటిచెలుపుదాల్చి। హత్తెనొకచోవిశాఖవింధ్యాదియందు॥ ౧౧॥ నేత్రం
 బులున్నేపనిస్సహార్యమునొండ్రుతిప్రటంబులకత్తిచోక్కమగుడ । ఘో

శ్రోద్రియభావకభయము పొరుగా జన్మావివేకము దిశులలోనుండు సంతకము
సమోహాధికారముగ ముద్రుచేస్తాదరిత్రతసహించుట బ్రాణములే శ్వా
సమాత్రమున బర్యవసించుటలచీర యెఱుంగనిదశభయములు బాముగఱచిన
మూర్ఖునిపడినయట్లు పడిరిపాశ్చర్యదేశములందు చడుములు తరగిదీర్చితిలేమి
తైతన్యమెవరి వితతనిద్రాసమావేశవిహారులగుచు పరినినవినినైమి
రణ్యమునీశ్వరులటమీదివృత్తాంతంబెయ్యదియని యడిగిన శా॥ పారానా
రపరితవిశ్వవసుధాభారోద్ధతిప్రక్రియా భారంధర్యనగోరు హేతునిమిదాం
• వకోదండదా । తూరామప్రమదాకరోరకుచకుంభాభాగసంక్లప్తక । స్తూర్తిప్ర
వకముదితస్థితవక్షోపిభికాభ్యంతరా ॥ క॥ వేమాంబాప్రియసందన । హేమా
చలధీరభువనహితచారితా ॥ వేమాధిపానుసంభవ । రామారతిరాజరాజరా
జకిరీటా ॥ భుజంగప్రయాతము ॥ హరశీపవాంభోరుహద్వంద్వపూజా । పరా
ధీనకారుణ్యపాశోనిధానా ॥ కురంగేక్షణపుష్పకోదండమూర్తి । శరచ్చుది
కాస్నిగ్వనంధకీర్తి ॥

గద్య * ఇది శ్రీమత్కమలనాథపాత్ర మారయామాత్యపుత్రసుకవిజ
నవిధేయ సార్వభౌమ శ్రీనాథ నామధేయ ప్రణేతంబయిన కాశీఖండం బను
మహా కావ్యమునందు బ్రథమాశ్వాసము,

కాశీఖండము - ద్వితీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీరాజమహేంద్రవరమ । హారాజ్యశ్రీస్వయంవరాధీశ్వరశృం
గారకభారువకేతన । యారాధితభుజగహరయభయవీరా ॥ పరిలక్ష్మీకుం
డుశేనకాదిమహామునులకిట్లనియె నివ్విధంబుననకాండప్రళయంబు సంభవించి
చిననమరాసురోరగంబగు లోకంబుగాంచిశీకంబగుటయు మునులు దేవతలు
నుగూడి బ్రహ్మలోకంబునకుంబోయి బ్రహ్మనిల్లనిస్తుతియించిరి ॥ గీ॥ బ్రహ్మ
బ్రహ్మస్వరూపహారణ్యగర్భ । యమృతకేవలయత్రతర్కానుభావవేదవేద్య
చిదాత్మయనాదినిధన । చిత్తగింపుముసంస్తుతించెదమునిన్ను ॥ గీ॥ జందమును
వాక్కు నెవ్వనినందలేవు । కాంతురెవ్వనిదహరపుష్కరమువందు ॥ బరమ
యోగీంద్రులధికతాత్పర్యవీల । నట్టినికునమస్కారముభలవంద్య ॥ గీ॥ ప్రకృతి
రూపగుణత్రయోపాధియుక్త । కాలకాలాతిరక్తనిష్కామమృదయ సత్వగు
ణమునహరితైరజస్తమోగు । గములశంభుండవగునీకుసతితిండి ॥ గీ॥ బుద్ధ్య
హృదయపునిభజింతుమునిన్ను ॥ బంధతన్మాత్రరూపాభజనపువంచకర్మ

రియపంచబుద్ధిదిమాన్యకమనోరూపయేమటకుమమ్మ! శ్రీత్యాదిపంచ
కాశ్యతిరుమ్మొక్తింపువియోక్తికామమ్మవిమవలదుబ్రహ్మండరూపమా
పాలినిన్నిధినిపు పాలింపుచుముదదభ్యంతరస్థ! కొలుతుమర్వాప్తిరాగ్రాపు
గోరినిన్ను! విశ్వరూపునినిన్ను నేవితుమెత్తుదు! నవకంపుమునిత్యసత్యస్వ
రూప! సదనదీర్ఘరయభయహస్తబునూపు! నీ! నిగమత్రయంబునీనిశ్వాస
పవనంబునీమూతి-భేదంబునిఖిలజగము! నీయంభుమేదినినీమూర్ధమాకాశ
మంతరిక్షము నాభియాంబునీకు! జండ్రుండువృద్ధయంబుచతుష్టహితం
డుతసురుహవ్రాతంబుదళునీకు! నీవుకర్వంబునునీయందుసర్వంబు ప్రాత్య
స్తుతిస్తవ్య జాతిమీపు! మొక్కెదమునీకుననిమహామనులునునీలు! నీక
లముననీవాంజలులుఘటింప! మ్రహిగుండెతయునాత్మసంతోషమంది!
యందజినిజాచియిటనియానతిచ్చె! గీ! అన్యమగుమీస్తవంబునకనఘులా
ర! యేనుబరిశుప్తినొందినిచ్చయిండు! నేమివలసినపట్టిదయిచ్చుగాననిది
యభీష్టదమనుపేరనింపుమిగులు! మనిరవద్యధీరభక్తితోడననుగానీశేఖర
గానీరమే! కర్వంబుగానీగుడియిందియెవ్వరంటియాసారస్తవంబుజపింతురు
వారందఱకేముమువ్వరమునఁతుష్టింబ్రసాదింతుమిం! పరుదారకధనధాన్య
ప్రాతపశుపక్షాదుమున్నుఖాగోగ్యముల్! నమీకెయ్యదియంటవరంబుగోరం
డిచ్చెననిక్కడికివచ్చియునిట్టికినాకులత్వంబువిమవరుస్వస్థులుగండ్రునారో
శంయున! గామక్రోధలోభమోహమదమాత్సర్యహింసాసూయాదులులేవు
మూర్ఖంబులగునీయామూయంబులు విద్యలుయజ్ఞంబులుదక్షిణలు సత్య
ధర్మతపోబ్రహ్మచర్యముఖ్యంబులు సుల్లసలైకుంజామండని మఱియునిట్లనియె!
నీ! తల్లివంధ్రులకునిద్యపుభక్తివగ్గేల్ల శుశ్రూషచేసెనకుద్ధమతులు! వతుల
కునిర్యాకపండుకాఘ్నితః ఓరిచద్యసలిపినపద్మములు! కజ్జనాపీఠిని
స్మారణంబున నుపకారమొనర్చిన ధీరగుణులు! దక్షిదప్పకుడ సుధ్యాజవ
హూమ తంత్రంబులు నెఱవినభగ్నవిమలు! బ్రహ్మరతులుతపస్వలు భవ్య
తీర్థ! నేవకులుససద్యములు నిస్సృహలుమొదలు! గాగనొప్పెడు తత్పు
ణ్యకల్పిండులు! వీరేచూమఁడునుభిమున్నవారిండు! క! సుతిచేసియిష్టధన
ములు! శ్రీతిసురులకునొసఁగినప్రీతిములువొండి! యతులహిరణ్యయహగ్నృ!
స్థితులగుచుఁజరించువారుచిరశుభవీర! గీ! ఉభయములుగుగోవులనొండె
నొండెగిపింబులగుధేవుల బుద్ధికాలతిఘుల! దానమొనరించినట్టి సత్యవతి
జ్ఞ! లీమహాహాశీతంబుల నెఱుఁగువారు! వ! అనిచెప్పియప్పుమేష్టిత్యావ్రా
ణులసామ్యంబును గోవులమాహాత్మ్యంబునునొక్కొండుకవర్ణింతులెంపున

నిట్లనియె॥ గీ॥ నాకశంభునకును బద్ధనాభునకును । దుష్టికరములు తెంచును
పులుగలచ॥ విప్రులనుగోవులనుసేవినుడు మొదల । నొక్కకులముద్విధా
భంగినొందియుండు॥ చ॥ సకలఫలంబులుంగురియు॥ జంగమతీర్థములందు
బ్రాహ్మణా॥ ప్రకరములట్లుగానఁబెడనాయుటయెట్లులేదీయభాషణో॥ దకము
లు సేవకావలికిఁదక్షిణమాత్రపజన్మజన్మబో॥ ధకశతసంగతంబులగుడ త్తదనే
కమహాఘంకములే॥ చ॥ వినుడనయంబుగోవులు పవిత్రముగోవులమంగ
ళంబుడ॥ ధ్వనఖరటంకశృంగపరిఘట్టదళధ్వజశిఖరలో॥ గినుఁగొనినవ్యాయం
తుఁబురఘస్థరమూర్ధజటాటవీనట॥ ధ్వనపదసింధువార్లహరిగర్వభరాబ్జటిఁ
బాపనోన్నతి॥ చ॥ ప్రతివసియంచుగోవులఖరంబులయందునను స్తతీర్థ
సంగతియునుసర్వపర్యతపితానము గొమ్మలమధ్యసీమన॥ ద్యుతచరితుండు
శంకరుఁడుభూధంకనృయుఁడానునుండుడ॥ ద్వితీతకుచేభకుంభపరిధిగపటిక
పవిత్రవతుఁడై॥ క॥ కొనియాడుఁబితృగణంబులు॥ గొనియాడుముక్తిప్రభము
లుగురునమ్మదములే॥ జనియించువేల్పులకుఁగల దనిపెంపుననరుడుగోవుదా
నముసేయ॥ శ్లో॥ గోమయంచుమునాసాక్షా ద్గోమూత్రంనర్పదానదా॥ శు
భాచగక్షాక్షీరస్తు యాసాంజైకిమతఃపరమ్॥ గవామంగేషుత్థిన్విభవనా
నిచతుర్దశి॥ యస్మాత్తస్మాచ్ఛివంమేస్య॥ దినలోకేపరత్రచ॥ క॥ అనుమం
త్రంబులుచెప్పచు॥ నొనరించినభేనుదానమువీసురవ॥ ర్యునకప్రదాతఁడధి
గత॥ వినుతులుగనుజగమునందుచ్చిత్రలేలీల॥ క॥ మృతిపూర్వముగఁబ్రదక్షి
ణ॥ మతిథక్తిరచించునెవ్వఁడాపులకలేని॥ ధృతిఁబొందునపుడునకల॥ క్షితి
కిఁబ్రదక్షిణమునియతిఁజేసినఫలములే॥

క॥ ముందటఁబిలువదంగ్రేవల॥ డాదమునాగరముఁసందశింప సదాయు
స్పందశుభావహములుగో॥ బృందములనిమాటఁబుట్టుఁ బ్రియమెల్లపుడు॥
క॥ నీరాజనంబు నెఱపుడు॥ రారఁగగోవుచ్చముననిజాఁగంబులకె॥ వ్యారలు
వారలయఘములు॥ దూరముననడంగునిడ్లదొరకొనుఁబ్రియములే॥ గీ॥ వినుఁ
డుగోవులువిప్రులువేదచయము॥ నతులులోభవిహీనులుసత్యపకులు॥ దాప
శూరులియ్యేడునుదాల్చునెపుడు॥ నవని నెంతయువిగతభయంబుగాఁగ॥ గీ॥ నా
దులోకంబునకుమీ॥ దునవిదనాభులోకమందూర్ధ్వమగుగుహలోకమవల॥
భద్గులోకంబుదత్తమీపస్థలమున॥ గోకులంబులలోకంబు గొమరుమిగులు॥
సీ॥ ప్రవహించునెచ్చటఁబరిపూర్ణాపంపద॥ దోలుకాదుచునపరదుర్గవదు
లు॥ నవలిల్లునెచ్చటఁజరడగ్గఱఁగనీక సంతతయావనప్రభవంబు॥ లఁకొందు
నెచ్చటనాట్యనిరుగరులతోబహుసంక్లిష్టబ్రాయస్సర్వతములు॥ బెడగొందు

సెచ్చోటగడమమొలయులేమి సామగ్రిశుభవస్తుసంచయంబు । పట్టిగోల్లో
కమునయందు నధివసించు । రథపుచ్చేబొద్దుబొద్దు నెయ్యంబుగనుచునల
ఘుమూర్తులు గోమాధ్యక్షులునునీల । యాదిగాగలపరమకల్యాణవిధులు ।
కల అట్లుగావున గోశలకు మిగిలిన యుపాసనీయంబులు లేవు గోపదాతల
కు మిగిలిన పుణ్యవంతులు వేరు వెండియు నాకర్ణింపుడు సరస్వతీతీర్థమృతు
లును మార్తాండును మకరస్తుండగుచుండ బ్రయాగతీర్థంబున మాఘసన్
వంబుచేసిన కృతార్థులును పారణాశియందు బంచవదంబునం గార్తికమా
సంబునఁ దీర్థమాడిన విశుద్ధచేహులును గురుక్షేత్రంబునం గాకణికామాత్రంబైనను
గినకంబు దానంబొనర్చిన దాతలు మొదలుగాగల నానాధర్మపరు
లస్మదీయలోకంబున ఏ నీనిజకర్మోచితవధంబులం గల్గుచుండులయి సుఖం
బు లనుభవించుచున్నారు మీకును నిఁక భయంబువలనను మీరు వచ్చిన
కార్యంబే నెఱుంగుచు విధ్యంబవంధ్యగర్వవయంబున గీర్వాణభూధరంబు
తోనుచ్చరించి శృంగోచ్ఛాయంబులనంబరమార్గలి బవరోధించి భువనంబు
లకు బాధసేయుచున్నయది యాయకాండప్రభయంబునకు బెల్లంబంది యా
వత్సరిహార్యంబు నన్ను తరదంబుఁజొచ్చితిరి యర్చిప్రసరంబునకు నుపా
యాలు చెప్పెద మహాముని యగస్త్యుండవిముక్తంబును విముక్తక్షేత్రంబు
నవి శ్వేత్యగవిరూపాక్షు భోగమోక్షప్రదాయకుండాఁక బ్రహ్మోపదేశా
ర్థంబు సేవింతుచున్నవాడనఁడు మీకార్యంబు సాధుటింపంగలవాఁడు మీ
రవ్వొటికరిగి యమృతహస్త్య నభ్యర్థింపుడు ॥ కల వాతాపిల్వలులనియెడు ॥
తేయులఁగుటిలకపట తగ్గిత్రోద్ధతుల ॥ బ్రాలవధించెవేల్చి ॥ నాతంజల్ల
రును నెఱుఁగె రమ్మరిపతికి ॥ నా సొండు మీకు మేలయ్యెడునని పుండరీకభ
వుండు ॥ ఏహ్నోపనసాగును మహాప్రసాదంబని ప్రసన్నాంతరంగులై సస్య
లోకంబు వెలునడి వద్రువారంతరాంతరంబుల మూర్తిమంతంబులైన వే
దంబుల వేదాంగంబుల యశ్శాఖుల దక్షిణల సశ్యంబు ధర్మాబు దవంబు
శ్రుతి స్మృతిప్రరాణేతిహాసంబులం బతివతల బ్రహ్మచారుల మారాపితృభ
క్తుల గోగమాగమియిల గాయత్రీదపవరాయణుల నుభయముఖగోపదాత
లఁ గవిలదానతత్త్వంబుల బ్రాహ్మణపానోదకప్రాకమల సరస్వతీతీర్థమృతుల
మకరరాశిశిష్యులై మార్తాండుమండ మాఘసన్వంబు ప్రియాగతీర్థంబు
సంతోష కృతార్థుల పారణాశియందు బంచవదంబునం గార్తికమాసంబునం
దీర్థంబాడిన విశుద్ధచేహులఁ గురుక్షేత్రంబునం గాకణికామాత్రంబైనను
గినకంబు దానంబుచేసిన దాతలను మఱియును బుణ్యవంతులను విల్లోకింపు

చు వెలువడి గీ విమలకై వల్యకల్యాణ విల్లినిధికి । విశ్వనాథునిమొదలిశ్రీ
 వేద్యమునకుఁ గాశికాక్షేత్రమునకేగఁ గదలిరవుడు । గోర్కులిగురొత్తబృం
 దార కులునుమునులు॥ ౧॥ హస్తోత్కర్షణంబునం వమలోన॥ ౨॥ మనభాగ్య
 మునఁగాదెకనకాచలేంద్రంబు విశ్వాధికోన్నతి విభవమొండె । మనభాగ్య
 మునఁగాదె మార్తాండమండలివినువిధిరోధించె వింధ్యశీఖరి । మనభాగ్యము
 నఁగాదె మర్త్యపాతాళత్రివిష్టపంబులకు నరిష్టమొదవె । మనభాగ్యమునఁగా
 దె కనకగర్భంబుప్రత్యక్షమైయుపదేశ మానితిచ్చె । నహహమనభాగ్యము
 నఁగాదె యమరతిటిని । ధరివసించినవాడు వాతాసిదమనుఁ । డిన్నిభాగ్యం
 బులునుగూడి యిచ్చుచునకుఁ । గాశికాక్షేత్రరాజ వీక్షానుభంబు॥ ౩॥ ఏక
 క్రియఫలయుగ్మము । నాకర్ణింపంగఁజాలు నాలోపాము । ద్రాకాంతుగుఱిఁచి
 పోవఁగ । శ్రీకాశీదర్శనంబు సిద్ధించెడగఁ॥ ౪॥ అనుచు బ్రహ్మలోకంబున
 నుండి డిగ్గి వారు । వారణాశిపురోపకంఠంబున శ్రీకంఠజటాటవీకుటజకోర
 కంబును ఒర మేషికమండలునలిలధారాదోరణియునుం గుపితకపిలముని పరి
 వృథకపిలవృగవలచుధికితవపురకలసగరసుత । స్వర్గారోహణసాపావమాగఁ
 బును నగు భాగీరథియుండు మణికర్ణికాకుండంబునఁ దీర్థాంబాది తీర్థోపవా
 సులకు వానాశ్విరణ్యగంధసార కర్పూర కస్తూరికాకుంకుమంబులను ఖండ
 తర్కరాపూపనూపాద్యదధిపయఃఫలాది తప్తద్రవ్యంబులను పానతృప్తు
 కాచ్చత్రంబులను గుండికాదండరల్లకవ్యజనచామరంబులఁ గాసీనకాటికాక
 రండ్లంబులను దైలలవశేంధనంబులను గుగ్గులు మహిసాక్షివ్రముఖి ధూప
 ద్రవ్యంబులను మోడియుం గ్రియాకాండంబులనుం బరితోపంబు సంచాదిం
 చి విశుద్ధహృదయులుఁ బ్రసన్నాత్మలునై శ్రుతిస్తోత్రపురాణేతిహాసశ్రుతిపా
 దిత వేదానువచనయజ్ఞదాన తపోవ్రతాదులచేతం బ్రక్షీణ నకలకలుషణ
 భస్మధూళితాంగులు దుద్రాక్షమాలికాలంకారులునై శంకరుం గురంగం
 కశేఖరు నిర సనమస్తాపాధిక స్వవ్రతిసాఖిండసచ్చిదానందైక తనాద్వితీయ
 స్వరూపువిరూపాక్షు వికాలాక్షి హృదయాధీశ్వరువిశ్వేశ్వరమహాదేవు నంద
 డ్దించి ప్రణమిల్లి జగన్నిర్మాణనియమ వరిపాలనాశక్తియు క్తుండగు నద్యేవుం
 బంచబ్రహ్మపంచాక్షరప్రణవమండ్రంబుల నానాహస్తాననసాన్నిధ్య నన్ని
 రోధన సంకల్పకరణాదులగు దశవిధసంస్కృతికాలాపంబుల నుపచరించి
 పెండియు॥ ౫॥ ఆదిరివ్రహ్మోదస్య త్రము । పాడిరిమాద్రకమహా ప్రభంధంబుల
 మో॥ మోడిరిత్రైలోకులకుఁగో । ల్లాడిరికైవల్యలక్ష్మీ సమరుటుమునులు॥
 ౬॥ అపదంపచేసిరియధపు గేహమునకుఁదన్యాత్మిలంగప్రదక్షిణములు॥ మో

గవీశానాథసుమత్యాది నర్పించి రథస్థితులును వర్ణాంబుజములఁ దుంకి
 ఘ్నిశులక్షకపూవమోదకా ద్యుపహరములఁ దృప్తి నొందఁజేసి రవధరిం
 చిరిపురాణాభ్యాసముఖముల సమధికంబగు మహాస్థానమహిమఁ బీటిపెద్ద
 తలాదివిన్నటికలికి దిస్సమొలవేల్పుపావ్యతీ దేవిపట్టిఁ గాలభైరవుఁ గుర్కు
 రగణ పరివృథుఁ ననుచరించిరిమునులు నాకొకనులును॥ ౪॥ అనంతరంబఁ
 నీఁ జంచాక్షరీమృత్రపారాయణమునకు నెవ్వనిమానసం దేమగడయుఁ ద
 ర్హిద్రతులగువాతా వీల్యలులకును పథిలాన్ధనమెవ్వనికుక్షి యాది నె
 వ్వనిదివ్యావతారమునకుఁ బూర్ణాంబుకుంధంబు పురిటియిల్లు మెఱిలోహా
 ముద్రమొఱుగుచుండఁగలఁ బవళించు నెవ్వని భవ్యమూర్తి కపరియెవ్వ
 నికంఠ హుంకారరవముఁ కొండచిలువలకులములోఁ గూర్చెనహుఁ నట్టి
 పరమమహాత్మే పు నలఘుతేజః వెదకిరానందవనములో విబుధమునులు॥ ౫॥
 దుంకి ఘ్నిశుఁ దుంకు ప్రదేశమీక్షించిలోలాక్ష్మనగరిమోసాల నెదకి దం
 డపాగ్యానవ భాండేశ్వరంబులుగుక్కుటస్థానంబు గుర్తలంచి కేవలస్వాదీ
 లోఁగిలి పరామర్శించికాలభైరవదేవు గవనుజాచి శ్రీవిశాలాక్షి గోష్ఠీవాటి
 శోభాదియవస్థమాటపో పాఠమరసి విబుధగంగాతరంగిణి వేణిమధ్యఁ పై
 కతోత్పన్నవేదికా సప్తరూఢ తరుణమంజులకుంజ వేణిసకుఘంగ విధికల
 యంతుదృష్టి యావిష్కరించి॥ ౬॥ కుంభసంభవు నన్వేషించువాడు జగద్ధిత
 కాక్యారంభులు జంభమక్షనపురోగములైన సురలును గీష్పతిప్రధానులైన
 మునులును నానందకాననంబున మహాశృణానంబున రుద్రావాసంబునం గాశి
 యను వారగాసియనునవి ముక్తశ్చేత్రంబున లోలార్కకేశవులు కోటిద్య
 యంబును భాగీరథినారియుధ్వంబుకంబును గవిలక్ష్మ్యంబును విమాపాక్షుం
 దుధన్వియుంగా ముక్తిపుకంఠిభ్రూలతానుకారంబును జంద్రరేఖాచ్ఛాయా
 ప్రకారంబై తాను గోదండంబుభంగి నంగీకరించి విశ్వేశ్వర శ్రీమహాదేవున
 కు నిజులదేవతాసార్వభౌమునకుఁ ద్రైలోక్యపాత్రావ్యవస్థాభిషేకంబునకుఁ
 దగు వీకంబునుం బోని యమృతాస్థానంబు గలయ గ్రుమ్మరియచ్చిటి పె
 ద్దలవలనం గండువయెఱింగి చని లెత్తుగ్యాత్రమంబుఁ బ్రవేశించి రండు॥ ౭॥
 కంచూయనము సేయు కరటిసుఁడాదండ పుష్కరమృన సింహపోతకంబు వా
 లారునఖములవదనమించుకయెత్తి ముద్దాదుఁబులిఁజేటిమృగ్దరాలి నిండుకొ
 గిటుఁజేర్చి నమ్మిమైదోడేలుగొదమచింబోతునుగృహంబునఁ గుఱిమంబున
 కుటికొడ మధ్యంబుననాఖుతోఁజెఱలాడు నదవిపిల్లి యొకదాఁకకయం
 దంగనైతిపట్టుఁ బగలుముంగిఁబొడగంబుపడగగొనుగు కోరితొమ్మిదివా

టిఁచుకొండగొడియ! తావ్యశేయుని పుణ్యశ్రమాంతరమున॥ వ॥ వెండి
 యునవ్వనంబునఁ నీవారోదన మండఁబుట్ట మధురంబుగగంజూపించి క్రొత్త
 పురిటాలికింగురంగిమె తైమ తనకురంగంబుగ్రోల్పుం బ్రసర్పిల్పిల్పిరిభిఘాత
 ప్రవాహధారాగంధపాణి ధమంతై కర్కంధూఫలోన్మిత్ర కాకపాకంబుల
 తాలింపులకమ్మ నికంపుపాంథసూణంబుల కింపుసాంపుసంపాదించు నరసిరీరం
 బునసారసంబుసారస్యంబు పక్షులినలక్ష్యణాకంఠోపకంఠంబునం గంఠంబు
 జేర్చిసుఖపారవశ్యంబునం శాశ్వతోముక్తిలోగంటంగనుంగొనుచుని
 త్పరిధ్యానయోగానుసంధానబునమాధుర్యంబుభుజించెనోయెఱుంగరాకుం
 డనుండు శ్రుతిస్మృతిపురాణేహాసనహితా తాత్పర్యవర్యాలోచనపచ్చేమం
 దై నవివేకంబున మత్స్యమాంసంబభ్యహితములు పరిహరింతురని యెఱిగి
 కాఁజాలుఁబంకజోత్పలకుముద కల్పారసంకులంబులగుకొలంకులఁ బెద్దమీను
 కొండికమీనుం దాఁకదుదరివికచవకుళకురువ నాగకేసరపరాగధూసరంబు
 లగుమధుమాసవాసరంబులందును బంచబాణుండుచుచిల్లెక్కు పెట్టివెఱచుర
 గావునఁగొందికొందియుఁ బశుపక్షిమృగమిళునంబులు నిఘవనక్రీడలాచరిం
 చుఁ గంతగత ప్రాణంబులగుజంతువులకుం గాలకంఠంబు గరుణావశంపండుం
 దై కణోపకంఠంబుచేరి యువదేశించుతారక బ్రహ్మమంత్రరాజంబుమంత
 సంబునవిని యెఱుఁగుటంజేసి మధుమదోల్లాసంబునపదివెల్లివిరి నేయుచున్న
 యవియోయన నిందిందిరంబులుమందస్వరంబున ఝంకారంబునేయున క్తభో
 జనవ్రతస్థలతోజింపవర్గంబుననో చకోరవర్గంబున క్తంబులం జంద్రచంద్రికాక
 రంభంబునఁ గొక్షింభర్యంబునంభావించునట్టి పుణ్యశ్రమంబు దరిసి చనున
 ప్పడు మురులుబృందారకులునునిజాంతర్లతంబున॥ గీ॥ ఎన్నడును నేగిజేనట్టి
 యిమ్మహాశ్మశాసమునయందుఁ గావున్నజంతువులకుఁ నేటివాకంబుపుట్టెయం
 పడలిపవ్వు! తొఱకమునఁగూలవలయుఁ గీలూడినట్లు॥ గీ॥ అపునరాన్వృత్తి
 శంభులోకాధివాస! సౌఖ్యమొనఁగూడునిచ్చోటిజంతువులకుఁ గానమునకం
 టెగడుమేలుకాశినుండు! కీటపక్షిసరీసృపక్రిమికులంబు! నీ! కాశికానగరం
 బుకడనీచునముననున్న చందాలుబోలరాణండలాడు! లానందవనములోననశన
 స్థితినున్నిభువనసానుజ్యవై భవముఁబోలు! పవిముక్తచేతనఁడయ్యెనేఁబ
 తితుంచువశ్యమేభాగ్యరాహిత్యదోరయు! వారణాశింధువంతు న మళింబు
 నై రావణముతోడ నవభుండు! నాఁటుకొనిశ్రీమహాశ్మశాసముననున్న! య
 గుఁనగ్నా లవలుఁడై ననాగ్రహమున! గర్వితోద్ధరినేలెంచుకాళరాత్రి! మృ
 త్యుదేవతమునిపండ్లు మెఱుఁగఁజాలు! గీ॥ ఎన్నికల్పంబులరిగ నెకలిపఁజానెం

దరిందులుగడచినసలవిదప్ప! దెన్నిమవ్వంతరంబులుచన్న నెపుడు! బసిమిద
పుడుకాశికాపట్టణంబు! ఊతైరపాటులేకనదిదానమొనర్చినాకపాణిదేవో
త్రమువిశ్వనాథుఁగరుణోదధిగమ్యవిపువ్యగుత్తులగా! బత్తిరిబూజచేసిసురి
పాతములగాకవణించువారికిగా! దొత్తులువోలె దక్కదురుదొప్పలుదోరలు
ముక్తిభామినుల! సీ! ధర్మంబుకాశికాస్థానమధ్యంబున నాల్గుపాదంబులనడచి
యాడు! నర్థంబుకాశీపురాంగణంబునయందు నానావ్రకారమైవీనుమిగులు! గా
మంబుకాశికాకటకఘంటావీధి గర్వించురాజులొకంబుకేవ! మోక్షసంప
దలుకాశీక్షేత్రమునయందుఁబ్రవ్వితండంబులై నివ్వటిల్లు! గాశికల్యాణమునో
కాదికారంబు! కాశీయఃపూడిసిసిద్ధులకట్టుపట్టు! కాశీజనలోకనాకల్యక్షల్ప
వల్లి! కలుషపిశితంబుమొనపురా కాశికాశి! సీ! ఉత్పీఠధరశ్రీగులు జ్ఞాతెలూ
గంగనేమగాడులువీచు నెన్నఁడేని! చండభానుండువల్లఁడెందుమాతూలుదా
ర్శియెనఁగి నెంకలుగాము నెన్నఁడేని! పుష్కలావతేకాంభోధరవ్రాతం
బులెలగోలువక్షింపు నెన్నఁడేని! భూకృష్ణవస్వజ్ఞోకములుముంచి జలరాసులే
కోదకముచూపు నెన్నఁడేని! యెన్నఁడేనుండుగాలంబుమిన్నచిక్క! భూతము
లుగ్రాలు నెన్నఁడేఁబుట్టిందొ! నపుడువారాగిక్షేత్రమైదుక్రొను! లంతమేర
యుపద్రవంబందకుండు! సీ! ఉత్తరోత్తరమభివృద్ధి నొందుచుండు! గాశిధ
ర్మార్థ కామమోక్షములునాల్గు! చంద్రకళయట్లుతున్నపక్షంబులేలు! నాడు
నాటికి నభివర్ధనంబునొందు! సీ! పాలిండ్లుగదలంగఁబనపునయ్యెడవిచ్చున
చలాధిపతికూర్మియాడుబిడ్డ! ధూత్కార మొనరించుతొండంబుముక్కున
శిశురాసారంబుచిలుకుమంతి! ప్రత్యక్షమైవచ్చి బాగీరథీగంగమృదులపాస్తము
సాచిమేనునిమురు! బ్రమహోత్రముఁడుభృంగిభయరక్షగాథఁ మైఫాలాగ్రీ
మునఁదీర్చుభసిలేలే! దక్షిణశ్రుతిమీఁదుగాధాత్రిఁజెంది! పెద్దనిద్రకుమూ
గన్ను వెట్టువేళ! బంజనులకుఁదారకబ్రహ్మవిద్య! యథపుడుపడేకమొన
రించునపుడుగాశి! న! అనివారగాశిపురంబువఱుంచుచు! సీ! పుష్కలాఖాం
చలంబుపై వేలుచున్న! కోటిసంఖ్యలనీర్కావిగోపణములు! విఘ్నమృగము
లఁబట్టంగవేసివట్టి! చీరతేరలనుసంస్కృతిచిగురుగొల్పు! సీ! ఎదురలోపాము
ద్రవదపద్మములముద్రసితిలంబగునేలఁజెలుపుమిగుల! శ్యామాకముష్టియా
జ్ఞానాబుమృగములు ఋషికివ్యక్తలరాకెదురుచూడ! దేవార్చనాసాపదివ్య
గంధములకేహూమధూమములవియ్యదీపకయ! వసుజనన్యాభ్యామయర్హ
సంహోహంబుశారీతుకంబులుచర్చనేయ! గాశికాపట్టణమునకుఁగోకమాత్రా
గగనగంగావనాహితైకటికభూమి! బ్రహ్మలోకమునకుననుపాసమీన! కలక

నివర్ణకాలకగ్గజీముసులు॥ మ॥ అష్టమ॥ మ॥ శివుఁడేదాతశివుఁడెభో క్తిశి
వుఁడేచేయున్మృతాద్రియల్॥ శివుఁడేవిశ్వమునకా శివుఁడేయనుచుకాఁజరించు
చుకాదాహ్నమ్॥ నవిశ్రీఫలవృక్షవాటమునభస్మస్నానశుద్ధాంగుడై॥ భవకా
శీధవనీలకంఠయనుచుకా భావించుధన్వాత్మని॥ క॥ మద్రాక్షభూతిముద్రా
ముద్రితనిఖలావయవప్రతి ముక్తిపదశీ॥ భద్రదాసనస్థులోపా॥ ముద్రాపరిపూ
ర్ణాపాశ్చ్యమువిపుంగవుని॥ మ॥ నిజనామంబునశంభులింగము భవానీద్య
క్కరంభంబున॥ బుజగర్భాదిసు రేంద్రవందిత పదాంభోజంబుగల్పించెమం॥
శ్రవణధ్యానపరాయణుండగుచుదత్తార్చ్యంబునకాద్వీపరా॥ దజనాగ్రంబు
ననున్నపాశుపతవిద్యారాజ్యపీఠస్థుని॥ క॥ పాటలజటాకిరీటుల॥ లాటం
తపన ప్రసత్తిలలితమనోజ్ఞ॥ స్ఫాటికమణిజపమాలా॥ వ్యాటికిరత్నరసోరు
హంగుళిపార్శ్వం॥ క॥ పంచబ్రహ్మంబునుశీ॥ పంచాక్షరమునుసహారపా
శుపతంబుల్॥ గించిత్పుష్పరదధరో॥ పాంచలముగజపముసేయు నాదిమశై
వుని॥ మ॥ అవధానంబుననపుటపుటికిభక్త్యావిష్టఁడై పార్వతీధవగంగాధర
నీలకంఠమదనధ్వంసీమహాదేవరు॥ ద్రవిరూపాక్ష భుజంగహార యనుచుకా
ధారాధరవ్యాపానం॥ భవగర్జారభటిక బంధించుపరమబ్రహ్మపీఠ తేజమకా
భు॥ నీ॥ అంతర్విలోకనవ్యాప్తియుద్వాసించి బాహ్యాయనకుదృష్టిపాట
విపిచి॥ లీలమద్రాక్షమాలికదక్షిణ శ్రవణశక్తురీశిఖయందు సంతరించి॥ ప
దిలంబుగామున్ను పరిధించినయట్టి శలినాసనంబు బంధమువదల్చి॥ వేదా
గమపురాణవిద్యోద్యమములైన పురమదకాసస్తోత్రములుపఠించి॥ యవ్వదవ్వ
డయోగసమాధియుపి॥ యధికశాంతిప్రసన్నాత్మఁడై నవాని॥ బ్రణవపంచా
క్షరీమృతపరమపిఠం॥ గుంభసంభవమునిగసుంగొనిరి సుందలు॥ గీ॥ జయజ
యధ్యసు లెసంగంగసంయములును॥ నమరులును మ్రొక్కిరపుడమ్మహాత్మనకు
ను॥ బిన్న పెద్దతనంబురూపింపనీచు॥ శాంభవంబై నదివ్య తేజంబుమహిమ॥ వ॥ అ
గస్త్యండును బ్రత్యుత్థానంబుచేసి యుండటకు నాతిభ్యసత్కారంబొనర్చి సు
ఖానీనులైనవారిం గుళలవల్ల పూర్వకంబుగావాగమసకారణంబుపిసి॥ గీ॥ ము
నులునమరులు పత్యంతవినయవరత॥ దారువచ్చినకార్య మంతయునుజెప్పి॥
యావదర్థపదోక్తివిద్యానిరూఢు॥ నాంగిరసు బ్రాహ్మణముచేసిరధికభక్తి॥ వ॥ బృ
హస్పతిమునమృతానుభావునవలోకించియిట్లనియె॥ నీ॥ ధన్వాత్మకుండవుమా
న్యుండ వెంతయుఁగృతకృత్యుడవుజగద్దిశకరుడవు॥ ప్రత్యాక్షమంబునుత్రు
వగరంబును బ్రత్యరణ్యంబును వ్రతులులేరె॥ నీవ్రతాపంబునునీవభావంబునీ
యాధార్యమును సెందు లేదుగాన॥ బ్రణవపంచాక్షరబ్రహ్మవిద్యామహిమ

పసికత్తెనీ పాదపల్లవాగ్రా విట్టినిను పేదనచ్చితిమిందజమును। గమలగర్భవి
యాసరిగాతిపురికి। భవనసంక్షోభకారమై పుట్టినొక్క। కడిదియుత్సాహ
మదిసివు గవవలయు। వానినిపరికి వాచస్పతిపుష్పంబునకు వాసనయుంబో
లే సవినాభానాబంధబున నమ్మహామునికి సహధర్మచారిణియై యరుంధతికి
సావిత్రినమాయకుకాశీబ్రతు సరస్వతీలక్ష్మలకునాకు తలెగూడకు మేనకకు
గుంతికిసంభకున్వాహకుండ్డికోడగులోపాముద్రవీక్షించియిట్లనియెగీ॥ ఆ
మ్మకుశలబహుశ్చయనామయ్యె॥ దేవిభద్రంబలెస్సలాపూపుబోడి। సా
రపరమపతివ్రతాచారవైభా। వాధరాజ్యంబుజగుచున్నదియెతరుణి॥ సీత్రా
ణేశుఁడారగింపకభుజింపపు భరానిదింపకయ మున్ననిద్రవోపు। నాకుండు
మేలుకొనకమున్న మేల్కొంతుకై నేయకెన్నఁడుగవయవధిపు। ధవుఁడహో
షియై వ్రాసలేటివాడియుండును పతికినెప్పడుమాటుపలకనీపు। పురుషునీకిన
ల్పమునకు సంతోషింతు మొగమె తేనేరవు మగనియెదురె॥ శైలమూసిన
మూన్నాల్లసిగ్గుతోడ॥ బలివిలోకనమార్గంబువరిహరించినవితుండుదయిం
పనార్కాశ్వజలకమాడి। చూడవెవ్వారింబురుషునిజాచికానిమి॥ పనపుంకుం
కునుకజ్జలంబునునుగూర్చాసంబుతాంబూలము॥ గునుమంబులకబళిభరం
బుచెవియాకుల మంగళాలంకృతుల॥ వినువొక్కింతయులేకతాల్పవలయునా
వినిసదాకాలము। స్పృశకంఘ్రవియుండువర్ధిలుటకై నాళికపత్రాక్షికి॥
గీ॥ రఠకితోడనుదక్కతోత్రపాతోడ॥ విధవతోనాకుతోరాయువెలఁడితో
డ॥ జెడిపతోఁజాలఁబోరామిసేయఁజనదు। ప్రాణసంకటములను బుణ్యాం
గనలను॥ సీ॥ పరిపిల్వఁబంచినయెమియనివచ్చి చెప్పినయుడిగంబుసేయవ
లయు॥ భవనయాసతిలేక ప్రకృతిబంధునకైన నేవదాభంబును నీగిపెట్ట
డివిలేకన్వహుడించినయోగిరంబులు గుర్చసేయక భుక్తిగొనుటలేగవు॥ ముఖ
సుప్తుడగునిజేసుఁబ్రబోధమొనరింపఁగా దనుస్తానభంగములుదప్ప॥ నొంటి
నెచ్చోటికనుగుటయు క్రిగాదు॥ తడుపుగట్టక శ్వాడఁగవుగాదు॥ కడవమీ
దనుమఱిన న్నెనెటిమీఁదు॥ జిక్కిమీఁదనుగూర్చుండబాడగాదు॥ ౩॥ నాగరి
కల్పమువాచా॥ ప్రాగల్భ్యముఁజూడఁజనదు పతిముందటనం॥ భోగక్రీడావిధ
వో ద్యోగంబులఁడక్కసేటికి నుత్పల నయనా॥ ౪॥ ఇదిధర్మంబిదియీలువె॥
యిదివ్రతమిదివద్వివేక మిదియాచారం॥ విచిత్రపూజయధిపతి॥ యిదితంబా
లంబు సేయకుండుటనతికి॥ ౫॥ కాతుఁడుసంతోషించిన॥ సంతోషింపంగవ
లయునతికరణాన్ని॥ సంతాపించినపట్టున॥ సంతాపింపంగవలయుజలకేక్షు
కు॥ ౬॥ కొండముకులటలుపతిదురవస్థబొందిన॥ చెవులుపవన శృంఖలాబ

మంజునాథుని బలివ్రాతమును గొందఁజేరివరులులేమిఁగుందువడినభారతవధిక
కావ్యవిజయవచించినప్పిల్లవగాత్రైలతంబులందులకైసిద్ధితివలుతురు కొం
దఁజిచ్చావలయును దమకునేమియిచ్చిన మెచ్చక హేచ్చుకుందామ
దురు కొందఱువరాకలేకాకినులై మగనిమొఱఁగియెక్కడికేనియుంబోదురు
కొందఱునుశ్శీలలశ్శీలవాక్యంబులనందందప్రియుని ముందటమందెమేలంబు
నందేలుదు రెందఱు నాథునిగులంబువారిని సరకంబునఁబ్రోచితారునునం
దఱులుదురు॥ ౩॥ చీకటితవ్వచేసిన సరోరుహనేత్ర గూబయైవనియించు
గోటరమున! వింతవానిఁగటాక్షవీక్షణంబునఁజూచు గిసలయోష్ఠీవహించు
గిల్లకన్ను! మగఁడుదన్నొత్తినమాటొత్తునలివేణివ్యాఘ్నియైజనియించువన
ములోన! జిఱుదిండిదనవారి మొఱఁగియాహరించు సతి వెనూకరజాలియం
దుఁబుట్టు! సద్భిఃగోపించిహంకారమాధరించు! పడఁతిమూగపునవతి సౌ
భాగ్యలక్ష్మి! జాడఁజాలక మదిలోనమాయసేయు! భామదుర్భగ యగు
సన్మథవములందు! •

ఉ! దూరమువోయియెండఁబడిదూపిలివచ్చిన ప్రాణనాథుని॥ ద్వారకవా
టగేహపులదాఁక నెదుర్కొని తీర్థమార్చియా! హారమువెట్టివీడ్వముసమర్ప
ణచేసివిహారకయ్యుపై! నూరుపులొత్తిచి త్తమునకుబొనరించుట ధర్మసింతి
కి॥ ౧॥ తగవుపాటించియల్పబుదండ్రయిచ్చు! నల్పమల్పంబు భ్రాతయు
వాత్మజండు! ప్రార్థితంబైనధనమునల్పముగనిచ్చు! ప్రాణనాథుని సరియెయే
బుధువులును॥ ౨॥ ఓర్పుమైనుప్పించి నువవాసముండని మగనాలినరివోల్పు
డగదువిధవ! సద్భక్తిజేనతార్చనముసేయంగ నీమగనాలినరివోల్పుడగదువి
ధవ! దిరిగినానాపుణ్యతీర్థంబులాడనిమగనాలినరివోల్పుడగదువిధవ! నిద్ర
మేల్కొనిచిరేపాడినియమపరత! సహిమభాసునివీక్షింపకటకమున్న! తగదు
వీక్షింపనరునకుడల్లివదిసిన త్తగారినిదప్పించియన్యవిధవ! ఉ! జీవముతోడఁ
బాసయఁజుచిత్వముఁబొందినమేనుగంధతో! యావభృథాభిషేకముసహస్ర
ఘటంబులనాచరించిన! బావసమానయట్లఘట బాసితంతులనొందినట్టి
రా! జీవదళాయతాక్షియఁజుచిత్వము వాయదువేతెఱంగుల॥ ౩॥ ప్రియము
గలిగిననఁగీకరింపవలదు! ముండదీనరేపాడిమోముఁజూచి బైసిమాలినపర
మనిర్యాగ్యురాలు! విధవదానిమాశిస్సునువిషసమంబు॥ ౪॥ పెండిలినాఁడు
భూబృందారకులుగన్యనవ్వగించిరో లేదొయధిపుఁగూర్చి! సహచారిగీవిగమ్ము
నకలకాలమునందు నిండుఁజందురునిద్రాకయఁబోలే! దొలురాలుమొఱు
గువిధ్యులేభయునుబోలే సనుగమింపఁగఁబాడియతివమగని! వితృప్తనంబున

దాఁకఁబలివిమానమువెంటఁ గై నేసికొలనాడఁగదలుభంగిఁ బిఱికికండయొ
 కింతలేకఁజుమేడఁగి జచ్చుటకఁబోవునికచరాడవనేత్రకశ్యమేధుబుఫలము
 తభ్యంబుగలుగుఁ బదముచదమునకిదివేదభాషితంబు॥ గీ॥ పుట్టలాపలిపాము
 నభ్యుద్ధరించు! వశ్యమంతుడుపాములవాడపోతె । భరణభ్యుద్ధరించుపా
 పంబువలన! నగ్నినుజిహ్వయట్టిపద్మాయతాక్షి॥ గీ॥ పెక్కుమాటలనిటుజా
 గుపెట్టవేల! పాక్ష్యఘర్జిపనొకఁడెట్టుచాలఁగలఁడు । గంధవాహంబువెలచు
 నక్కలునకంటి! పసపువయ్యెడపాలిండ్లఁబాయఁడట్టి॥ గీ॥ ఔర్వశిఖికంఠశిఖ
 కంఠనరుక్మకంఠఁ బిడుగుకంఠనుదీప్తమైబిలుసుచూపు! నాత్మఁడప్పఁగఁ
 దలఁచుదురాత్మకులకు! నహహపతిదేవతావైభావాతిశయము॥ చ॥ తొలఁ
 గుదురంతనంతయమదూతకిరాతులు భీరచిస్తులె! కలుషనమన్వితుండయిన
 తాంతునివాసునిలోహపాశకృం! ఖలికలువీడ్చిపుచ్చుకొనికాంతదితాగ్నిశిఖా
 ముఖంబునఁ! వెలువడియాత్మభరణ వెనువెంటపూటాహుటిఁ గూడవచ్చి
 నఁ! గీ॥ ఎన్నికకురోమకూపంబులెన్నిగలవు! దివ్యవహంబులన్ని మోదిం
 చుసాధిన్! నాకభువనంబునందాత్మనాథుఁగూడి! వెఱపాకింతయులేకచిచ్చు
 తీకెనేని॥ గీ॥ తృప్తివంశంబునం దేకుతరములకును! దల్లివంశంబునం దేకుతర
 ములకును! ధవునివాశంబునం దేకుతరములకును! శాశ్వతస్వర్గసౌఖ్యమిఁజా
 లుసాధిన్! చ॥ అనితలికి బృహస్పతిలోపాముద్రంగసుంగొవి నీప్రపంగంబునం
 గొన్ని యోషిధర్మంబులుచెప్పితివీవు మహాపతివ్రతపునీహటిల్లణ్యవతులుకొం
 దము కలుగంబట్టికదా వసుంధరదితంబై యున్న యది నీకునమస్కారంబు॥
 క॥ మావచ్చినకాశ్యమునకు! నీవనుకూలతభజించినిర్మలకరుణా! క్రీడెలయఁ
 గఁబ్రార్థింపుము! నీవల్లభుధువనకుళనిర్వాహకుని॥ చ॥ అనియగస్త్యమహా
 మునింజూచి వెడియుం బ్రణమిల్లియాఖండలగురుండిల్లనియె! గీ॥ ప్రణవంబు
 స్థివునిరలగుణాలంకారయామ్నాయవిద్యయాయలరుఁబోడి! తపవిభావుశ
 శికభోత్రంసభక్తినిధాన శాంతి యీశంపూర్ణచంద్రవదన! ఫలమీవువా
 తాపిబలవచ్చుభంజనస్త్రియయీగంధసారగంధి! మహిమండవీపువిశ్వహిత
 వ్రవరణకచైతన్యలక్ష్మియీచపలనయన! బ్రహ్మజేతంబునీయందుబ్రజ్వరి
 ల్లు! బ్రజ్వరిల్లులతివ్రతామమవేణ! మీలతాతన్వయందుమాకిడఱకునును
 భయతేజంబులునుమహాభ్యుదయమొసఁగు॥ గీ॥ శక్రఁడీతండుశిఖివీడుజముఁ
 డితండు! రాక్షసుఁడువీడుపాశోధిరాజువీడు! పవనుఁడీతండుకిన్నరఁతయి
 తండు! వృషభదాహనుఁడీతండువిశ్వవంద్య! చ॥ వీరమునులువీర సిద్ధనాథ్య
 మరుత్కిన్నరకింపురుమ గంధర్వవిద్యాధరులగు దేవయోనులు మావచ్చినకా

ర్యంబవధరింపు విధ్యంబనుమహీధరంబు విబుధతైలంబుతో బ్రతిన్నట్టిది
 యాధ్యాంధకర్పరంబు నిజశిశుశృంగశృంగాటకంబులనుష్టాటించుచునను
 రుసారధివధంబవరోధించి నక్షత్రగ్రహకారకాచక్రంబుఁ జక్కఁజేచిన వ్రస
 మీరణస్మంధంబులనుంబ్రతిబంధించి శింశుమారాకారంబునందారకావీధిఁ
 బన్దించినపాంచజన్యధరునొరసి యాత్రానపాదిను త్తరించి గగనగంగ నా
 లింగనంబుచేసియురులింగాకారుండై నధూర్జటిం ద్రివిక్రహకారంబునవిరాడూ
 పుండగువిష్వక్సేను ననుకరించుచున్న యదిదుదినిషేషకాస్తా శళాముహూ
 ర్తాహూరాత్ర పక్షమానర్తయన సంవత్సరయుగ సుధ్యాసంధ్యాంశ ము
 న్యంతరకల్పముహాకల్పాది భేదభిన్నంబై పదాధంబులం బరిచ్ఛేదించు కా
 లంబు నిరస్తనమస్తాపాధిక స్వప్రతిష్ఠాఖండ సచ్చిదానందైక రిసాద్వితీయ
 యాపుండై నవిరూపాక్షుండు దష్టించియన్యులంబరిచ్ఛేదించు నట్టికాలంబున
 కుండపవనరిన్పందంబుమూలంబుమార్తాండుండు కొండప్రక్కంజక్కికడలిమొ
 గయక్కలిందగులువడినజోగునుంబోలె నెదులునడవమరలంబుజవలేక చీకా
 కుపడియున్నవాడు ప్రాణోపరాణ్ణ మధ్యాహ్న సమయంబులు గ త్తరగల
 సియుంటంజేసి నిత్యనైమిత్రికాదిక్రియాకీలాపంబు బుపసంహృతంబు లయ్యె
 బ్రాహ్మ్యదీప్య దేశంబు లంధకా రాతపహిమానిలంబులచేతం జేతనాపైక
 ల్యంబు వహించె భువనంబు వనకాండ ప్రళయంబా విచ్ఛవించె గల్పాంతికా
 లంబునందునుంగనుగండకుండుంగావున సవ్యేసవిగాశీక్షేత్రంబునాదు నుపర
 తిచూపఁ జేమియునమ్మ హేళాపద్రవంబునకుం బ్రశాంతిగీరియబ్రహ్మగ్రాం
 బుసేయుచు బ్రహ్మశరణఃజూచ్చితి మవ్వరించి కరుణాకటాక్షంబుననీక్షించి
 యాయాపదయపనయింప వారాపిహరితానసుండుదక్కండక్కినవాడు స
 మర్థుండుగాడతనింబ్రార్థింపుడు పొండని తాననికందువ చెప్పిన నీయానందవ
 నంబునకరుడెంచిమిటమీఁదఁ గోపాటోపావితుంజకరిన హంకారధారావ
 ప్తంధంబునంద్రి విప్లవరాజ్యలక్ష్మీమదాంఘుండై న నహంభుని నిమిషమాత్రం
 బున ధాత్రీమండలంబునం బడఁద్రోదినమహానుభావుండప్రసీప్తనమాణంబు॥
 క॥ ఎవ్వఁడునిసర్గకరినుం! జెవ్వఁడుసన్మార్గరోధియార్హాపరుడై! యెవ్వఁడు
 దనకధికునితో! జెవ్వఁడుజేసాచు వానిసిరుల్లభువములో! ప! అనినవాచపు
 తిపలుకులాకర్ణించి యమ్మునిపుంగవుండిట్లనియె॥ గీ॥ యత్న మొనరింతునీకా
 ర్యమనువునడఁగె! జనుఁడుమీమీనివాస జేశములకర్థి! నున్న వాడుగదావీఁ
 జెయుమయుఁదాను! గాశికాభతమనపాలికల్పితరువు! ప! అనినవారునుమ
 హాప్రసాదంబునముచిల్లకారంబునంగుంభసంభవునివిడ్కోనినిజనివాసంబు

లకుంజనిరి యనంతరంబు ఈగమ్యంకులోపాముద్రంబాచి యిట్లనియె॥ గీ॥
 మలలోచనమనుజుఁజొక్కటిఁదలంప | దైవమొక్కటిఁదలంచు లంతయుని
 బంబు | కాశీఁబడఁబాయననియేసుగడలకుండఁ | గాశీఁబడఁబాపెదైవంబుక
 దుణలేక॥ గీ॥ అప్పటికినియ్యకొంటిఁగాకంబుజాక్షి | ఋషులపాలింటివేయింత
 లేసివసులు | కొనకాఁజామునాఁజాముగ్రుమ్మలాడ | నశిమిలేఁబెయ్యదైవ
 చెప్పినాకునిపుడు॥ నీ॥ వివరించిచూడంగవిసుఁగానములుగాక గోత్రారివెఱ
 చునేకుధరములకు | యుగవిరానుముననుజ్జాతలూపఁగఁజాలుగాలికొండ
 వసుంధఁజాలదెట్లు | పర్వభూతంబులకాసింపఁజాలెడు జములాపురియందు
 బలులువడునె | దహనునిదాహకత్వంబు మహాధృసం ప్రభంబునకు శ్రీచాల
 దొక్కొ | దుద్రులాదిత్యఋషులుమరుద్గణములు | దక్కగలదేవతలుజగత్త్ర
 యముద్రింగి | యుమియఁజాలుదురట్టివారోపలేతె | విద్యగిరిగర్వసంరంభవి
 భవమహాచి॥ గీ॥ కామభేషపుదనయింటగట్టినాడు | గలపుదనతోటలోవ
 లగల్గుతమలు | అట్టియింద్రుఁడుప్రార్థించెట్టెనన్ను | నితవనికియ్యకొనకుం
 క నెట్లునేర్చు॥ నీ॥ మాటనిల్పడిఁగాదెమధుకైటభులుదొల్లి హరిచేతఁజచ్చి
 లేకాణావమున | గరుడుండుమోమోటఁ గాదెవాహనమయి వసఁజాకు నె
 క్కించుకొనియెవేపు | సాకతంబునఁగాదె చక్రాయుధుఁడడంపఁ బాతాళలి
 లములోబలియడంగ | విశ్వాసమునఁగాదె వృత్రాసు లేండుండు సమసెనంబు
 ధివేలకశ్రుతేత | మెఱసియుపకార మొనరింపమేలువచ్చు | గీడువచ్చుమహా
 బులోనొడవలడు | వాడుచేసినధర్మంబువానిఁగాచు | గీర్తియొక్కటిసాలదే
 లేనలంబ | చ॥ శ్రుతిదివసంబునిందుముప్రరాణముఖంబునఁగాశీయంచునం | త
 రెముగనంతరాయములుదాటచునుండు ననంగనిష్ఠుడ | శ్రుతినిజమయ్యేనే
 నిదెయశోక మనస్కలనుండఁగోనత | ర్క్తిలగతివచ్చెఁజాడుమిదెన్నరకంకిమ
 హంతరాదుముల్॥ గీ॥ విముఖుడయ్యెఁజూచినాకువిశ్వభత | గాకయూ
 రకయేభంగిఁగలుగనేచ్చునకలకై వల్యకల్యాణజన్మనిలయ | కాశీకాక్షేత్రవిప్ర
 మోగవ్యధాతి॥ గీ॥ పాణియాహారకబళంబు పాటవైచి | కూర్చుమునాకు
 నిలవెఱిక్కుతోరె | భోగమోక్షములకు జన్మభూమియైన | కాశీవికిదినయం
 డన్య చేశమగుగు | చ॥ తిలుకననియ్యకొంటి మతిదప్పిమరుగ్గురుడతఁడ వాని
 తో | నటమటమొకఁడోక యక్షియాసలనుండుటఁబాపుడైవమా | యిటువ
 నుఁజొక్కు నెట్లు దెయనేకవిధంబుల నెట్లు చెప్పినఁ | గటకటయెట్లువాయనగు
 గాశీ మోక్షచక్రకాశిక॥ నీ॥ పాయుగవచ్చునేప్రాలేయగిరికూటనమవ
 ఁగాదతొఱుడహ్మకన్య | మటువంగవచ్చునేమందా మధురసా న్నోము

కేతనేత్రువటుకనాథుఁ విమవంగవచ్చునే విఘ్నాంభకారాహ్నుచుంబిఘ్నే
 శుమంతాకవక్రకుడూసంగవచ్చునే మధ్యాహ్న కాలంబు శ్రీవిశాలాక్షికెం
 తతిధిక్తి సురలుప్రార్థింపఁగాఁబ్రతిఫలముచేసి యెట్టువోనుడ నేతు నేనిం
 తనాడు నెట్టువోనేతుఁగాశీబుద్ధైకరాశిఁ బ్రకటగుణుల్ను దుగ్ధాంబు
 రాశిఁబాసి క॥ కాశీక్షేత్రమునందఁ కోకిమునై వల్యలక్ష్మీ కులగ్నిహమని
 యాఁ కోశిచక్రతులువినియును దేశాంతరమగుగ నమ్మతిరతురభాగ్యు
 ల్ ॥ గీ॥ కాశిఁబాయును గాకేది కలువంటి యంతరవిముక్తిభక్తంబు నా
 శ్రయింతు సంతరవిముక్తిభక్త మెయ్యదియొయనిన పరణయునునాశియును
 నై నవారణాశి ప॥ భూభూగింబులనంధియ విముక్తస్తావంబిది యభ్యంత
 రతీర్థంబు తీర్థాబులుబాహ్యతీర్థ భదంబుల ద్వివిధంబులైయుండు ॥ గీ॥ ఎల్లవి
 యుబాహ్యతీర్థంబు లిందువదన యరయ బాహ్యాబులయ్య నాభ్యంతరము
 లు కాశీకాతీర్థమాదిగాఁ గలవృత్తిని వానివినింతుఁబరిపాటి పనితవిను
 ము ॥ నీ॥ శీషణంబునదలిశ్రీతైలతీర్థణంబు మల్లికార్జున దేవుననికొట్టు ॥ పా
 లభాగమునందు బ్రాతేయమయమైన విమలకేవలతీర్థముననుచు ॥ గుచ
 చూచుకములందు గురుజాంగలక్షేత్ర తీర్థరాజముననువ్రతిష్ఠఁబొందు భూవ
 ల్లక్ష్మీయగ్మమునకుమధ్యంబున నానందవనతీర్థ ముక్తివనించు నానిరంగమున
 బ్రయాగ మాత్రయించునిమ్మహాతీర్థములుపార్వతీశ్వరమఱు విహరణాస్థానము
 లు పెద్దవిప్రశ్రీతములు వెలువలనులోవలనునుండు దలియబోడి ॥ ప॥ బా
 హ్యభ్యంతరంబులయందును నవిముక్తతీర్థణంబులై మోత్తిమం బట్టి తీర్థం
 బుననుండి యఖండంబునచ్చిదాసా దైరసంబున ద్వివీయాబునగు నిష్కలస్వ
 రూపంబున నర్చనాశీర్వాదాదులైన నకలస్వరూపంబునను విశ్వనాథును
 పాసించి యొండగూడదయ్యెం గావున నింతి నేను భావతీర్థంబున నయ్యభవు
 నుపాసించెద సంసారసాగరంబుదరియింప సాధనంబగుట తీర్థంబయ్య నా
 భ్యంతరంబైన యవిముక్తతీర్థణంబు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరుల శువలభిష్టా
 నంబగుటా ద్రిమూర్తులకు సాధారణం బయ్యను మహేశ్వరువకుం బ్రధాన
 స్థానంబైయుండు ॥ నీ॥ ఏవిధంబున నాత్మనెఱుఁగుచు నేనంచు యాజ్ఞపల్కున్
 నిసత్రియన్గొడ్లి యవిముక్తమునయం దుపాస్యఁదాత్తుఁ డటంచు యా
 జ్ఞపల్కున్గడత్రికావతిచ్చె ॥ నాయవిముక్త మోదాశ్రయించినదియం చద
 గ్రమ్మజన్మత్రియాజ్ఞపల్కున్ ॥ ననువారపరణయందునునాశియుందును నది
 యుండుననియత్రికావతిచ్చె యాజ్ఞపల్కుండు భూవభ్యమాస్థలంబుపర
 ణానాపారదోష నివారణంబు నాశియింద్రియదోష వివాశవంబు ॥ కేము

చుండుటయిదినిర్వచింపబడియె. ౪॥ ఆశ్వినీతరావిముక్త క్షేత్రవర్షనంబు
 బ్రహ్మనాడివచనానజయంబునంగాని సిద్ధింపదు॥ ౫॥ ప్రకృతిరూపిణీయైన
 పావపూర్ణాక్షికి మహదాదివికృతులుమలకలేకు॥ మొగమువిచ్చిసుషుమ్ను
 మూలరంధ్రముగప్పి వంశాస్థిరంబుంధవళసలీల॥ నదిమీఁదుప్రాణి మధ్యమనా
 డితోఁగూడి ద్రుహిణరంధ్రముగవృందోచచివర॥ జక్కచాయఁజరింప నమ
 కూరకుండుట నిడపిగళనుగారియెక్కుడిగ్గు॥ గలనివాకిప్పురెండు వేగిరమ
 మూసి నడిమివాకిలిదెఱవ నెన్నందునేర్పు॥ సాధకుఁడనాఁడుగాని వశ్యంబు
 గాదు॥ పవనవిజయంబువానికిఁ బడ్యనయన॥ ౬॥ ఇదవాచనాడిపింగళ॥ కుడి
 నాడిసుషుమ్ను మధ్య గోచరయగునీ॥ కుడియెడమమధ్యనాడుల॥ కుదురాజా
 ననస్తిమాతాలోగి యైవంబులీ॥ ౭॥ హరియిడకునలువపింగళ॥ కరవిందద
 భాయతాక్షియచ్చుతాంశుకళా॥ ధరుఁడుసుషుమ్నానాడికి॥ బరిపాటిసధీశు
 లనుచుఁబలుకుదురాత్మలీ॥ ౮॥ పవనంబునకు సుషుమ్నాప్రవేశలక్షణంబై
 పయోగంబువివరించద బ్రహ్మలోకప్రాప్తిద్వారంబగుట సుషుమ్ను బ్రహ్మ
 నాడియసంబరంగు వల్లవశ్యంగుశ్రవణమాంబైన దేహంబునట్టవమఁ ద్రికో
 ణాకారంబై కుక్కుటూడంబు చందంబుననుండునది కందస్థానంబు॥ ౯॥ నా
 భికందంబుక్రింకటసలివగంధి॥ కుండలీక క్తిదేవతయుండు నలవు॥ కుండలీక క్తి
 నాఁగఁజకోరనేత్ర॥ పాముసందాననుండెడు ప్రథమధమని॥ ౧౦॥ అదిమూల ప్ర
 కృతిమహదాదిప్రకృతివికారంబులేడును దానిమేని మలకలప్యావచేషియు
 సుషుమ్నానాడితోడం దెనంగొనియుండు॥ ౧౧॥ గిటగిటనెనిమిదిమలకలఁగు
 టిలీళావముగదాచి కుండలివ్రాఁకు॥ నిటలాంతముదాఁకనుగ్రిం దటిమొగ
 మైవేలునఁ జుర్రెళ్లుదాని॥ ౧౨॥ దానిచుట్టుననుండు వేదలిరుబోడి॥ డబ్బు
 దియురెండు వేలునాడికలుమేన॥ ముఖ్యనాడులునానిలోముద్దరాల॥ పదియు
 నాలుగుననుచుఁ జెప్పుమరుబుధులు॥ ౧౩॥ ఇదానాడియందుఁజంద్రుండభివసించి
 యుండుఁగావుననందుఁ బవనంబుద్గమించుకాలంబు రాత్రిప్రవేశించుకాలం
 బుపగలు పింగళానాడియందు సూర్యుండభివసించుఁగావున నందుఁబవనం బు
 ద్గమించుటదివంబుప్రవేశించుటరాత్రి ప్రాజ్ఞుఖస్థితుండగు పురుషునకుఁబింగ
 ళానాడి దక్షిణదిక్కున నిదానాడి యుత్తరదిక్కుననుండుఁ గావున మకరా
 యవసమయంబున దక్షిణదిగవస్థితుండగు సూర్యుండుగర్కటాయన పర్వం
 తంబును త్రైరాయణంబునడచుటాతసి యుత్తరాయణంబయ్యె నీచందంబునం
 బింగళాస్థితుండగుపవనుండు యావత్కాలంబున నిడయందుసంక్రమించువం

తకాలంబు త్రరాముగా బ్రహ్మకాంబున దక్షిణాయనంబు నెఱుగువదిఁజ్ఞప్త
మగతినేకకాలమునసంగతియామవతికళత్రుఁడుగా గమలహితుంబుప్రాణము
ను గామ్యులుదారయి కూడ్పింగళా! ధమనినివాసిత్వేనగతిఁదాల్చినికుంకుడు
రస్తమింతులే! సమయమునందుఁదాల్చునది చంద్రనిభాస్వయమౌభాన
ముగా! గీ! పాముకుండలిచంద్రుండుపాణవన! మాశిరోవల్లియప్పుడయ్య
నిలుఁగోలు నదియ కేహంగకగ్రానమైనయట్టి! గ్రహణకాలంబునుమ్ముసా
రంగనయన! వ! ప్రాణబయోదిత్యుం దాదిత్యుండచంద్రుం దాప్రాణనిలంబ
మూలాధారప్రవేశానంతరం బుదయించు మూర్ధప్రవేశానంతరం బస్తమిం
చు చేవతలకుమొదలివిషువంబైన మేషాయగాంబున సూర్యుండుదయించువి
షువాంతరంబైన తులాయనంబుననస్తమించుఁ బ్రాణోదయాస్తమయ స
మయంబులు విషువద్యయంబు! చ! మొదలనుషుమ్ముఁ జొచ్చునిడమ్మున
గాడువుగొంతసేపునం! విడవనుషుమ్ముఁబుట్టినసమీరముచొచ్చు నిదాభ్య
నాడిక! మొదలనుభిమ్ముటబవనముల్ దిరుగంబడిచొచ్చుగానయియ్య
దనులుసంక్రమంబులని యాడుదురాగమతత్వకోవిదుల్! వ! అనియవిను
క్తక్షేత్రవియోగదుఃఖంబుమాన వంతరవిముక్తక్షేత్రసూహౌత్యంబువ్యసిం
చియనంతరంబకాశికాధిరహవేదనాభారంబు దుస్సహంబగుట నార్యక్షేయం
దుకాశినిలక్త్యంబుచేసి యిట్లనియె! క! ఆమద్వికలాచనువా! ప్రేమాతిశయం
బువిస్తరించగవశమే! క్షామండలతిలకమవర! భూమినినిన్నెట్లు వాసిపోవు
దుకాశీ! మ! నిజమేఁబల్కెద బాషులెత్తి శ్రుతివాగిజాహ్నవీదేవత! ధ్వ
జనీదుంకిగణేశ్వరుల్ గలుగవోవారాణశీదేవియో! గజచర్మాంబరకూర్చిపట్ట
ణముయోకల్యాణినిఁబోలనం! బుజగచ్ఛాడమునందులేవు నగరింబల్ తి
ర్థరాజంబులుగా! గీ! లేవులింగంబుల విముక్తిలింగమునకు! సాటిసేయంగ
భూర్భువస్వత్ప్రయమున! రావుదక్కటిపుణ్యతీర్థములునీకు! సాటిసేయంగ
భూర్భువస్వత్ప్రయమున! వ! అని యెట్టకేలకుంగదవి విచారింఁగొన్న చందం
బున ముకులుగుడిచినపోల్కినవస్సారంబెత్తినవగిది నన్నుకొన్నవిధంబున దూ
పట్టినిన తెఱుగునఁ దూలపోయినరీతి విషంబెక్కినరీల ప్రమాదము వెట్టినలా
గునలాహినివట్టిన భాతిమదంబెక్కిన మాడ్కినుంగిటిగొన్న భంగినోపరిల్లుచు
నుహ్వానుచునుమ్మబించుచు నుదిలఁగొనుచు నువతాపాబలదుచు నూటాడు
చు సూర్యోదయం దూర్జ్వభాహుంబై యుత్తప్రస్థిరంబున! నీ! వరమ
కల్యాణియో భాగీరథీగంగ వాగ్ధిభామిని పోయినస్తమ్మ! యమరేంద్రులా
రలోలార్థ కేళులార వనజసంభవపోయినస్తునయ్య! శ్రీవిశాలాక్షిదాక్షి

గ్యపుష్కకటాక్షవాసవాప్తితపోయితత్తనమ్మక్రీపూర్ణభద్రపారివదనాయ
 కలం పటకత్తెరవ. పోయితత్తనమ్మక్రీపూర్ణభద్రపారివదనాయ
 పాశుపతులారీ భాగ్యసంపన్నులారీ మందిరోద్ధానవాటికామళములారీ
 పోయితత్తనమ్మక్రీపూర్ణభద్రపారివదనాయ
 దీనివేలవ త్తమ్మ నమ్మినుండి. కదళికాకాంతారకదలిరాననుగూడి నివేలవ
 త్తమ్మ నమ్మినుండి. శ్రీవిశాలాక్షి విచ్చేయునాతోగూడినివేలవ త్తమ్మ నమ్మి
 నుండి. నాతోడగూడియుంలేవాయేలేమ్మ నివేలవ త్తమ్మ నమ్మినుండిరం
 మననుగూడియోపరివాప్తులారీ వత్సలతిగర్ది మీరేలవత్తరయ్య. పశు
 నిర్భాగ్యుడైననావజ్జవట్టి. కటకటాపాఖ్య జలరాశిఁగాశిబాసివలె అనియె
 ట్టకేలకుఁగాశినగరంబు వెడలి కొంతదవ్వు నడచి విప్రయోగ వేదనదూయ
 మానమాననుండై వదనంబువలువల్లు వట్టింబాదంబులు గుడివడుచుహ్వాను
 చునొక్కవట విటవీసిడఁజ్జటాధరుండు చరికిలంబడి లోపాముద్ర కట్టినయే.
 ౩౧ భూమిపరివృత్తి చెప్పమాబుద్ధిమతివి. కాశీ వెడలంగవలసినేకారణమున
 గారణములేక యూరకగలుగు నెట్లు. సుఖముదుఃఖంబుననునకు సులభతీల
 వలె కాశీరంబులయందుఁ గుంకురుంబునునది దేశాపేక్ష దినంబునంద కనుల
 వికాసంబురాత్రియందయున్వివికాసంబునదికాలాపేక్ష పుణ్యవంతునకు సు
 ఖంబు పాపిష్ఠునకుమఃఖంబునుననునదియొద్దప్రాపేక్ష సర్వంబునునీశ్వరేచ్ఛా
 యుత్తంబునునది యాశ్వరాపేక్ష విశ్వంబును గ్రహవంతుననునది గ్రహపేక్ష
 మాకుఁగూడనిశ్వరకేరణంబునం గర్మంబునుఖదుఃఖంబుల నాపాదించనిశ్వ
 రుండెవ్వనిరక్షించవలసె వానిచేఁ బుణ్యకన్యంబులు నేయించు న్వానిం శిశు
 పవలసె వానిచేఁ బాపకర్మంబులు చేయించు నవిద్యాన్విత కాగ జ్యేషాదిలక్ష
 గణేశ పంచకనూలంబుగచాకర్మాతిశయం బక్కర్మంబిహలోకమహలోకం
 బులంద్రాగులనుభవించుకు కర్మంబులకు మూఁఘాతించైన శ్లోకమంచకంబెం
 తిగాలంబునదికంచు నంతగాలంబు కర్మంబునకుం ద్రివిధంబు సలపాకంబు
 నానావిధ మూపివన్నప్రాప్తయు నాయువునుఖదుఃఖలోచభోగంబునుజన్మం
 బునుజన్మపేను కర్మంబుచిత్తార్థంబున్వేదనియు నవశిష్టంబులనీ యాయు
 హోతిపులు భోగ హోతిపులు నైసకర్మంబులకు ఫలానుమాపఁ బై వభాగ్యం
 బునరమేశ్వరుంకు గల్గించుమామ॥ ౩౨ ఏమచెప్పఁగనున్నది దేవివిధమున
 గాశీ వెడలించుచున్నాడు తాళగఁగుడు. మనములోఁగతి వేనిలోఁగునెనివా
 డు. యుమునదీనినమకు నేబడియొచ్చెట్లు. ౩౩ అనివెంటయు॥ ౩౪ వత్సశైలం
 బునదే చుమూత్రముచెట్టుమిశ్రితముల రాచదన్నిదంబు. జడలల్లిచొట్టియం

విడి యెకసకముగా బా లేదుకేకలుంబు పదిలపఱచుం . గంకమాలము
 పండుగ సూక్తిమాటుగాం గలకూటవిషంబు గీలుకొలుపుం . గటిభాగమున
 యాదుగట్టుర్నిగులువాటి మెఱుంగుమువ్వన్న మెకమతోలు . గట్టువా
 లుచువలి చక్కటికిఁదోపెం దఱుచుగై నేయచుండునాతిలిగాశి యయిదు
 గ్రోనులపాలములోనరిసంతఁ బాపపండుంగఁబుచ్చినజంతువులకు॥ చి॥ అ
 నిమెనుకుండి మొక్కినయనాంబుకుహంబుల బాష్పబిందువులే . చినుకంగ
 వెక్కి వెక్కికలగీనుమిఁదోయన నేడ్పుకేలుం గుసనొకకొంతసేపుమఱగొ
 బ్బుననున్నులుమోవ నుడువ . ధ్వనిబలియింపజొచ్చెఁ బ్రణంబునఁగూ
 ర్చినమంత్రరాజము॥ ప॥ అచ్చొట్టుగదలి ప్రతిదినప్రయాణంబులవిఁధ్యాచ
 లంబు దామంజనుదెంచి విషనువృషభేందవిలసనస్థలంబును బర త్తక్షకొట
 రజకలంకరదళగరగళగుహానిష్ఠాత నిష్ఠురపవన సంఘముగా దవదహనశి
 ఖాకలాపంబును నుగ్రతరళతరళ చటుల చపటపాతమోహిత కోలంబునున
 ముస్తత స్తబ్ధోమకంఠతతోరఘుస్థురధ్వాన ఘమఘమాయమానదిక్కుంజ
 రక్రోడంబునుగ్గిడించు చిక్కిడశిశుచరణ వఖిఖాఖిఖరకీర్త్యమాగా శిషరశే
 ఛాలికా కుసుమ కేసర రజప్రసరధూసర వాసర కరకరవ్రాతంబును బరుష
 తరపవనవిలపితీతపచేదీపుదధిఫలభక్షణపుల్లగల్లభల్లూకప్రకరంబునునగుమ
 హాగహనమధ్యంబున॥ సీ॥ యక్షరాజుదలంచి యక్షి గోళంబున నశ్రువూర
 మునించునక్కదిగిరి॥ పలుమాటుమఱిదండ పాణిసాహార్దంబు బావించిభా
 వించి పలవరించు సంధ్రమోక్ష్యములవిశ్వాస పాత్రంబుల సౌవిదల్లులకర్ణి
 సంపుతిఁచుఁదిగ్గజాఘోరనిధివినాయకకవర్తి చింతామణిగణేశతులఁ బొగడు॥
 క్షేప్తసాభాగ్యనుందరీ చిత్రకంఠ॥ వికటదుర్గామహాదేవి విశ్వబాహు॥ వాపి
 కాదేవతెలనిజస్వాంతవీధి॥ గాంచిగఱుదాల్చుసేర్వాంగకములదపసి॥ క॥ త్రి
 ణయనునిరాణివాసము॥ నణిమోదైశ్వర్య వితరణామరతరువు॥ వృణికణి
 కముత్తవధూ॥ మణికర్ణికదలఁచుదపమోహనవీధి॥ సీ॥ కళవల్లిజంతిం
 చుంగరముసొకోధించు బ్రాణోపనిష దభిప్రాయమరయు॥ బరిపాటిమండ
 కోపవిషత్తుదాప నీయోపనిషత్తుభ్యుపగమించు॥ ధరయునధర్వజేద శిరశి
 ప్రపంచంబు లాకగ్యాకముతోప లరణచూచు॥ బ్రశ్నోపనిషదర్థపరిమళం
 బుగ్రహించు శ్రీభగవద్గీతచి త్తగించు॥ దలఁచెగారంబుక్షేతాశ్వ తరమన
 నెను॥ నుపనిషత్తులువలయు నొయ్యనొయ్య॥ గాణిదేవీప్రయోగప్ర
 భూత॥ పృథువయసంతాపశాంతిక్రై యిల్వలా॥ ప॥ అష్టదు॥ మ॥ శ్రీలిపా
 లోత్తమవంశీభూషణము లక్ష్మీభాగవతీపార్వతీ॥ ప్రతిదిలబు బుక మగ్రకాతిమ

తిలోపాముద్రవీక్షించిను! మృతముబొందుచువిధ్యవాహక మహాభూమి
 ధరారణ్యదే! వశలందందపమస్కరింతురు మనోవాత్సల్యమేపారఁగఁగఁమున
 లివింధ్యాచలకాశనాంతరమున న్వారాణశీత్యాగవి! హ్వలభావంబున నిల్చి
 నిల్చిహాసనీహారా సుమూర్ధవ్యని! కృలకాశీశ్వరసీతకంఠయనుచుఁ మాఁగ
 న్నువాటిల్లఁగ! తల్లశీమనుఁడు సూర్యుఁడైకొనుఁ గ్రమతఃమాక్షరోల్లా
 పియై! వ॥ వెండియుఁగూఠపంథవుండు! చ॥ దురితములెన్ని చేతినొత్తోల్లి
 టిజన్మమునందుఁగాశికా! పురమునవ్యజంతువులు భూరివిముక్తులుగొల్ల వె
 ట్టఁగా! హావహర నైత్తికేతులిడి యశ్రులుగమ్మలనుప్పల్లిఁగఁగరినిభయా
 నతోనిదైపాకాలెన మిమ్ములువడ్డచోటికి॥ ౧॥ ఏలట్రుంగితివారాపినిల్వలు
 నిని ఏలత్రోదితి దివిసుంకి నేలనహుషు । నావ్రభావంబుగాదె నన్నదరిపా
 టు! కాశీవెడలఁగఁద్రోచె నిష్కారణంబ! నీ॥ ఎన్నఁడుచూతునోయింకొ
 క్కమాటనుమహిమాస్పదముముక్తిమంటవంబు! నెన్నఁడుచూతునోయిం
 కొక్కమాటనుబ్రకటకై వల్యపురాశిఁగాశి! నెన్నఁడుచూతునోయింకొ
 క్కమాటను జగదేకపావని జహ్నుకన్య! నెన్నఁడుచూతునోయింకొక్క
 మాటనుదివ్యలోకాధ్యక్షునివ్యవస్థ! నింక నెన్నఁడుచూతునోయేనుమంకి
 నింక నెన్నఁడుచూతునోయేచుదుర్గ! నింక నెన్నఁడుచూతునోయేనువటకునిం
 క నెన్నఁడుచూతునోయేనుగుహని! వ॥ అనుచునల్లనల్లవచ్చు కంఠసం
 భవప్రవృత్తవృత్తలాగాంచి కాంచనశిరః కృంగకృంగాలకంబులం గమలభ
 వాదకటాపూబులుద్ధాటింతు ననమేనిపొడవు నేలనపాటంబుగావంచి విం
 ధ్యాచలంబుమహానుభావు నెమర్కొనియె నప్పుడర్కనిరభంబు చక్కఁజా
 యనవచె బవనస్కంధంబుల నిర్బంధంబులుడిగె నిందుండు చిందిలివడసాగ
 మంగళలుభబృహస్పతి మృతశనైశ్చర రాహుకేతువులుదమతమతానకంబు
 లు దవ్వుకవకింపందొడగిరి ప్రసూచంబునకర్మంబును యథాపూర్వంబునంబ్ర
 వర్తితైఁగాలంబులేర్పడియె నసంతరంబు పురుషాకారంబుదాల్చియజగత్పథం
 బు గొన్నిహజ్జలుప్రత్యక్షమిచ్చి॥ నీ॥ ప్రణవపంచాక్షరోప నివర్ణిపంచం
 బుకవతాఁగ నెఱిగినకటకలాని నాతాపిదైత్యునిల్వలునితోఁ గూడంగజక
 రాగ్నివేల్చిన సవనకతే॥ గోపించినహుషాని గుంభసంబుగా హూంకార
 మిచ్చిన యుగతే॥ నావకాలమునాచునంబువట్టిననిటి కాలవ్యముడిపినక
 కథలము! బొందుభసిత్త్రీప్రండ్రాతఃఫాలభాగు! భద్రద్రుద్రాక్షమూలికా
 భరితవటు! భార్యయునుదానునే లేంచువరమైవు! గాంచవింధ్యాచలేం
 ద్రంబుకలభవుని॥ ౧॥ కాశీనగరీవిరహ! క్లేశభవక్రోధవహ్నికీలనాక! కా

కర్ణశ్రీవలయము! లాశుగతిగాల్పఁగడఁగునట్టి మహాగ్రుం! ప! కాం
దియక్కుంభినిభరంబుకుంభసంభవునతిస్కారసంభావనా విశేషంబులం
బరితోషంబు ముపాదించి కరాంభోరుహంబులు మొగిల్చి మహానుభావా నీ
యాజ్ఞప్రసాదభావంబున ననుంగృతాన్తంజేయుమనిపలికిన! నీవింధ్యాచలేం
ద్రపుష్పేభ్యత్కులశ్రేష్ఠ దక్షిణావధము తీర్థంబులాడఁ । బోవుచున్నార
మీపుష్పభోజియునేను బెద్దగలమునాటి పెరువగాన! లావుచాలదుజరా
క్షిబ్బంబుకతమునఁ బొడ వెక్కువపు డుడిగెడునపుడును । నల్లంకవములై
న యాశీర్వేంకాగ్రశృంగాటకముల్లిట్లు చిట్టులేపజిచి । యనఘసేగ్రమ్మ
జగవచ్చునంతదాక! నుండవలయుధర్మిలో నొదిగినీవు । చేయునాయాజ్ఞ
తెస్సగాఁజేయకున్న! నజ్జిగదపుగాక యజ్ఞాడవలయువుడు! మలనిసవింధ్యం
బుమహాత్మా చరాచరంబై నజగంబునందు నీయాజ్ఞఁ జేయనివారునుంగలర
నీవుమరలివిచ్చేయునంతదాకను నిట్లయుండెదననినఁ గుంభసంభవుండతనిదీ
వించి నిజపాదాంభోరుహవిన్యాసంబుల విశ్వంభరాభాగంబు భాగ్యవంతం
బుగావించుచుఁ దక్షిణదిశాభిముఖుండయి చనియె ననిచెప్పిన నైమిశారణ్య
వాసులటమీదివృత్తాంతంబెయ్యది యనుటయు! ఊబలనద్వారహదాంతి
మన్నెధరణీపాలావ రోధాంగనా । విలసన్మంగళసూత్రరక్షణకళా విఖ్యాత
కారుణ్యయు! త్కళకణాటతురుష్కరాట్పరమ నిత్రాకుండలి స్వామికుల!
దలపూజాపరితంబ్రధివిభవమట మైపచూడామణి! క! భూపాలమథవజం
బూ! ద్వీపేశ్వరవిమలరాయవేశ్యావిటఘా! టీవటహధాన్ని నాదా! టోవప్ర
క్షుభితదిక్కుడుగక్రోధా! ఉత్సాహ! బంధులోకపారిజాత పంటవంశపావ
నా! సంధివిగ్రహప్రథాన వక్షణావిశారదా! గంధవాహ భుక్కులాప కంఠ
కోణనాభిని! గ్గంధనక్రియామహా ప్రగల్భకీర్తివైభవా॥

గద్య * ఇది శ్రీమత్కమలనాథ పాత్ర మారయా

మాత్యపుత్ర సుకవిజన విధేయ శ్రీనాథ నా

మధేయ ప్రవీణంబైన కాశీఖండంబను

మహాప్రబంధంబునందు

ద్వితీయాశ్వాసము,

శ్రీగురుభ్యోనమః.

కాశీఖండము - తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీమద్రేణిపతివశః । గ్రామణిమూర్ఖాభిషిక్తికంఠీరవసు । త్రామనిభ
వైభవోన్నతః భామాసంచాల వీరభద్రస్వపాలాః ॥ వః అక్కళకుండు శౌ
నకాది మహాముసుల కీర్తినియెఁ గు॥ అపృథివీభరణుచ్చాగయంబున సంతస
ముడ నెంతయుఁ గోపనుఁ డెల్లకాలమును గుంభభ్రమండలేచ్ఛిమగుం
డై । కాపవిష్టవ్రయోగమునఁ జంపఁదలంచిన నడ్డమెవ్వర । ప్రాసకలైలము
పుటికింకవహింపవయ్యుడుఁ గావుతఁ ॥ వః అనిసుంధసంభవుని ప్రత్యేగ
మనంబుగోరుచు విగ్రహావలంబసంభోవయ్యబై వసుంధరా గర్భాబున న
డంగియుండఁ గీ॥ మునిజటాధారివభక్తిఁ దనఁగఱుముతిఁ యెవ్వఁడెఱెంచు
నప్పుడతైత్తిచూచుఁ గుంభసంభవుడనుకోర్కి కొనలుసాగి వసుమతీభ
రనుఁడేలవచ్చుచుకలి॥ గీ॥ మొదలిపెక్కువయునుబోయి మునిఁగెనట్టి ।
కలశజనితేత్రమునఁ గావురాననైనఁ నోరునిమైశ్వర్యమొక్షించి యుపతపిం
చుఁ నట్టిఖలునకునది పెద్దయా నెతలఁచు॥ క॥ సిద్ధిపవీర్ణులంబులుఁ సిద్ధించినవె
నిసిపిమ్మఁడెనునన్యునిసం । వృద్ధియుఁగనుఁగొనియెంతయుఁ బుష్పసూయాగ్ర
హంబుఁబొందునరెనికి॥ గీ॥ అప్రయోజనమభివృద్ధి కలిశేయిల్లు । నప్రయోజ
నమహఁగుఁగాలారితరమునఁ నకటయ్యాగ్న్యగ్రహగ్రస్తుఁ డైనయట్టి । ఖలుని
సంపదవిభవదన్నులునుబోలె॥ వః ఆనమయంబునం బాకశాసనపాపక వరేత
రాజవలలాశివవనపాల స్త్యోపశువతులు పరమహంసోత్కృష్టకలంబున నగి స్త్య
మహర్షింబ్రస్తుతిచితి వలెఁగుండును బరిండికొండ నెత్తఁబుచ్చకటి విను
త్తిలంబున నడవందొడంగ॥ సీ॥ స్ఫటికభూములయుండు బ్రతిలింబములు
చూచి యితరాశ్వబుద్ధిహేషిత మొనర్చుచు బద్ధిరాగోపలప్రవృత్తిగములండు
జరమసంధ్యాశోక జాన్యుచుడు । మరలతమదేశిలామధ్యంబువందవృత్త్యా
దృశ్యమూర్ఖులై యలనుఁసూరునై దూర్యమణిమయ వప్రావరములం
డు సలిలాధిభాషకౌ డలలువొందుఁ గిన్నరశ్రీలఁబూచి లంఘింపఁబోలు ।
గావరంబైత్తిముక్తాను కామవికృతి । వాయుజనములంపితేరి వానప్రములు ।
వేల్పుగుచ్చిప్రతి సమీధియందు । సీ॥ తమతమచ్చాయమేసుములవచ్చనివ
న్నె సుఖయక్షములునై యూఁగియాడఁ గల్యాణఁదెగిన న్నకృతులకొ

స్మృత్యులూపనంబులకుఁ గౌరవహింపఁ | నుడువధంబునఁజూచున్ | వగ్గరి
చారిగమన వేగంబునఁ గౌరవఁజగి | పుకముఖద్వీకకోటి నులభకాదూపాల
వ్యతిరంగమునఁ జేయనుచుంపఁ | ఆలుకలునుబోలె హేమాద్రిశ్శిఖరశృంగి | క
ల్పప్రక్షాతవీవాటికలఁజరించె | మహిధరము సేయునంకిలి నూనుటయును | వన
జనన బాంధవుని చేరివారువములు | సీ॥ ఆకాశేవాహినీ పైకఁబులులురాంచల
టంకములు గుంగఁజులులవడిన | శాసనుభాచలస్థుటస్థలంబున వజ్రాభిహతి
వడివాలకున్న | బహులదూర్వాశంకఁబ్రగత దేవకిరీట మరకతద్యుమేలకై మ
రులుకొన్న | నిందుబింబముఁజూచి చెందువృగలుసాని యాటులెత్తినాకంగనా
నవకినఁ | బిఁడిగిలుకలచేర్కొలఁబడినవింది | కఠినహంకార మొనరించి కన
కరేభము వారువంబులఁబ్ర పదుర్వారలీల | బిరుసుతహతహవిసువిధిఁబిచ్చు

—*(అగస్త్యుడు దక్షిణకాశికి బోవుట.)—

కుంఠుఁ | సీ॥ ఇవిధంబునంభువనోచ్చదవంబు ప్రకాంతిబొందించి దక్షిణకా
శినందర్శనంబువంఁగాని కాశివియోగ వేదనాభారంబుబిందుతడదని యెందంబు
జనిశ్యయించి మందమందప్రయాణంబులఁ గందలిరానుబోడింగనుగందకుం
డముందఁజుటొందనదపించుచు నెన నెడఁ బుణ్యవాహినీరీధంబులఁ గ్రంకులు
వెట్టియష్టమూర్తినభ్యర్చించుచుం గొన్ని వాసరంబులకుఁ గుంభసంభవుండు
గోవావరివొరకికొనుచు నాంధ్రచేతంబున నరుగునప్పుడు | మ॥ అహరావృ
థములందుఁబ్రవ్రవణకై లాధిత్యకా కందరా | కుమారకోడకటామాగధ్గదన
బుద్ధోదానసింధువార్ల హాసీకకమాంకాశిరముల్ కంచాసఖుల్ దండరా |
గహ్వరగ్రాహులువాయువుల్ దవవికింగల్పించెనాహ్లాదమున్ | గీ॥ ఋషికిఁబం
సాసరోవీచివృతశిశిర | గంధవాహప్రవాహసంబంధములును | గాశికాక్షే
త్రవిప్రయోగప్రసూతి | తామశాంతిమునఁబుగనోపవయ్యె | సీ॥ పట్టప్రసీరభ
ద్రేకు సేవింది తిలసామనాభునంభులకు నెరఁగి | పురశాననువసంతసోగేశ్వర
స్వామి హిమతైలకస్యకాశికుఁగొల్పిపద్మాద్రిపై రుద్రపాదంబులర్పించి నే
తిమార్కూడేమతిపుథజుచి | కోటిఁజ్జీర్ణ కుండలాముఖముల వర్ధేందుభరువి
రూపాక్షుఁడలఁచి | చల్వలస్తానమున నూతభతఁ నిలిపి | కొంతమునవృద్ధగంగ
నుగ్రుంతువెట్టి | దక్షవాటికనప్తగోదావరమున | మునిగీర్ణమీశ్వరుని గాంచె
మునివరుండు | శా॥ హాసీకాలముప్రభానుఁడునయింకా నప్తగోదావర |
హాసీకాపూర్వమునమృదింగియభవున్ హామార్థమూడామహిన్ | జ్యోతిర్దింగమ
మస్వయూపుఁగొలిచెన్ | భద్రాంతరంగంబువఁ | బాత్రిత్రత్యనహాప్రభావనిధి
లోహముద్రభీమీశ్వరున్ | మ॥ మునిచూడామహా శైలస్సంకాశా మూర్ధా

భిషి క్షుద్రుడుగా । పునఃసూరికరణాంగళారములు కాపుత్పేచ్చి కీర్తింతుచును ।
 శనివారోత్సవవేళగన్దొనియె నాష్టానంబునగరాజనం । దశయంచానును దేశి
 మాగ్రామునగంధర్వాప్సరోస్పతమున । అంత । గీ । కుంభజాడుదక్షిణాధి
 ముఖుండగుటయు । నవసువీక్షించివచ్చెనో యనగవచ్చె । శంబరాద్రిప్రతా
 పాగ్నిసామిధేని । నవశర ద్వేళశ్రీభీమనాథుఁగొలువ । గీ । జగురుకొన్నరజః
 స్ఫూర్తిఁ జెఱఁగుమాసి । జలదతుఁగోదకంబునజలకమాడి । మలయజాచ్చప
 యోధరమందలిల । దిగ్వధువులందుశుచిలవర్తింపెనినుడు । సీ । అభినవో
 త్పన్నదిహ్నంబై నలొలుచూపు కాస్తుభాలోక రేఖలకునలఁగి । సాంగధంగం
 బై నయాపులింతకు వేల్పులంగుభిస్సటంబులాచరింప । సాఖికాయనికుతైస్సం
 వత్తభృగ్వాదిమునులు అస్తాంతోజములు మొగుడు । ధృతిచేతనంబులై ది
 న్నాయుధంబులుజయజయధ్వనులతోసంస్తుతించి । నలరుచేకులునోనిపెంజలు
 వలేని । యరఁచికుబుసంబుపొరలువైసరిటియుండనిదురమేల్కొంచుకొర్పుం
 చెనుదధిసకుమ । విష్ణుఁడభిలేశ్వరుఁడుశర ద్వేళయుడు । న । వెడియుఁ బాకవ
 శనిగోదాదికాశ్చరీగుల్మమాలరాశిదేశీయంబులు నియమరగనిర్దోశశీలవి
 భ్రమంబులునభ్రమువతిశరీరశ్శుభ్రంబులునగు సిత్తాభంబు లభ్రంబునం బరి
 భ్రమించిఖండఖండఃకులై యాఖండలకోదాదంబులగగనమండలంబునలంక
 రించెఁ గొదమ మొగుభృదైరలును దడంబువలుదవడగండు పుష్పాంజలులు
 నులుముచవృక్ష మర్దకధ్వనులుగా గగనరంగస్థలంబునంగ్రొమ్మెఱుగుగొం
 డ్లిపరిభవించె మత్తవనమయూరమత్తెకానిని నశలమధురకంతకేకాతికావ
 సానంబునంగళాపించెఁ గుంభద్రోణంబులంగ్రోధంబులుగురిసివెలిచినయనం
 తిరంబు యంతంతస్వేదమనన్తనలిలబిందుఁ ధలునుంబాలె రిచనీకు క్రిముక్తాఫ
 లంబునవక్షత్రంబులంతరిక్షంబున నంప్రేక్షణీయంబులయ్యె చాక్షరామకట
 కాపురస్తాటంకీవడనారవిచలానన్యబిందునివ్యంధంబు చంకురుండు కండ
 ర్పదిగ్విజయకీర్తిస్ఫూర్తియుంబాని యచ్చ వెన్నలవిచ్చలవిడింగాయందొ
 డంగఁ గుముదంబులుముదంబుదె లూగిలిచెంగలిం చెత్తెల్లులసిల్లెగానరగాఁ
 జికోనకోకగిలంబాలెఁబయ్యెఁచినలెవారివండఁబయ్యె గరిమదంబుగురిసెనం
 దిపోతుపోతరించిఖిల్లునటంకెల్లెచె ననలదుగువడియె నెఱనినుకదిల్చిచూ
 పె నివ్రచవియయ్యెనేదాకులపోన్నకొన్నఁజెఱగవరిగవెరిగ గనగనయెనక
 మెఱఁగఁ బెనరునుకుగొనియెదనవికపోదలె జక్కప్రాసంగుదొండమున్నుచ
 రియె మదకఁబలహంససారసకలాలాచకోలాహలవ్యాప్తాంతిరకభంజులైవి
 హారవీశంతుంబులం గాంతా । నద్యయఁద్యయఁసహరి పూరవంతుంబులయ్యె న

తన్మయవనంబునఁ గీ॥ కాలిఁక వేళ్ళమకంకెయినగం । వింధ్యనామ స్తోత్రము
 మాతెవిమలబుద్ధిఁ దొయ్యలియుఁ దానుజచ్చులతోరణంబు । కలహంపా
 లెసంహారకాంఠంబు ॥ ౩॥ దక్షిణవారాణసియును దాక్షా రామంబుపాచ్చిత
 రుశేషు ధర్మఁ విక్షింబినగోలెనుగా । శీత్రేత్రాలోకసుఖమాచేపఁజెఱుపి
 కి॥ ౪॥ శ్రీకంబును సౌఖ్యంబును । నాశువుననుగుంధజన్ముఁ డభిమర్చించెం
 గాశీవిరహముదక్షిణఁ కాశీసంగమమువరుసఁగలిగినకలనఁ ॥ ౫॥ పరోపకారప
 రుడయినవానికిఁ బూజానువుంఖంబు సంపదలు సంధవించుఁ దీర్థ స్నాన
 దానము హోమానుదేవతార్చనాదులు పరోపకారంబునంబోల నేరవు పరోప
 కారంబుకంటె ధర్మంబులేదు లోకోపకారపరాయణుడైన వాతాపితాపను
 పకిరెల్లప్రయోజనంబులు నమకూఱుండునె యివ్విధంబున భోగమోక్షని
 వాసంబయినదాక్షా రామంబునం గొన్నిదినంబులుండి కొల్లాపురంబునకు శ్రీ
 మహాలక్ష్మి డెరింగింపబోదలంచెయమ్మైత్రావరణే॥ నీలంబేప్రవాహియై
 యావిగ్ధునిచెనె ధరఃస్థిరముపొంతల్లిబావి పారెనేతైలంబుపాదమూలం
 బునగల్గెటితోవృద్ధగంగవాసి । యుదయించెనేకొండయు త్రావారసారలకు
 క్షిప్తైస్తోదావరంబు । జనియించెనేశిలోచ్చయముదక్షిణమునఁ గన్యవాహి
 నియువృక్షదలికొమ్మ । సక్తగిరినోడఁబుట్టువేపర్వతంబు । బలిసియుండునె య
 ద్రికిఁబంచలింగి యట్టివిరథద్రాఖ్యమహాచలమునఁ గరుగుదెంచెనువింధ్యమ
 దావహరి॥ ౬॥ ఇట్లరుగుదెంచి లోపాముద్రక్రిస్తినిమై॥ గీ॥ దక్షిణానందవిజయ
 మగ్ధంబునందుఁ గ్రతువిధిధ్వంసవేళ దేవతలనటికి । వీరభద్రేశ్వరఁడీయద్రవ
 స్సుండన్ని । గారెమీ వారిఁదరవారిఁ గడిగినాడు॥ గీ॥ పంకజత్వాధరమువీర
 భద్రగిరియు । సంద్రభూమికి వక్షోరుహద్యయంబు । భువనచతురశరంబమం
 భోరుహాక్షి । గారెమీగంగముత్యాలకంఠమాల॥ గీ॥ ఎవ్వఁడుదాచేతి కొ
 వ్వాడినఖమునఁజదిమెథాపాదేవి దిగురుముక్కు । గవకమేఖల గ్రుచ్చికట్టె
 నెవ్వఁడులిలఁజెఱుగుమై బూషార్కుమెఱుగుపండ్లు । కోరెనెవ్వఁడుపదాం
 గుత్తభాగంబున నుపరాజ పొట్టగుజ్జఁజుకనూఁజె । దళిగెనెవ్వఁడుఖడ్గధా
 రాంచలంబున వగ్నినాలుక లేడునంటఁబట్టి । మోదెనెవ్వఁడుముప్పుడిమూఁ
 డుకోట్లు । వేలుపులఁ బారబార వెనెన్వంటఁదగిలి । యట్టిశ్రీవీరభద్రఁడీ యద్ర
 మీఁద । భద్రకాశ్యంబుఁదానుండుఁ బద్మనయన॥ గీ॥ బ్రహ్మపంపేద్యమాధి
 గాఁబట్టిసారే । మతివగోదావరీనదీహారమునకు । వదుమనాయకరత్న మైనలుపు
 మిగులు । బంచలింగాశ్రయము వీరభద్రకీఖరి॥ ౭॥ అవిచ్ఛేద్యుచ్చౌటుగదలి
 ప్రతిదివప్రయాణంబుల ॥ ౮॥ క్షీరాదామంబునఁబ్రా । చాక్రరామంబుననునా

దివూదామమునం దా రాధిపదూదామః॥ నారాధించుమనోదక్షిణత
యూదామః॥ ఇతి సంతకం॥ యచ్చుసింహంతు సహ్యగిరిశివ్యకా ప్రవా
హంబునగృతావగాహను దయితదలి పశ్చిమాంభోధరకంబున సారాష్ట్రనా
నునాభిశ్చంద్రశ్చంద్రకాశాత శలకార సాన్వికాసముద్భవగన
మందలంబయి పను నెరిమిన్మోగితంబులందును సుప్రదంబయిన కొల్లా
పురమువలంబయియుండు॥ ఇతి శ్వేతవరాహకల్పమున నెమ్మింద సూరరవేష
ధారిణి॥ యాతరదక్షిణాంశరమునందుభక్తి కహించి యుండగా॥ నా
రసివీరాదలేతచాలయల్కవహించి తొలగివచ్చెను॥ యాతరలాక్షియతి
ద్రుంబకులవై నెవరిగ జేక మాతృకా॥ ఇద్రకాశక్షయింపింపరసధార॥
గోలదైత్యునిబాగొన్నచోంమూలి॥ శౌరవక్షిప్తసభశ్చంద్రశ్చంద్ర
మహాలక్ష్మిభక్తిపక్షిందవహి॥ కి కొల్లాపురిలక్ష్మికిబ్రహ్మ॥ దుర్గింపుల
శాంకురములుపినుల బొడమ॥ హృతేభామగ్రతోపని పల్లతికాకునుమము
నకు సలియు॥ ఇతియ్య॥ ప॥ అనంతంబ మధనభధ్రా దాగ్నగర్భాబున॥

—*(అగస్త్యుడు లక్ష్మినిస్త్రీముచేయుట.)—

సీ॥ శ్రీనాథశివ్యకు శ్రీమహాలక్ష్మిఁ గమలాయతాక్షిఁ గంబుగంధిశ
లలోకేశ్వరి కామాద్యవిదుతకుఁ గనకి కేరిపుష్ప గర్భకాంబ॥ కమలాధరాష్ట్ర
శివమరకాంకితంబ కొటివిటంకసంఘటకుటిత॥ రత్నాంకురప్రభా రాజనిచాళ
తశ్రీపాదపద్మశ్రీకంపంక॥ కంబురుహనాథు జేవినిదాశక్తి॥ కిదిరతులోక
మాతకునిగుహః॥ కలంబిలుకానిరెక్కిఁ బ్రాథితార్థ॥ కల్పనల్లిఁ మొక్కం
గఁగంటిమంటి॥ అనియనంతరంబ॥ సీ॥ చందుకునియందుజ్యోత్స్నపుచంద్రవ
దన॥ ప్రభాపునానరకమనందు॥ బద్ధవయన॥ దాహశక్తివిపూబాఁడి దహనునం
దు॥ మొక్కదనునకింకల్యాణమూతికాలక్ష్మి॥ సీ॥ బ్రహ్మభట్టిండుమమము
నారాయణుని॥ హనుండుహరియించు భవనాలు లవనరమాన॥ నెట్టువదు
కూటునిరికినీప్రభావ॥ మీశఁగలుగుంగఁ బట్టికాకిందునిన॥ ఇది పండితుఁడా
తఁడాతఁడుప్రభావనమగుండతండుహారుఁడా తఁడునివేకియారియనదాన్యఁ
దీరండుమహాకులిమఁడా॥ తంకుకళావిమండంకభక్త్యుండలే॥ యమనోజ్జయా
తికానె॥ వ్యంకుభవత్స్వపాకలభ్యభవలక్ష్మికిఁ బాదమిందిరా॥ చు పున
గునిభాగ్యయామమునుబొల్తుకయందు విలాసకేళియుం॥ గరిహరులండుఁబ
క్షి భవగంబులయందుమహిమహానె॥ హరితస్యకామలందుం బనులందుమబె
య్యలయందుఁగుక్కలం॥ వరుడుగఁ మెంపనోవ్వ భవదంకివిశేషము సావె
యిందిరా॥ సీ॥ కమలకయనినీ పుగలచోటునకనెంబ॥ నీప్రతేనిచోటునెంబు

కంబుకంఠివ్రగలవాడుకలవాడు! లేనివాడువీవులేనివాడు! ॥ పరివ్రా
 ణాహేమకుంభములుహస్తములధరియించి యిరువంకగరులుగొలువఁబ
 గళమైపరిశంభవస్తుమహావద్భుతముకరాదినిధులునేమమునఁగొలుప! వింజామ
 తలుదాల్చివెనుకదిక్కున దేవగంధర్వగుహ్యకాంగనలుగొలుప! నెలవంకబ
 లువంకనింద్రాదిదివిజలు సేవాజలులుమాఁగి కేర్చికోలుప! భర్తవంకజగదీశ
 కాభద్రప్రీతి! కాగ్రముననిడుకొలుపుండియలలొక! రక్షణముసేయునిన్నే
 నుబ్రష్టతింతు! ననమపౌథాగ్యగుణధన్యయభిక్షన్య! వ! పరమార్థవస్తువిదా
 రముసేయవచ్చినశక్తిమఃతుండయిన యీశ్వరునకుశక్తియగుఁగ్రుభవంబులే
 మగావునశక్తియు ముఁకయినయీశ్వరునకుఁగలస్వప్రీతిసంపృతి తిరోభావా
 నుగ్రహ సూపంబులయిన కృత్యంబులయిదునునియ్యవిదహనునకు దాహశ
 క్తియునుస్థాంశుకుదిగ్ధితియుఁ జంద్రునకుఁజంద్రికయనుంబోలె నిశ్యుగునకు
 నీవునహజపుధువేవునై యుండు దిహజవృజన్మాంతరంబుల విహితంబులయిన
 వ్రతదానాదులచేతసందితుంబులయినదుఃఖంబులు నిరసింపంబుటంజేసి సత్వ
 రజస్తమస్తమయినయు త్తములు విశద్యత్యులయిసీతత్వంబు చింతింతురు
 భోగావనగలక్షణంబయినఫలంబు పరమేశ్వరుండు పశుగణంబున కిచ్చున
 పుడునిన్ను మున్నిడికొనియాఁజాలండు శబ్దబ్రహ్మంబుకారణంబు బింద్యాత్మ
 కంబై నిప్పుండత్వంబునకుం బురుషేచ్ఛాప్రయత్నంబున మూలాధారావస్థిత
 పవన సంభుక్షణంబునంజేసి యభివ్యక్తుంబై పరావాక్క్రనంబును నాబ్రహ్మం
 బీనాభివ్యక్తంబంతంబావాయువుచేతనభివ్యక్తమూనంబయినమనంబుతోడంబూ
 డి సామాన్యస్యంద్రకాశయాపిణియుఁ గావ్యబిందుతత్వాత్మికయుఁగీర్వరాధి
 చేవతయునునై భివ్యక్తపాక్రనంబును నాబ్రహ్మంబావాయువుచేత హృద
 యవర్తంతం బభివ్యక్తమూనంబై నిశ్చయాత్మకబుద్ధియుక్తంబై విశేషస్వం
 దరూపయునాదబిందుమయయు హిరణ్యగర్భాధి చేవతయునై మధ్యమవా
 క్క్రనంబును నాబ్రహ్మంబావ్యవర్తంతంబావాయువుచేతనకంఠాదిస్థానంబుల
 యం బభివ్యక్తమూనంబై యకారాదిక్షకారాంత వణ మాతామూపంబై వి
 శ్చయాత్మకు శ్రీత్రైగూణయోగ్యంబై వైశివాక్క్రనంబును నీచుత్వధ
 మాక్షుమూల మాతృకాస్వరూపవీటి చేవిదికునమస్కారంబు! ॥ అనిసుతిం
 చినఁబ్రయమండియభిక్షన్య! కలశానిఁడొచ్చియిట్లుంఁ గాలవసునఁ! వనఘనీ
 స్తోత్రమునకునాయాత్మమచ్చె! నీవుగోరినమమిస్తునెమ్మిదిమము! వ ॥ ఇంక
 రాగతి యిరువయిభొమ్మిదవచ్చానరంబున నీవు వ్యాసుండవై నారిగాశిపు
 రంబున వేదపురాణసంహితా ధర్మశాస్త్రంబు పక్కానెసంగలవచ్చవు ఇవ్వు

దొక్కహిళంబునెచ్చెడఁ దుగధద్రావీరంబున గిష్టింఁగాచలోపాశంబు
న స్వామిమలయనుకావనంబునా గుహాస్వామివారిదియున్న నాడు నీవచ
టికరి యీతనివలనవారణాశిస్థాన మాహాత్మ్యంబువినువని పలికి లోపాము
ద్రంగనుగొని యక్కలతకు ముద్రికాకటకహారకేమూరాదులగు దివ్యా
భరణంబులు ప్రసాదించె నివ్వెదంబునాగొల్పారలక్ష్మిచేతఁ బ్రసాదంబునది
సి దంపతులు దరితాధులయ సము విలసర కార బుననమ్మకాదేవివీక్షానిన్వా
మినులకుం జనువాఁడై కొన్నిచయంబులరిగి ముందఁజూచుకొనుచు పరిణతి
దశావస్థాభంబులు పరంభ సముజ్జ్వలభ మాణిషేరంబదశనకుటికొటిభిద్య
మానహాటకటకరాంకార ఘట్టితరాంకరంబై చతుర్ద్వారంబులను జతు
రంతరచతుష్పద్ధ్వారంబులహాడతగవాఁడుంబుల ద్వాత్రిశస్థిరలోంఁగాబు
లు జతుష్టష్టినాట్యకూటంబులఁ బంచాశదుత్తర సహస్ర దీప్తికలను శతస
హస్రకొటిలింగంబులను దశసహస్రకొటిశక్తులనుం గొటిశిఖరంబులనుంగలి
గివరాహకుండ మల్లికారకుండ క్షీరకుండాది కుండుంబులచేతనుం గదఁగనబ
దశివనగారినన బిల్వనాది వనంబులచేతను హాటకే్వర గుప్తమాహేశ్వర
నాదిమండల నిపుత్యాదులయిన దివ్యస్థానంబులచేతను వనసిద్ధి రసాయనసిద్ధి
మూలికాసిద్ధిపాదుకాసిద్ధ్యాదులగు సిద్ధక్షేత్రంబులచేతనుశోభితంబై దివ్యా
మృతనిర్మల శ్రీస్వయంభూత్యాతి ల్లింగమూర్తియగు మల్లికార్జున మహాదే
వునకు నిజవాసంబై యభిరామాబగు శ్రీవై లంబుచేవచ్చె నయ్యవసరంబునః
మః పరిరంభంబొనరించెఁ గూఢభవునిబాతాళగంగాంబుని ఝరకల్లో
లఘుబాహువద్యతికరప్రారేయముగ్ హాటకే । త్వరహాటికృతమాలకేసర
రజస్సోభ్యసంపన్నముగ్ గరివక్త్రాభరణాహివీరపరిముక్తంబుల్యసీవాయు
పుణి॥ శా॥ ఆమిత్రావసుకాంశసంభవుని నింధ్యాటాన విద్వంసలో । పాము
ద్రావహికుంగనుంగొనిరి యుత్పన్నప్రమోదంబునఁ । వ్యామగ్రాహ్య స
యోధరర కుటిలనీలా గ్రాలకల్ తథ్యమి ధ్యామధ్యస్థితమధ్యలాటవిక సేనా
ధీశనీమృతినుల్ ॥ సీ । వాతాపిదమనుండుపాతాళగంగాయం దఘమమణ
స్నానమాచరించె హాటకే్వరదేవు నారగ్వధంబుల వర్పించె విద్యదధాన్వి
పహారి గగనస్థివృషభుడుకంఠిరవానను వైకుంఠలిలమధ్య పానుగొలి
చె నేకాంతరామేసు నిదురేళునిదర్పించె నీవారముష్టింపచుకు । గూ
ర్విరంభోరువునువాను గూఢభవుఁడు కుంభినిధరదుహితృవక్షోఽశాతః కుం
భకుంభదవ్యూహపరి రంభగాన్తుః శంభుశ్రీమల్లికార్జునిసంభజంచె ॥ మహాస్ర
గ్ధరః యమిహృల్లేఖాదిమంత్రాభ్యసన నిత్యుఁడై యాగమోక్తప్రకారః క్ర

మయుఁ గ్రాహకప్రసాదైకతదకములకీకంపనధాంగలక్ష్మిఁగఁగ్రాహకాంబా
 శేరినంతర్మమకఫలభంజనప్రవాచాత్మదుప్రగ్యా శ్రమవాచి హేమనాహన
 నవిలస దధిష్ఠానసర్వోచైవ్యః ॥ ౧౧ ॥ చెలునయునుఁదానువాఁతివిలసన్సా
 నాగఁగాభోవశాఖలమానివరుఁడు విధుకిఁటలుఁబూజించె వెదకివెదకి
 యమ్మలమయలింగమూర్తులనధికభక్తి ॥ ౧౨ ॥ వెండియునయ్యలవలమథనుం
 ఁడు తాతావిధిమద్యాకకుండఁబునం గ్రుంకి పంచాక్షరీనుత్రైధుండు పంచ
 ధారాపల్లధారలను నిర్దుర్గప్రవాహంబులం గృతావగాహనుండయ్యఁబా
 టలజటాకిటుండు హాటకకూటశిఖరశృంగశృంగాటకా ఫేటంబులఁగోటిలిం
 గంబులం భజించె లోచాముద్రాధిపతియైదికటకభద్రాననంబున నమున్ని
 ద్రప్రతాపముద్రావిధృతాక్షుద్రోపద్రవుడగు నుద్యానవీరభద్రు శ్రీద్రవపా
 రిద్రాక్షరీంబులభద్రదాదుఁడూపారి భద్రదుమక్షారకంబులనారాధించె బ్ర
 హ్మర్షిబ్రహ్మచారవిందనందంబుహరిచందనచర్చామచర్చికలనర్చిం
 చే నీధతావనమూర్ధాభిక్షిక్తుండు ఘంటాసిద్ధేశ్వరునివలన మంత్రసిద్ధి నడసె
 మహాభాగుండు భోగవతీరంబున భోగేశ్వరు భోగావవర్గప్రదు భుజంగభూ
 మనుభజించె నీవారముష్టివచుండివృక్షామేశ్వరునకుంబటివనిష్ఠావిశేషంబులం
 దుష్టిఁగావించి భువనగుప్తమాతృకలఁదలంచె నహుషమథనుండుమహితన
 కలకలుషంబగు కదభీనన నివమభువనిగమభవక పరిషదనుగత వృషభ గమ
 నుంగపటశబరము నచలమహితృపరివృథు నశకమరింగాలిచె ననంతరంబ
 యొక్కవివిక్తప్రదేశంబున సుఖాసీనుండై ॥ ౧౩ ॥ అధిఁగుంభోద్భవ్రుండిట్టుల
 నియోనతికిఁ బద్మలోచనచూడు శ్రీపర్వతదిది పాయకిండుండు బాహ్యతీ
 ప్రాణవిభుఁడు మల్లికార్జునదేవుండు నుడనవైరి ॥ ౧౪ ॥ ధవళలోచనశ్రీపర్వతం
 బుమహిమఁ బ్రస్తుతింపంగశక్యమే బ్రహ్మకైసఁ గండశిలలెల్లశేభు లింగం
 బులిందు సిద్ధమునులిందు జరియించు చెంచులెల్ల ॥ ౧౫ ॥ చాకున్ననీడుముక్తు
 ల శ్రీకాశీక్షేత్రమెవ్వరికి నేనిక్కం బీకుధరమిచ్చుశిఖరా లోకనకూత్ర
 మునముక్తులు సిలుంగ ॥ ౧౬ ॥ అనియోనప్పదులోచాముద్రముద్రికామణిమ
 యూఖలేఖలునఖిఖరంబులం జగుకొత్తవిద్రుమప్రవాళంబుల యల్లాసంబు
 నుల్లసంబాడు పాణిపల్లవంబులుమోడ్చి ఫాలభాగంబునఁగీలించి విషయవిస
 మితోత్తమాంగయైయున్నం గనుంగొని సన్నేహంబును సహమానంబు
 నుపాసరాగంబును సాధిపాయంబును నవిభ్రమింబును సోపాలంభంబునుం
 గాఁగుంభనంభవుండు మహాదేవికిట్లనియె ॥ ౧౭ ॥ హృదయంబులోసంశయించి
 నిరూపార్థమిదమిద్దమనినిశ్చయింపలేక యదితేటతెల్లఁగా ననుగంగఁద

లంది లక్షాసార్వభౌములు కందడివే । వనప్రమముఖశక్తి వయ్యున్న దానవు
 పాగిగల్గినది యేర్పడుకొయ్యును మాటాడ నేరనిమాక్కినంగవునీవు సక
 లకాలమునో సరిపాక్షి । కాంతయేకాంతవేళలు గాంతునెదురే । వగుచుండె
 గడుచునుండుట తగవునూచె । వలనిష్ఠున వెజవున గలపెరెరసి । యుండుకుం
 టకుమాటాటాల్పగలరె ॥ అనిపని లోపాముద్ర మానముద్ర దిగ
 నాడి మురిందుకెక్కినియె ॥ నీ చతురశీత్యా యామ సంపన్నమై యోజనో
 చ్చేద దైధవాభ్యుదయమయ్యు । ముప్పదియోజన బుల వెడల్పును గల్గిసార్ధ
 త్రికోటిపీఠాన్వితమయి । సమధికాప్తాతీతి సాహస్రసాయని జననమాకుల
 మయ్యు పక్షకోటి । మంత్రాశ్రయంబయ్యును మహాసీయమహిమమై లనరా
 కునీపర్వసాబునందు । శిఖరమొక్కించునలనచేయట్టి । ముక్తిదనులకు జీవన
 ములుదొలంగె । తద్వివస్వమగాని మాటూబులేని । కాశీకరుగంగనేటికిగా
 శ్చుకాలి ॥ వా మహాకొండలు కేవలవిజ్ఞానంబు ప్రకాశింతురు కొదలువిజ్ఞాన
 సముదితంబైన కర్మంబు నేవితురు కొండలు దానములు గొనియాడుదురు
 కొండలు ఏలేంబులు సెచ్చెదరు కొండలు యజ్ఞంబులు మెల్తురు కొండలులే
 పంబులుగోరుదురు కొండలుబ్రహ్మచర్యం బభినందింతురు కొండలుగార్హ
 స్థ్యంబుబ్రహ్మచరింతురు కొండలువాసప్రస్థశ్రమంబు మన్నింతురు కొండలు
 పర్వాసాబుదనంగింతురుకొండలు తీర్థ సేవ యావిష్కరింతురు కొండలు
 సాధ్యాయంబుసధికరింతురు కొంఠయు కాశీశ్రీపర్యతాది శివస్త్రీనంబులభ్యు
 క్తింతురేనియు ముక్తిసాధనంబులయందులోన సులభంబగు ముక్తిసాధనం
 బయ్యది వినవలతు నానతిమ్ము సంశయభీజహితంబులయిన యావిప్రదీప
 త్రినచనసహస్రంబులు వినంగనాడందంబు డోలాండ్కోశనం బందుచుండు
 కి । అనియడిగిన గలగినుతుం । దనుమానగసార్ధప్రహ్లాదయుఁడై దేవకిపల్ల
 మనదుగవలయుచుకను వనజాననయడిగి తుక్తిప్రభవమలరక । కాశీశ్రీ
 లామలుముక్తికారణములై చెప్పంబడుందీర్ఘమల । పాశీశ్రీస్థానిమనన్ని
 తీర్థములకప్రహ్లాదమైవర్ణిలుం । గాశీపాత్రికింబులైనకరినం బైవల్యల
 ప్తీదముల । గాశీశ్రీముగ్ధ కొనుదరుణీసామ్రాస్థ్యుక్తిహేతుత్వము ॥ వాప్ర
 యాగనైమిశంబు కుమత్యేత్రంబు గంగాద్వారంబవంతిక యయోధ్య మధు
 రద్వారకసరస్వతీసహ్యంబుగంగాసాగరసంగమంబు కాంచీర్ణి బకంబున ప్ర
 గోదావరంబు గాలాంబరంబుప్రభాసంబుబదరికాశీమంబుమహాలయంబొంకా
 రంబుంబుమోత్రమంబుగోకిర్ణంబుభృగుతీర్థంబుభృగుతుంగంబు పుష్కరం
 బు శ్రీసర్వతంబునా నివి మాక్షకారణంబులైన మహాతీర్థంబులు ॥ నీకంఠ

ప్రసాదంబునమకూటకుండినఁ దీర్ఘయాత్రకసమ్మతింజడార్పణఁ దీర్ఘంబులా
 దంగఁడిపుటలేకుండినఁ బ్రతిబంధదురితంబువానిపాదుఁ ప్రతిబంధదురితంబు
 వానిపాకుండినఁ గాశికేగమనస్త్రికదళలేదుఁ శ్రీకాశికాపురజ్జేత్రవాసములేక
 విజ్ఞానవాసనవిస్తరిలదుఁ జ్ఞానమునగాని మోక్షంబునంభవింపఁ దరివజ్ఞానం
 బనంగ వేదాంతవాక్యఁ నంభవంబైనయదియ యజ్ఞానముదుఁ రిశరమజ్ఞాన
 మీసూక్ష్మమెఱిగికోనుముఁ ౩౧ ధారాతీర్థంబనఁగాఁ దారాధిపవదనఖ
 ద్ధధారాంచలముఁ ధారాంచలమునఁ ద్రవ్వినఁ వీరాగ్రేసరుఁడు ముక్తివిధాన
 ముఁగ్రాంచుఁ ౩౨ తీర్థములుమానసములు ముక్తిప్రదములుఁ తెనుఁగియిదిమే
 లు బాహ్యతీర్థములకంటఁ మానవుండివియేమెఱి మధురవాణిఁ బాహ్య
 తీర్థంబులాడ నిష్ఠులమునూవఁ ౩౩ తీర్థంబునత్య మింద్రియనిగ్రహము
 తీర్థమననూయతీర్థంబునవరుహాక్షిఁ తీర్థంబుదానంబుతీర్థంబునంతో
 మమనుకంపతీర్థంబుకనకగారిఁ బ్రహ్లాచర్యంబుతీర్థంబుతీర్థము ధృతియ
 మముతీర్థమువిడువూధరోష్ఠిఁ సమరితీర్థంబువిజ్ఞానంబుతీర్థంబు పుణ్యం
 బుతీర్థంబుపుశ్వబోడిఁ తీర్థములుమానసంబులు దేహశుద్ధిఁ యతిరయి
 లంగ నివియాడకాడినట్టిఁ పంచజనులకుఁ గలహంసపక్షిగమనఁ బాహ్య
 తీర్థావలులు తీర్థఫలమునీపుఁ చఁ బిసరుహపత్రలోచన కృతీటములందుము
 నిగియాడవే మొసఁగులుమీలుకర్మటకము ల్గమకంబులువానికబ్బునేఁయ
 సదృశమైనతీర్థఫల మట్టివిధంబునుమీలంపమాఁ సనమగుతీర్థమాడని
 జనంబులకుం బహుపాహ్యతీర్థములేఁ గీ॥నుడతియేటికి నంతర్విశుద్ధిలేనిపా
 హ్యసంశుద్ధి బహుతీర్థపరిచయమునఁ వేయిగడవలజలముల వెలిగఁడిగినఁ
 గలుగునేశుద్ధి వారుణేలశమునకుఁ ౩౪ రాగద్రోషమలాపహర శ్చమంబు
 మానసంబైనతీర్థంబు మందగమనఁ యపనిఁబంకరజో వ్యసాయశ్చయంబు
 బాహ్యతీర్థంబు మేచకోత్పలదరాక్షిఁ ౩౫ దర్శించినపుడచి త్తమునిర్దిబం
 ధనం బగుఁబసాదగుణంబునందునేనిఁగలుషంబుగానిదుర్గంధంబుబారయని
 సలింబు నెరపుగాఁగలుగునేనిఁ బావనజ్జేత్రపుణ్యావధిధుఁ తపోవనసన్నికర్షం
 బుదవరునేనిఁ సంశితనతులైనసంయమిక్రేమ్యం యధికపరిగ్రహంబుబునేనిఁ
 దీర్థమదివక్కుగలయది తీర్థమగునఁ ధవళలోచన సలింమాత్రమునఁజే
 సిఁ ముదితదేహమునందంగ మొలకుఁజోలెఁ దారతమ్యంబుగలదు తీర్థ
 ములకవనిఁ ౩౬ సారంగవాయు తీర్థాంగంబులం బ్రతిగ్రహం బనపాతాసంబ
 కోపకర్మం బనాలవ్యంబు సూర్యతంబు సమాధానంబు శ్రద్ధధానత్వంబు హే
 తత్వనిజ్జేత్రోపవాసంబు పితృతర్పణంబు బ్రాహ్మణభోజనంబు పితృశ్రాద్ధంబు

పిండప్రదానంబు శిరోముండనంబు మొదలుగాఁగల యవి సాంగోపాంగంబులయి ఫలంబుబ్రజాలు మఱి తీర్థతారలమృదువివరించెద॥ ౧౧॥ చెలువస్థిరీయందు శిఖరేశ్వరంబను శిఖరంబుఁజూచినఁ జేరుముక్తి । కాంతస్థితైలంబుకంటెవేగంబునఁ గేదారమీఁజాలుఁగేవలత్స । మంత్రకంటను వేగమరవిందలోచన యమృతమీనోపుబ్రయాగతీర్థః । మాప్రయాగముకంటె సతివేగమునఁజేయు సవర్ణమితిమహాశృశానా మతివయానందకానన ప్రాప్తికరము । లఖలతీర్థంబులును సుందీయంబులేడు । కాశీకాతీర్థ మాడక కడియరాదు । లక్షతీర్థంబులాడిన మోక్షలక్ష్మి । ౧౨॥ ఈయథంబు జేటపడ నొక్కయితిహాసంబు సెప్పెదనిము మధురయనుపట్టణంబున శివశర్మయనువిప్రీత్రముండుగలం డతండు వేదంబులుసదివి తదథంబులెఱింగి ధృశాస్త్రంబులుపఱించి పురాణంబులభిగమించి యంగంబులభ్యసించి తర్కంబులాలోకించి మీమాంసాద్వయంబాలోకించి ధనుర్వేదంబవగాహించి యాయుర్వేదంబువిచారించి నాట్యవేదంబుగ్రహించి యథశాస్త్రంబులుప్రాసించి మంత్రీశాస్త్రంబులుచెలిసి భాషలుగఱచి లివులునేర్చి యథంబులుప్రాసించి ధర్మంబులుచేపట్టి భాగ్యంబులనుభవించి పుత్రులనుత్పాదించి వారికథంబువిభజించియిచ్చి యావనంబుపోకకు ముదిమిరాకకుశోకించి వ్యాకులుండయి నిజాంతర్గతంబున॥ ౧౩॥ నానాశాస్త్రములభ్యసించు ననంతద్రవ్యమూర్జిపను । తానంబుంబడయంగఁబుత్రులకు నథంబుల్విభాగించియీ । తానశివున్యమున నుఖంబునుభవించుజోయెఁగలంబు గా । రీనాథుకథజయింపనేరనయితః శ్రీకాశికావల్లభుఁ॥ ౧౪॥ కొలువంగలేనైతిఁగోపాలకృష్ణునివర్చింపలేనైతిహస్తివదను । మ్రొక్కంగలేనైతిమునిజనశ్రేణికి నేనింపలేనైతిఁజిత్రభాను । యజయింపలేనైతిసమరసంఘాతంబుఁ బూజింపలేనైతిభూదివిజాలఁ గట్టొవలేనైతిఁగమలకాసారంబు నిలువంగలేనైతిఁ దులసివనము । పేరటాండ్ర నర్చింపంగనేరనైతి । నలిలనత్రంబు సాగింపఁజాలనైతి । నాజ్యతిలహామవిధులు మంత్రాన్వితముగ । హారవహానియందుఁ జేయంగనోపనైతి ॥ ౧౫॥ పురుషసూక్తము శ్రీసూక్తమునుజపింపఁ బాపమానిజపింపఁదత్పరతమీఁజా నర్థితక్షతక్షుద్రియంబు పంచాక్షరంబు । పరావమంలేంబు జపియింపఁబ్రతిదినంబు । ౧౬॥ ఈహర్మ్యము రీతిరగము । రీహేమమురీతుజవ్య రీభావ్యమునీ । దేహమునాతోవచ్చునె । యూహింపఁగఁ బుణ్యకర్మ మొక్కటిదక్కఁగా ॥ ౧౭॥ పాడిదగుకంఠంబుపొదిపుచ్చకయమున్న తలచి కంపంబుఁబొందకయమున్న । బొనులుకన్నులమీఁడఁ బొదివివ్రాలకయమున్న పారసేత్రముల

కర్ణుచారకమున్ను! శుభ్రత్రుటంబులకై నురిగిపోవకమున్ను వధులాననమునఁ
బర్హకయమున్ను! హృదయంబులోఁగాగవడుదప్పకమున్ను గాత్రంబుశిథిలం
బుగాకమున్ను! పండ్లువేఱ్ఱాపి కదలుచూపకయమున్ను! కాకికడకంటిపైఁ
బావురాకమున్ను! కాలుచెయ్యదులే యందకిదలవలయు! దీక్షాసేవకుఁ
బ్రాణమస్తిరముగాన! వ! అని తీర్థయాత్రాపరుండై యిల్లువెడలి రెండు
మూఁడుపయనంబులకొలదితెరవున నొకవటవృక్షంబుక్రిందఁ బరిశ్రమావ
నోదాక్షణంబువిశ్రేమించి యంతరంగంబున నిట్లనిపెత్కించె! మ॥ కరికర్ణం
తవిలోలమాయువు శరత్కాదంబినీచంచలా! తరళంబాత్మవయస్వరంగవ
లముల్తరుణ్యముల్లీక్షామూర్! పరిపాటింజతురంతథాత్రిఁ జరియింపవచ్చు
నేమైననె! బురముల్నాలుగుమూఁడు ముక్తిజనకంబుల్నున్నువీక్షించెదదా!
గీ॥ ఉజ్జయినికాశిమాయ యయోధ్యకాంచి! మధురద్వారకయ నెడు నామ
ములుగలిగి! పట్టణములేడు గీర్తినంపదవహించు! మహితకైవల్యలక్ష్మికి
మందిరములు! వ! అనినిశ్చయించి! నీ! సాకేతమునకేగి సరయాతరంగగో
నభిషేక మొనరించి యధికభక్తి! నల్పుడెల్పునునై ననదులకూటముద్రయా
గాఖ్యంబునందు దేహంబుఁదోచి! గంగలోమణిసేనికా తీర్థమునయందు
సంకల్పపూర్వంబుగ్రుగునెట్టి కైవల్యకల్యాణఘంటాపథంబైన యానంద
విషినంబునాశ్రయించి! తీర్థదైవతకోటిఁ బ్రార్థించివలికి! యఖిలమునునాచ
రించి తీర్థాంకగకములఁ! తీర్థములయందు శ్రీమహాదేవుఁగొలిచె! బా
వనాచారనిరతుండు బ్రాహ్మణుండు! నీ! బ్రహ్మలోకోన్నత ప్రాసాదనిశ్చేద
యాజివంజవభీతి కభయపాణి! కలుషకంఠచ్ఛేదకాలాయనకృపాణి కైవల్య
నవమాత్మమునకాణి! ధీరావనీసమధిష్ఠితాంతర్వాణి చతురుత్సవగంధసార
సరిణి! చేతనప్రసాదలక్ష్మీవిహారక్షోణి కల్పాంతకాలంబుగలపురాణి! పరమ
కల్యాణియాపగాంధస్త్రివేణి! రాజరేఖావతంసు గారాపురాణి! సమధిక
ప్రీతిదేవియా సత్యవాణి! శేవలత్వశుభశ్రేణి శ్రేణివట్ట! గీ॥ అఖిలతీర్థంబు
లనునాడి యవనిసురుడు! గోర్కిమైబుణ్యలక్ష్మలఁ గొల్లవెట్ట! నటువిశే
షించి గంగాప్రయాగతీర్థ! మధికతాత్పర్యనిష్ఠతో నాడఁదాడఁగా! నీ! నై
శుఠముననుండివచ్చివై కుంకుండు దేవీసహాయుండై తీర్థమాడు! గోలోక
ముననుండిగోమాతృకలువచ్చి తీర్థమాడుదురతిఘ్నమనీష! గాణిశాపురి
నుండికాలకంఠుడువచ్చి దివసంబుదివసంబుతీర్థమాడు! పరుసదిక్కులనుండి
వచ్చిదిక్పాలురు త్రిదశేశ్వరాదులాడుదురుతీర్థ! మమరగంధర్వసిద్ధవిద్యా
ధోషి! గరుడకిన్నరయక్ష రాక్షసవిశాచ! ధూతములుదీక్షమాడు వేద

జాకచిపురం బూవమకరస్థైర్యయవ్యదు ప్రయాగః * * * *

మ॥ అది ప్రజాపతిశ్రేష్ఠు యాగంబులకంటెను బ్రహ్మమంబగుటం
జేసి దానికి బ్రయాగవమాత్వాయంబవ్యథాంబై యుండు మార్తాండుండు
మకరరాశిగుండయియుండ మాఖనూపంబున మనువమాశిలాశికలంబుల
విస్తరింపవలసిగింపందోహసంజేహదానదీక్షా ధురంధరంబులగు కాశిందీ
సింధుకబంధంబులతోసంధించి కర్పూరగంధవారతారవారవిష్ణురాహానీహార
శ్రీధాతాశ్రేణిపాణిధమంబై న సారస్వతంధన ధవళవాప్రవాహంబు పవన
హింప సితాసితచ్ఛాయాచ్ఛటాగురుచ్ఛ వ్యతిశింబునంజేసి మోక్షక్షి
కటాక్షవీక్షణంబునంబాని యమృతాంధకరాజంబునంగ్రుంకి బ్రాహ్మణుం
తుగ్గుతాంధుడయ్యె నెడియు॥ గీ॥ కాశికేతెంచు మణిప్రయాగమునకేగు॥
గాశికేతెంచు మణిప్రయాగమునకేగు॥ మునుగు హరికణికాతీర్థమునను
మణియు॥ మునుగు మణికణికాతీర్థముననుమణియు॥ శా॥ కింకుర్వాగ
పురందరాదిక మహాగీర్వాణకోటికిరీ టాంకస్థాపితనూత్నరత్నరుచి ధారాశ్లే
షకమ్మీరప॥ త్సంకేజంకుహరుండుజంతువులకుం బ్రాణాంతకాలంబునందోం
కారాక్షరమంత్రరాజముచెవి యోజించుఁ గాశీస్థలి॥ గీ॥ కర్ణికాంతము
సేరియేకతమకీపుండు॥ మునుపు మోక్షచింతామణి జనునకిచ్చు॥ గానమణి
కర్ణికా సమాఖ్యతవహించె॥ నమృతహాతీర్థ మమంగంగంధరమున॥ క॥ ఉద్భి
జములు జరాయ॥ సోద్యుతములందజాతములు స్వేదజముల్॥ తమ్మామం
డలిఁజచ్చిమ॥ హాద్యుతముగఁబుట్టు హలహలకంధరులై॥ గీ॥ ఎడమచెక్క
యి కాశీలోనిల్లునట్టి॥ మహాకశీకువున కొంకారమంత్రరాజ॥ మధవుండుప
దేశమొనరింప నమరకోటి॥ సిగ్గునకుచుండుఁ దమపుధాజీవములకు॥ చుకట
కటకాశికాపురి నోకానొకనిర్దుకంగన్ను మోడ్చియ॥ పుటంగనువిచ్చునపుడు
డిభాగముగన్దాని చోద్యమందుఁదాపటిదెనఁజూచియచ్చెరువు పాటునహిం
చుమనస్సరోజనం॥ పుటముననామలాగు మగపోడిమియుంగలజంతుసంత
తుల్॥ మ॥ గృహమేధివనచుండువిప్రుఁ దమృతశ్రేణింబువారాశి॥ దుర్
హిణశ్రేణిమువాసిహాపదలఁచె నూరంబుగా వెడియు॥ మహిమైవల్య
తదీర్థము ల్గలిమిసంధావించిశాస్త్రజ్ఞురే॥ బహుధావిపరీతివ త్తిఫివిషయ
ముల్ పాడెనశాస్త్రీర్థముల్॥ నీ॥ ఆనందివివస్వతానుభవాధిక్య మొ
టుగఁదాతా సేమయొల్లదిమును॥ దెలియఁదాతా సేమిదేవలోకారోహనిశ్రే
ణిమగుగంగనివ్యవహిమ॥ మునిగీర్ణికాతీర్థమాహుర్వ్యవిధనంబుఁ జాడఁ
దారాసేమిసూక్ష్మదృష్టి॥ సరయఁదాతాసేమియాహ్నాయములఁ బురాణేది

హాసములవ్యక్తశుగళము । నకటనానాప్రమాణాంతరానువృత్తి । నుదకము
 ప్నలభూమిపైనుండలేక । పల్లమునకోడిగిల్లినపగిదినశఁడు । కదలెడిభాంధ
 రమునకుగాశినుండి । నా కదలికతివయప్రయాణంబుల । నీ ॥ ఏవీటిశృంగారి
 యెలదోటలోనుండుగదలకెప్పుడునీలకంధరుండు । ప్రతియుగంబునను నేవ
 ట్టణంబునను నుదివ్యాభిధానంబుదిరుగుచుండు । జేనంటజేనంటశివలింగము
 లుగోటిపంఖ్యసేపురమునఁజాలనొప్ప । గల్పాంతవేళనేకటకంబుమునుగదు
 నింగితోరాయమున్నీటివెల్లి । నట్టిమహిమలయుజ్జనికరుగుదెంచి కాభిదర్శిం
 చిక్రిమహాకాళుగొలిచి । యుండెగివశర్మహారరాజయోగపరత । నిఖలమున్తు
 లకచ్చోటునెలపుగాని గీ॥ హాటకేక్వరుడుమహాకాళనాథుండు । దారకేక్వ
 రుండువలిరుబోడి । యదకలింగములయియున్నానుపాతాళి । మత్స్యనాకభు
 వనమండలముల । ఉ॥కందపుగాజపాఠపువికారమునొందపుపూతిగంధముం ।
 జెందపువాడవచ్చెరము నీమలనెల్లడవామకణముల్ । క్రిందుగడిఘటనిద్ర
 లధర్మలిశయించినఱంతు దేహముల్ । నుందరియిట్టిచోద్యములునూడముతక్కి
 నతిభాభూముల॥ క । లీలమహాకాళమక్ష । కాళమహాకాళయనుచుగదు
 ధత్తమహా । కాళసానాధీశ్వరుం । గాళగర్భసంస్కరింపఁ గాంతుకథన్యుల్ ॥
 గీ॥ భవుమహాకాళుసేవిచిబ్రాహ్మణుండు । గదలెఁగాంచికినక్కాంచికాపు
 రమునఁ । గలికివేడుకకత్త్రీకామకోటి । గవయునేకామ్రనాథునిగరిగిరిశు॥
 ఉ॥ కంచికిబోయిబ్రాహ్మణుడుగాంచెమదాపకథామిభృచ్చిరకి । కాలచన
 కంధరానిలయుఁడైటభమర్దనుఁగామకోటిద । ర్శించెభజంచెబాలశశిశేఖరు
 నేకరసాలనాయకు । స్తంచెనరెండనేకడననంబులఁబట్టిన పాతకాఘముల్ ॥
 నీ । ముదువంగనేతూరుమూలదావటికిరాఁ జకురబంధములీగఁ జరనారఁ ।
 బొన్నపువ్వులబోలుపొక్కిళ్ళుబయలుగాఁ గట్టనేతూరుచీరకటిధరమునఁ ।
 దొడువంగనేతూరునిదువేలుఁజెవులందు నవతంపకంబుగానల్లిపువ్వుపచరిం
 పనేతూరుపదియాఱువన్నియ పసిడిపాదములిలఁబట్టు వెంపఁ । బయ్యెడయు
 సిగ్గుబాలిండ్లఁబ్రాకసిక । తఱుచుపూయుదురొడలగంధంపుఁబసపు । బందిక
 త్రైలుసురతెప్రపంచవేళఁ । గంచియజవలెనమాత్మ్రుఖద్గలతలు ॥ గీ । కంచి
 యందురుగొందఱక్కాంచివేను । కమ్రకునువిదరత్నసుకాంతిదంతి । యవ్వు
 రంబుననేమనాశ్శధివసించి । బ్రాహ్మణుడుసర్వదేవతాద్రతఁగొలిచివలం
 దుండిప్రభాసక్షేత్రంబుమీఁదుగాఁబని ॥ క॥ ద్వారవశీశగంబునఁ । గోరిశివ
 శర్మయుండికొన్నిదినంబుల్ । నారాయణపుణ్యక్షణ । పారాయణుడయ్యెఁబర
 మభాగవతులతోఁగి గీ॥ ధవళలోచనమొక్క చోద్యంబువినుము । ద్వార

వతితుందుఁబచ్చినవారియొడలి. యస్థితకలంబులందఱరాంతరములఁ దన
రుల్లిపాచణస్యసుదర్శనములు॥ ఉ॥ కాంచనకేరకీకనుమగర్భదళోదరసాదర
ప్రభా॥ భ్రూచితమైఁటిరఘుస్వణాగురుసారథలక్ష్మితోఁబివా॥ లింఘచుఁగ
మ్మనై పరిమళింఘసముజ్జ్వలగోపించదనం॥ బింఘకవేక్షతోడధరియింతు
రుభాగవతోత్తముల్యుక్తి॥ గీ॥ రమణిధరియింతునూర్ధ్వప్రండములు నెఱయు॥
ఛాలతలముననవ్వితభాగవతులు॥ కళింపాపవరంఘరకంఠనాళ॥ ఖండనప్రక్రి
యాక్షూరభక్తలతలు॥ సీ॥ కమనీయగోపికాగంధసారంబున నూర్ధ్వప్రండ
ములు బాగాఘడిర్చిపక్షస్థలంబులవనజాక్షమాలికాచారునై పథ్యంబునం
తరించి॥ దక్షిణాక్షవణరంధ్రములఁగోమలకృష్ణలసీప్రవాళంబులలవరించిన
లిసలోచనదివ్యనామసంకీర్తనాభంగిజిహ్వలుపాలు పెట్టి॥ ద్వారవతియందు
ముక్తికాతావిహారం॥ మంటపమునందునుండ్రునిర్మలవివేక॥ నిరభిసంధికృపా
గుణనిర్ణయోధా॥ పరమభాగ్యాన్నితలుమహాభాగవతులు॥ గీ॥ ప్రతియుగంబున
ద్వారకాపట్టణంబు॥ మూదిరత్నంబులెల్లనుమ్రుచ్చిలింఁచి॥ కొంచుఁజోయెడు
కలిమునఁగువలయాక్షి॥ యబ్ధికొడఁగూడెత్తాకరాహ్వయంబు॥ సీ॥ కట్టు
రింగులవారఁగటిభాగమునయందుఁబసిఁడికమ్మలవచ్చుపట్టుచేలనక్షస్థలం
బునవనమాలధరియించుఁగొస్తుభగైవేయకమునఁగూర్చి॥ సేనకొప్పునఁజు
ట్టిశిఖింఛరింఛలి మక్కులింఛినజల్లుమఱుఁగుపాగ॥ గొజ్జంగిపూసగులికి
మేదించినకమ్మకస్తురిమేనఁగలయనలఁడు॥ ద్వారకాపట్టణమునొలిమేరసీమఁ
గాలవళముననీర్తితక్షణమునందు॥ గైటభారాతిసారూప్యగరిమఁగన్న॥ కీటప
క్షి నరీస్యవక్రిమికులంబు॥ ఉ॥ ఆపృథివీసుపర్యుదప్రియంబునద్వారకయందుఁ
దీర్ఘసే॥ వాసరతంత్రుఁడై యయిదువాసరముల్యసీయించిపోయెమా॥ యా
పురికమ్మహానగరమంబుజపత్రవిశాలనేత్రదు॥ స్పృహముపూర్వజన్మమునఁ
బావము సేసినమత్యాకోటికి॥ ప॥ ఆనగరంబునుగొందఱు హరిద్వారంబం
ద్రుకొందఱు మోక్షద్వారంబంద్రు కొందఱుగంగాద్వారంబంద్రువస్త్రాదై ననిర్గ
మించికదాభాగీరథీభువనపావనిభవతటాజాటాటపి వాటికాకుటజకోరకంబు
మున్నటా బెక్కుముఖంబులంగలసినట్టిమాయాపురంబునందు॥ సీ॥ తీర్థోప
వాసంబుదీర్చిజాగరముండిలెల్లవాఱఁగనేటఁదీర్ఘమాడి॥ పితృతర్కణముఁజే
సిపిండప్రదానంబుయవనక్తుచరువుననాచరించి॥ యగ్నికార్యముదీర్చిహరుని
వభ్యర్చించిములు మోదుగాకులఁబులియగుట్టి॥ రాగిలోహంఁడెనన్బ్రాహ్మియిలే
కుండ్రుగనాడిదొప్పనిపురుషంట్లకంబుకుడువఁగూర్చుండివడ్డించు కొనఁదలంచు॥
వంతలోనశిరస్తాదమావహిల్లా॥ మేనుగలుతాల్పజిలవచ్చెమెడలునొచ్చెవే?

దివల చూ వెదాహ మోద్వివిచిత్రా అంతరివశస్సనిజాంతగతంబున గీత్ర
తుకుమిదిమానసాయంగఁ బెట్టిరిఁ అచ్చువంటివేకివచ్చెనపుడఁ బలధిపట్టి
వమమసాయా తికుడుగలం బవిసవపుఁడుధనమునాశనోలే॥ ౩॥ ప్రతివాస
రముగృహోరామనస్యక్షేత్ర పశువీక్షణముసేయబ్రాహ్మణదేవ్యఁ డిటమింద
నేభంగినిండుబింబాసవిఫలసంసారంబు వెడలఁద్రోయుఁ దనయులింకేభంగి
ధనవిభాగములకై బోలెంబులు లేకపోనగియుండు । రఖలపురాణేతిహాసకా
ప్రాగమగ్రంథసంక్షయకృద్దియింకఁ నకటమిన్నులువడ్డచోసనదపోలే ది
క్కుమూలినరేతనై తిరవలసె శిరమపై మృత్యువాడెనుజేనఁడంతఁ చావుని
క్కుంబుబ్రతుకుటసంశయంబు॥ ౪॥ సంతాపంబునఁబొందనేమిటికిని సంసార
యాత్రాపుథా । చింతాభారముపూనిజాతిఁదహనార్పిద్దాహముల్గులవే
చింతింతున్నదివిశ్వనాయకునిపుణ్యశ్రీకాశికాధీశ్వరుఁ । జింతింతు సరసిరుహో
త్సునివారిఁ శ్రీద్వారకావల్లభుఁ॥ ౫॥ ఏలచింతింపనిహమునం దెల్లసుఖము
ననుభవించితిమధురామహాపురమునఁ బరమునందువిముక్తిసంపదయుఁగలి
గె॥ నేడుపురములఁదీర్థంబులాడఁగనుట॥ ౬॥ అనివితర్కించుచుండఁ ౪॥
పాటిల్లెఁధరణీసురో త్రమునకప్పాటవిదాహజ్వరో స్థాటోపంబుననత్కుప
ద్రవముమైనాపాదమస్తంబుగాఁ గోటివృత్తికీటపుచ్చలతికాకోటిశిఖాకం
టకఁ త్రోటిఁకుట్టనసంప్రభాతవిషమాదుర్వారదాహాధర్మి॥ ౭॥ తన్నె
ఱుగ కెదిరి నెఱుగకఁ కన్నులు దెఱవంగ నెఱుగకవసుంధరపైఁ । గొన్నిది
సంబులుబ్రాహ్మణుఁ డున్నట్లనయుండెనొంటియూరుపుతోడ॥ ౮॥ ఇటుబ
హువిధములఁగడుసంకటపడిమాయాపురోపకంఠముననుడు । త్రటిసేతటని
కటమునం దటుకునశివశర్మకాలధర్మమునొందె॥ అంతఁ ను॥ అసిరాంధో
ధరసీలవణులురుభద్రాకారులజానుదీ ఘోసముత్తుంగ భూచతుష్టయు
లలంకారాన్నితుల్పుణ్యశ్రీ । లగుశీలాఘ్యులువిష్ణుకింకరులులీలంబక్షిరాక్షే
తనో॥ ల్లితంబై నరభంబుదెచ్చితిరుచుల్పల్లిక్కులంబర్వఁగఁ

సీ॥ వెలిదామరలఁబోలువెడదకన్నులతోడఁ గాస్తభగై వేయకంబు
తోడఁ బసిఁడికమ్మలవచ్చపట్టుపుట్టాబుతో మెఱుగుచామనిచాయమేనితో
డఁ గీలుకొవ్వపసిండిగేదంగితేతుతోఁ గస్తూరికాంగరాగంబుతోడఁ నటపీఠ
యూరపింఛావతంసంబుతోఁ జిగురోత్తమొలకలేనగవుతోడ । నపుడసాక్షా
త్కరించిపహరియుఁబోలే నక్కుశివశర్మగాంధీర్యమెనక మెనఁగఁ । గింకిణీ
జాలమాలికాలంకృతంబు । గరుడకేతనసహితంబునకరధము॥ ౯॥ ఇట్లువి
మానారోహణంబునర్చి శివశర్మవిష్ణుకింకరులంజూచియిట్లనియె॥ గీ॥ విష్ణు

భక్తులు చెప్పగవిందు నెప్పుడు నేఁబురాజేతిహాసనంహితలయందుఁ బుణ్యశీ
లనుశీలుర్బుణ్యపురుషులచ్యుతనినమ్ముఖముననుండధికులనుచుఁ గీ॥వా
రుగాదుగదామీరువనజనేత్రుఁ లంబుధరసీలనగులుకంబుగభులు । భద్రది
వ్యాకృతులుచతుర్భాహుదాదుఁ లసికలులసీచలాశమాల్పభరణులు॥వల
నినవారుమహాత్మావ యట్టిమహానుభావులెఱుంగని యర్థంబులుగల వెయేము
నీపు పెద్దలవలనం బురాజేతిహాసనంహితముఖంబుల విన్నపుణ్యశీలనుశీలుర
మగుచు మనేకలోకంబులుగడచికాని వైకుంఠపురముననుభావ రాదయ్య
యిలోకంబులవిశేషంబులునీరుడై పైదము సావధానమతినై యవధరింపువీ
పునునడుగవలసినయథంబులకుగుమనిననట్లకాకయనిచనువాడుముందట॥
సీ॥ కటకులై వీడినకుటచజంజలుమెద్రు కలునుగం దెనచాయకాయములు
ను । గలిహాసినాన్చినగ్రచ్చకాయలభంగిఁ గొఱదూర్చినట్టిచ్చ గోళకములు ।
నొట్టచాణెటలపై దూరంబునాగిన గొగ్గిపంచులతోడికుముఖములును । గూ
నివీపులమీఁదగోడిమైబోట ద్వితరివడ్డకంకాళతండములును । రాసభక్రూ
రకంఠనిర్మాదకఠినఁ ఘఘరావ్యక్తిభాషితోద్ధారములును । గలిగియిడె
కొండఱున్నారగగనవీధి నొరిమెగడఁగూడుకొవియవ్వొక్కొవీరు॥అని
వనద్వివృపురుషులతనికిట్లనిరి॥ గీ॥ ఇదిపితాచలోకమిటధూమవస్థలు । వినుపి
తాచరాజులనఘవీరు । చంద్రశేఖరునిబ్రవంగవశంబునఁ । గొలిచినాదుభక్తి
గొంచుంబు । వా అనియిట్లు గ్రమంబునఁ బ్రశ్ని త్తరకూపంబునఁగర్మాను
రూపంబులఫలంబు లనుభవించుచునుండు రనిన సమరభాషాబుల నుత్తిరో
త్తరాభ్యున్నతంబులగు నాయాయిలోకంబుల వసియించియున్న పుణ్యపురు
షులంగనుంగొనుచు శివశర్మగువ్యకలోకంబును గంధర్వలోకంబును విద్యా
ధరలోకంబును సత్క్రమించియప్పేరోలోకంబుననుభావునవనరంబునఁ చని
దురుగవచ్చెహేమరథమెక్కికృతాంతుఁడు సామ్యమూర్తిఁడై పదునెఱా
స్తకింకరులు పార్శ్వయుగంబునభక్తిఁగొల్చిరా । ముదిరనినాడముం జఱచి
ముందటిచక్కటిదివ్యదుడుభువో మృదులగభీరనాడములుమిన్నులుమ్మృ
తెలంగునుండఁగఁగ ॥ గీ॥ ఎదురుగావచ్చినక్షిణంబేలురాజు ధర్మరాజుగరం
బుసంతనమెలర్చి సాధుసాధుమహాబుద్ధిబోధమహితఁ మేలుమేలనిశివశర్మమె
చ్చిపొగడె ॥ సీ॥ అధ్యపించితివేదమాణంగములతోడఁ బరిచ్యోచేరిగురుజ
నులకు । నాదిపురాణేతిహాసంబులును ధర్మశాస్త్రంబునదివితిసారఫణి సమ
బుద్ధిమైమహేశ్వరుం బుండరీకాక్షు సేవించితేకాంతశీలమునను । కైవల్యక
ల్యాగుఁటావిధములైన తీర్థంబురాడితినినియేడు । ననఘనీభాగ్యమున

దియెంతగలదె। చూడుమా యెంతటిదియెనీసుకృతగతిను। భూసురోత్తమ
 మాయంత లేనివారి। చేనమస్కారములుగొనఁజెల్లెనీకు॥ ప॥ అనిధర్మండుశివ
 శర్మనభినందించిజనివాసంబునకుంబోయె దదనంతరంబ॥ గీ॥ విప్రుకులము
 ఖ్యుడత్యంతవిషయపరత। నిటులననియెహృషీకేశుహితులఁజూచి। యనఘు
 లారయత్రికూరుడంద్రయముని। సౌమ్యుడై యున్నవాడెట్టిచంద మొక్క॥
 గీ॥ యమునిరూపంబువడింతురనఘటసులు। గుండెరుల్లనునట్లుగాఘోర
 లీల। జనునిఁజూడఁగఁగన్నులుచల్లనయ్యె। నివృధార్ద్రాద్రసరేఖయెందుఁబో
 యె॥ గీ॥ ఇదియూహంబోయీశనికింకనొక్క। రూపమున్నదియోమహాక్రో
 ధమున॥ నెఱుంగ నానతియిండునాకీరహస్య। మనఘమతులారసం దేహమా
 వహిల్లె॥ అనివవారలిట్లనిరి॥ క॥ నినుఁబోటిప్రణ్యవంతుల। కనఘాశమనుండుసా
 మ్యమగునాకారం । బుననుండుదుర్జనులకీ। యనకాద్రాకారుడై యుదగ్రత
 చూపు॥ ప॥ ఈదండధరుడుదండస్త్రాకరాశవదనుండునుగ్రోధరత్నంబులొచ
 నుండునుసూర్యకేశుండునుగృష్ణాంకుండును బ్రళయాంబుడ నిస్వసుండును
 బరిభ్రమచ్ఛ్రుకుటికటిలనిటలతటవిటంకుండునువిశంకలవికటాకారుండును
 నైదుర్వృత్తులనిట్లనిశాసించు॥ సీ॥ పాదంబులిరుచేతఁబట్టిగుంజండురూపుఁ
 రితంబుగావీనిఁజ్ఞుజాత॥ మెడమెట్టిగోర్లోండి మెఱికిపుచ్చుడు వీనిగ్రుడ్లు
 చెక్కుల నెత్తురులు న్రవింపఁ। గడికండలుగ వీనికంఠంబు నేయుండు గర
 పానఁబట్టిన ఖడ్గధారఁ। బలుత్రాళ్ళ బంధించి తలక్రిందుగా వ్రేలఁ గట్టుడు
 వీనివృక్షంబుకొమ్మ॥ ఆంపమునవీనిగంఠంబుద్రెంపి విడుడు॥ మెడమతావుల
 వీనిమర్కములునొంపుఁడెట్లఁగానగ్నిఁగాఁగిన యిసువంసుకఁ। గులికిపోయె
 డువీనిముక్కునను జెవుల॥ గీ॥ పరకళత్రంబుకుచకుంభపాలియందు। నఖముది
 విచినపాపాత్మ్యనఖమునందు॥ నెట్లఁగానగ్నిఁగాఁచినయినుపసూడు॥ లుగ్రదృ
 ష్టివిజౌన్ముడత్యాగ్రహమున॥ ప॥ పరదారముఖాఘ్రాణంబుచేసినపాపీన్యవద
 నంబుననియ్యరనిష్ఠీవనంబోనర్పుడు పరదారభావనగమనంబోనర్చినకర్మచందా
 లునిపాదంబులున్రచండఖడ్గంబునఖంబువ్రెండుపరదారాధరోష్ఠబింబంబుచం
 బించునయ్యసంబంధుమూఢంబుద్ధతచపేటంబునం దాటింపుడు పరాపవా
 దపరునివక్షంబు లక్ష్మ్యంబుసేసి తీక్షణముఖనిశితతురప్రంబుననేయుడు పరసం
 తాపకారికటుకవచనుండగుకుటిలబుద్ధిని నింగలంబునం గాఁగిన మంగలంబు
 నంవ్రేల్పుడుపరునియందుమిథ్యాకోపంబాహోహించునిదాఁయఁ బ్రతర్దనపూ
 రుకోణితకర్మమంబునముంపుడు గురునిదాకతయగుధూర్తు నోరసంప
 తిగతత పర్థిహంబు పోయుండు పరకళంకప్రకాశకుండగు నంకునుకుచెవుల

నిశ్చంకకాలాయనకంపులు గూర్పుడని దండధరుండు ప్రచండకోపాటాపం
 బునంగింకరులంబులుకు వెండియు॥ ౧౧॥ కారవంబనంగనుమహారావమనంగ
 లనూత్రంబుకుంధ పాకంబుననంగనంధతామిసమనంగనంహారమనంగ నా
 రకంబులుమతియు నెన్నంగగలవు॥ ౧౨॥ ఈనరకంబులయందు దేవస్వభా క్త
 ల బ్రాహ్మణస్వభుజుల శిశుమాంతలఁ గృతఘ్నులగురుతల్పగులగోఘ్నస్త్రీ
 ఘ్నుమిత్రఘ్నులఁబరక్షేత్రపరాయాపహతలఁ గూటసాక్షులగర్భఘ్నులఁ
 బ్రజాపీడాకరులసురాపులఁ గూటకాల్పబిం బ్రాణిచియుఁ బట్టుగార్లంట్టి
 యుండలక్రిందుగావేలఁగట్టియు నిసుయంత్రంబులంబీడించియు నంధకూపం
 బునంద్రోపించియునినునముక్కులకాకులంగఱపించియునుమకింకరులు పె
 క్కువిధంబుల బాధపెట్టుదురు॥ ౧౩॥ హరినామకీర్తనంబును హరినామజపం
 బునెవ్వఁడవర్తింతు॥ నరకగుహవేదనయఁ స్మరునకుఁ బ్రాపింపకుండునయ
 రత్తర్థనిధి॥ ౧౪॥ ఈయర్థంబునకు దెల్లంబుగామి చెద మూకగోంపుమాదికా
 లంబునంగృతాంతుండునిజకింకరులతోబిట్లనియె॥ ౧౫॥ గోవిందభూతగోస
 గంగాధరచాణూరమదకాన చండికేశ॥ కంసప్రణాశనకయ్యారకారగోపీపతి
 శంకరపీతవదన॥ గిరిశగోపస్థితోద్ధరణబాలమృగాంకవణకమాధవభవభాను
 దేవ॥ విష్ణుమేఘమురాకివృషభధ్వజవ్యాపీకపతిభూతపతిశౌరిఫాలనీత్ర॥
 శృంగపారిగరుచద్వజకృత్తిననన॥ కల్పపారిగోపతికమరకూలి॥ యనుచుఁ
 బడియింతు రెవ్వారఁగునుమీకువండునీయులుచెనకంగవలదువారి॥ ౧౬॥ హ
 రిరజనీశకావలంసరమేశ్వరపినాకపాణిశ్రీరామభగవ॥ యనిపద్మశూలపా
 నిస్సంపాత్రిపథకాద్వైతకలాలాపమురహరయీశ॥ రాఘవయురగాధర
 గురునాథయుగమధుసూదన పినాకపరియాద్య॥ ప్రమథాధినాథనారా
 యణమృత్యుజయపురుషోత్తమత్రిదైకనాథ॥ యయ్యతాకామశత్రువయ
 బ్ధపాణి॥ దిగ్వివనచక్రపాణిభూతియుతయనుచుఁ దలఁతు రెవ్వారువారలుత్త
 ములుభువన॥ పావనార్థమలాదఱుప్రభులుమీకు॥ ౧౭॥ బ్రహ్మణ్యదేవకర్మము
 కుదవిశ్వేశ్వరసనాతనత్రిశీతరావణారి॥ శ్రీకంఠధర్మభుగిణింభువకమలాకర
 యీశానంబుపతిమృడ॥ ధరణీధరహరయంధకహర శాన్డకపాణిపురారివి
 ఘ్నపరికంఠ॥ వైకుంఠదేవదేవమధురిపుండ్రలింగనైటభరెపుండ్రచంద్ర
 జాట॥ కేశినాశనీకలక్ష్మీపతిత్రిపురారివసుదేవకూసుండస్త్రిక్షయనుచుఁ
 జనము నేయుదు రెవ్వరివిశ్రులపుణ్య॥ ఘనులఁగదిసినప్పుడమీకుఁగల్గవచ్చు॥
 ౧౮॥ మతియువిచుండు శ్రీకాంఠశివయనురనిబహుళా మన్మథకరిపుండ్రజనార్దన
 ఖండవరభుండకంభుపాణిశిశేఖర బామోదరత్రిపురనూదన యంబులపిలవా

గువమానందకందన శ్రేష్ఠ్యయను నీతివ్యనామంబులు భావించుకృత్యాలు
మీకుమానసియులు సుందరియని యివ్వించునంతకుండు గింకరవగళంబున
నుభాసిం చె నీహరిహర నామంబుల నష్టైత్తిరేతింబువిన్నను బరించినవలనను
నామురారోగై శ్రేష్ఠ్యంబులుసంభవించు॥చ॥ శ్రీమనునిరాడధానియగుసం
యమనినగరంబునంగిరం । దమకురుధర్మసేన దృఢభవ్యజయద్రఘులాదిగా
నృపా । ప్రముఖునితాంతనిర్మలినధర్మధురంధరులుండునిర్వృతా । యముననన
శ్రేష్ఠ్యరత్నమయహరిహర గ్రయహర్త్యవీధులక॥ వ॥ అనియివ్వించున॥ గీ॥
శ్రీమనలోకాభివర్ణనశ్రీవరావరత । నుబుసుబోవంగివశ్రీమకయ్యుశ్రేణి
నప్పరోలోకమదిప్రసూనాభుగునకు । లోకవిజయైకపట్టాభిషేకభూమి॥ వ॥ అ
వ్వించువశ్రీమకపుణ్యశీల సుఖీలురట్టినియె॥ గీ॥ ఎవ్వరొకొకవిమలపూర్ణం
దుముఖులు । దివ్యభూషామహారత్నదీప్తికాల । పరిధిచక్రవర్ణమధ్యభావ్య
మాన । భువనమోహనమూర్తునివ్వరమునందు॥ అనినవారట్టినియె॥ గీ॥ ఏ
యిందు బింబాన్యలితుకోదండునిత్రైలోక్యరాజ్యాధిపైచెతః॥ లేయింతు
లకుంబుట్టినిల్లుదుగ్ధాంభోధిమధుకైటభారాతిమమంగులబాన్మువచకోరాతు
లకింద్రచంద్రజయంతనలకూబరాదులుననువుమింద । శ్రీపువ్వుబోయలయసి
రింతచూపులముఖులగట్టిమనంబులిగురువెట్టు । మహితభక్తిశేఖరులమను
మరాండ్రదక్షిణానందవనమహాస్థానవతికి । భీమనాథేశ్వరనకు సుత్రాము
డిచ్చె । ననభుపరుసుప్తయ్య యయ్యున్నరసలు॥

వ॥ ఊర్వశిమేనక రంధ్ర చంద్రరేఖ తిలోత్తమవపుష్పతిరీలావతియున్నుల
వతియలంబనగుణవతి స్థూలకేశికభానిధి కర్పూతిలకయుర్వరయనంగలతిక
మదనమోహిని చకోరాక్షిచంద్రకళ మునిమనోహరచారు నాననువద్ధికచా
రుపంజరనిక్రతుశుల్కశుభానవతవశ్యుల్కరీభాశుల్క దానశుల్కహేమా
వతిపంచాశ్వమేధిక రాజసూయాధివివిరుమొదలుగా నలువదివేలుతివ్యాస
రగీలోకంబునందధిపతింతురు॥ గీ॥ బ్రహ్మచర్యం బొక్కరాత్రిదైవికమునను
అచితప్తినయట్టిమానకమ్మ । కలకాలమెల్లనుగాదుకప్రభములుసరిపిసట్టిచకో
రశాబనయన । బలిమిన్మోక్షనిగిలోబడివానినవ్వేరబలిగాడలంచినపద్మగంధి ।
పురుషుండు లేనియన్నుప్రమాదంబున మోసబోయినయ్యముద్దరాలు । భాగ
దానప్రతంబులు పూనియపుడు మకర కేతినున్నించు మాణిక్యగక నైవయ
సునగన్నై తీకంబుదప్పిపిడపంబతిభక్తియగునాత్మత్రికశేవేశ్య॥ గీ॥ మాంత్రికం
పై నయొకసిద్ధమానినొండ । నొక్కవేలుపునొండబ్రయిండువసేపపుత్రసం
తాపలబ్ధికైపొందినట్టిలోలలోచనకన్నకోలోకవసతి॥ వ॥ అనిచెప్పిన నప్పగో

లోకంబు గనుంగొనుచు భాస్కరలోకంబు చేరంజని యేకచక్రంబును సత్ర
 సప్తియునహు పారధికంబును వప్పరోముని గంధర్వగ్రామణి నమన్వితంబు
 నునగురభంబుమీదఁ గరధృతారవిందద్యయండయి సభోమార్గంబునంజను
 కమలబాంధవునింజూపి విష్ణుతికరులిట్లనిరి॥ ౩॥ సిద్ధాంతసంశుద్ధిద్ధవంఘాతం
 బువిఘ్నక్రమపాటివిబుధకోటి॥ చాటుధారా ప్రాశీదారణవ్యూహంబుకిన్న
 రవ్రాతంబుగీతనరణి॥ ఖచరసంఘమువిశ్వంఖలవచోవైచిత్రియాతుధానక్రే
 గియధికభక్తి॥ గడుడలోకమునమస్కారవాక్యంబుననేకాగ్రమతిదండభూ
 కసమితప్రతిదినంబును బ్రాతరారంభవేళ॥ నిర్జిలంధజనిరుపాధినిరవగాధ॥ నిర్జి
 రోధనిరాఘాటనిరుపమాన॥ భక్తిసుధజయితురీచద్వబంధు॥ ౩॥ సంచార
 లోలుదౌడగదువక్రియకునై సమధికస్థైర్యంబుజరువుగాని॥ జనులదృష్టికి
 వెక్కసంబైవిభాసిల్లులోనఁజైతన్యంబునీనుగాని॥ సంతాపహేతువాసంయ
 ముక్రేశీనిర్వాణలీలయీనేర్చుగాని॥ ఖరచుచిత్వముపూనుఁగాలక్రమంబు
 నశీతలామృతమునన్నించుఁగాని॥ ప్రాగవస్తాభ్యధికతిరోచర్యవస్థ॥ నతికయిల్లు
 చుభువనంబులఖలములును॥ వారకత్కంఠసర్పిప్రావైభవమున॥ ననఘర
 ష్ఠించుచుండునీయజ్ఞహితుఁడు॥ ౪॥ అనిననప్పుడు శివశేమకదానోనర్చునమ
 స్కారంబులంగీకరించుచు నిమేషార్థమాత్రంబునఁ జెందువేల యిన్నుట
 చెందుఁజూచునంబు లతిక్రమించినంగాంచి యాశ్చర్యంబుంది గోవిందకింకరుల
 కిట్లనియె॥ ౧॥ అనఘలూరఖరాంశుబింబాంతరమునఁ బురుషునొక్కనినుం
 డఁజెప్పుదురుఋషులు॥ వరమతాత్పర్యగరిమనవ్వరుషునెల్లు॥ సేవసేయుదు
 రొక్కసంపిధిపఁలు॥ ౨॥ అనినవారిట్లనిరి॥ ౩॥ అకాశమధ్యస్థమగుభానువిం
 బుంబువినులక్షణాఽనవిస్తృతంబు॥ తస్మద్ధ్యమనయందు ధవళాంశుశేఖరు
 నుస్థితవిద్యావ్రయోగసరణి॥ హైమయావుడుహిరణ్యశ్శ్రేణుకేసంకుహస్త
 ప్రముఖహిరణ్యవరువుడు॥ గావిభావించియాకప్యసలోచను వతఁడయే
 నని నదా ధ్యావవరత॥ విమలమానసుఁడగుచు భావించవలయు॥ బ్రహ్మవి
 ద్యానుఁడగువాడుప్రాప్తావేళ॥ నక్కునర్థోదయమునగాయత్రిగూర్చి॥ య
 ర్థ్యమైత్తిరయాసనుయంబునంను॥ ౪॥ కాలలోపంబుసేయవలదు కాలంబు
 ప్రతిష్ఠించునది కాలంబునంగదాఁజూచుదులుఫలించుఁ గాలంబునంగాకపా
 దవంబులుపూచునెల్లు కాలంబుననే మేఘంబులువర్షించు మందేహదేహనా
 శాథంబుదయాస్తమయంబుల బ్రాహ్మణోత్పత్తలగుగాయత్రీమంత్ర
 తోయోగజలిత్రయంబు చిత్రభాసుం డప్రేక్షించుచుండు గాలంబుదపుటం
 దనముపాస్యమాన్యుండయి భాసుం దాయుకారోగైక్యవ్యూహులు ప్రసాదిం

తై భవప్రాభవములు! నీ! అతిగుహ్యమై యకారాదిక్షకారాంతపంచాశదక్షరప్రకృతియైన । మాతృకయేమహామంత్రరాజులు నై దవయవంబులఁబుటి యంధకార । మునకును నోంకారమునకును కారంబు నకుబిందువునకును నాదమునకు । బ్రత్యేకమపదేసిపదియేసి వణంబులనఘటన్యంబులై యతిశయిల్లు । నట్టిప్రణవంబు హేమసింహావనముగ । భాస్కరుండనుమాణిక్యపదకభూష । యబుతధరియించి జేవిగాయత్రియైవ్వం । గడువుచల్లంగ వేదాలఁగన్నతల్లి! క! సంశితవిజ్ఞానచతుః । ర్వింశతీత త్వంబులకుని వేసెనమగునియంశుమదధిపతిమంత్రమ । సంశయముగ నెపుడుమనకొనఁ గునభివలముర । సీమూడువేదంబులుమూడుపాదంబులు నాభియాదిమపురాణవజ్రంబుక్రిందుమీఁదునుజతుడిశలు నార్జునులు భవనంబుచేహంబుదివియుదరము । ధర్మకాస్త్రాంబుహృత్సరసిజముకురంబు చందోవితతికుచ స్థక యుగము । సాంఖ్యకాస్త్రాంబులుశ్రవణపాశంబులు జాతవేదుఁడువక్త్రచూడవించి । మైదుదలలునుశిక్షాదికాంగకములు । చేష్టయాధర్వణసతిశిఖిశ్రుండు । బ్రహ్మమూఢంబుహరియాశ్మభావలక్ష । గములుమీమాంససావిత్రికమలచరితః! క! వ్యాహృతులతోడఁబ్రగవో । ద్రాహముతోశిరముతోడఁగమలాస్తవమః! ప్రాహుణకింబై యీమను! వాపఁతుఁగొనుఁబాలకమునునన్నియుఁబోలె॥ ము॥ క్షితిదేవోత్తమబ్రాహ్మణుడు వెలిగాజాహాధిచారక్రమూ । క్రతుతంత్రంబునకాస్త్రముంగుఱిచియీగాయత్రివల్లావధి । బ్రతిలోమఱుననుచ్చరించివిడువఁ బ్రహ్మత్తమైతాణియా । ప్రతివక్షుం దెగటఁచునంగుభిఖాప్రహ్మటమారంబునఁగినిగాయత్రివిష్ణుడుయగాయత్రిశఃభండుగాయత్రివరమేష్ఠికమణిశ్చ । గాయత్రివిధివిష్ణుకమల సంభవమూర్తియైన మాతఁడుడుచుమానివర్య । గాయత్రిజపీయించి గాయత్రిగొనియాడి కాంచుప్రభుముక్తికలితపుణ్య । గాయత్రిసేవింశకాలంబు గాలంబుమంత్రంబ్రములునిమలవివేక । యనఘసావిత్రియనఁగగాయత్రియనఁగి విశ్వజనయిత్రయనఁజతుర్దేవమాత । యనఁబరావరబ్రహ్మకవ్యయంబునంగ । నమ్యహాదేవికసమాహ్వయాంతరములు॥ వ॥ అనిపుణ్యశీలసుశిలుకుసూర్యలోక మాహాత్యైంబధిమహింపనాకణింపుచుశివశివమృదుండట నయనానందసంజోహసంధాయియగునొక్క పట్టణంబు గనుగొనియవిష్ణుగణంబులక్లిషయిం॥ గీ॥ పుండరీకాక్షులారయీపురవరంబు । నెఱయనుత్సవ మొనరించెనేత్రములకు । నెఱుంగఁజెప్పఁడు నాకదియేభవనము । కోధితంబగుకామణ్యతై భవమున॥ గీ॥ అనివహరిదినముచిమదకనునివీడు । కనకగోపురకనకాట్టకనకసాధ । కనకకుట్టిమ

వేదికాకవకర్తితి। కనకరాజీవసంస్థిప్రకాశితంబు॥ నీ చీకిలిండుకయుండు
గురుజెప్పలలోనగునుమసాయకవైరినొసలికన్ను। వద్దనాభునికొస్తుధము
కాంతిపాలిపోయెబద్ధచన్నులమీదిపసపుదాకి। ధశధకుక్కులనింగిదా
టిచించనుగానినిలువనరదుహాదీనీప్రకాశ। మస్తినాస్థిప్రకాశానుసారం
బుననుమిస్తుమనుచుండునలుదీప్తిపగలువగలయ్యెశశివిభాప్రసరమునకు।
దానపోదిక్కుదీప్తిరంతానమునకు। ననంగననంగనుగనకవర్ణాభువైన। భా
నుండివర్పరివర సమీపముననడచు॥ చ॥ అమవసలందు దానరసిజాస్తునిగర్భ
ముదూఱబోవునా। సమయమునకాస్వకీయగుచంద్రికయిల్లడవెట్టినో
నుమి॥ యమృతమయూఘుఁడీ నెలపునందనుసంశయమాపహించెను॥ త్రమకు
లచూచుమిప్పురి గుఱాధవశోన్నత సాధపీఠికల్। శా॥ పానశివున్యమునగఘ
టింపదొడగె॥ బ్రహ్మన్వయోత్తంసగా। స్థీనాగ్రంబునలేగపెయ్యయదె
కంగిగానుధనూద్యవం। బాసందంబునదెదముబ్బగజనన్యావీసవాపీసుధా।
పానోత్పుచ్చమనూమైచటులఝంపాతాండవాటోపము॥ శా॥ కంటిన్వరి
కరికంఠపీఠవిరుకదైవేయలోహంగళా। ఘంటాలంకృతిదారసాధవలభీ
గర్భంబునందాల్కొన॥ ఘంటాదీధిఁజరించుచున్నది పురింగారామువాటిం
చితె॥ న్యుత్పన్నచక్రేణువర్థమువధావింపంగదనోద్ధతి॥ క॥ నందనవసమ
దేవరణిబృందాంకయెల్లపెద్దపృథివీరువాముల్। మందారకల్పతరుహఁ। చం
దనసంతానపాలితావ్యాముల్॥ మ॥ దివిజాఘోషగుధర్మయశసభసము
వీక్షింపఘాదేవలెం। డవకైలాసమువోలెనున్నయదీబ్రహ్మాండంబుతోరా
యుచు॥ ధవళాఘోషధరాట్టజనవిమలద్రాఢివృక్షృంగగ్రమ్మెయవదాతద్వజ
శాటికాంచలచపటాధూరిజేమూలమ్మె॥ నీ॥ చెలువులేటికరేలుశిశిరాంశుక
రములగరంగుచంద్రోపలగిడులుగలుగె॥ గల్పివృక్షంబులు గలుగంగనేటికి
వలువలకైతంతువాయసమితి। గణకులేమిటికిసంకల్పాఘోచింతకుఁజూతాచు
లేశిలాక్రేణిగలుగె॥ గామధేనువులుగల్లంగనేమిటికిమజ్జియోదనంబునకునై
యోదనికులు॥ నాగపర్వపదాఘజన్మస్థలంబు। భూరికల్పాఘవైభవకారణం
బువిశ్వభువనైకవినుతంబువిబుధరాజి। పట్టణంబదిపంకజప్రభవసంశే॥ శా॥
క్షీరాభోనిసంభవించిన పృథుతాచీమేనకామంగళం॥ మారంభాపాడిలేటి
లోత్రమలువిశ్వాచీచకోరాక్షియు॥ న్నార్వరాజప్రియవారభామినులునా
నాభూషణాలంకృతుల్। గారామారంగణాచెదమకసలసీకంజాతులంబూ
డుమి॥ వ॥ శుయంద్రలోకంబునందుడకురత్నంబు పాలిజారెంబు గాంతార
న్నంబూర్వశివసరత్నంబునందనంబు తురగరత్నంబునైపుత్రేవంబు గజరత్నం

బైరావతంబు రత్నరత్నంబుచింతామణిసప్తార్చప్రభృతులగు సప్తలోకపాలు
 రునారదాదులగుమునులుదమజమసుజడైత్యులు గంధర్వయక్షకిన్నరకింపురు
 ఘలుసగరనలసహస్రమాంధాతృదుందుమారాదివసుంధరాధిపతులు జ్యోతి
 ష్టోమాది యాగంబులుచేసిన సోమయాజులుదులా పూరుపాదిమహాదానం
 బులొసర్చినదారలు సంగ్రామమందున పరాజులులైయక్షీబాదులై యిల్లి
 వనీసులువసియుతురనియునంతరంబ యగ్నిలోకంబునవర్చిప్రతిపురంబుచేరం
 గొనిపోయిశివశ్రమకుఁబుణ్యశీలసుశీలురిట్లనిరి॥ ౩॥ అమరావతీపురంబమర
 విభుఁడేలువర్చిప్రతిపురంబనలుండేలు । శ్రాద్ధదేవుండేలు సంయమనీపురంబ
 సురరామకుడుపుణ్యవతీసేలు । నమలావతీపురంబునాయకుండేలునాయు
 నేలుగుగంధవతీపురంబు । పలకాపురంబుయన్దాశేష్యుండేలు నైశానియేలు
 జాద్రాధిపమాధి । యనిరిదిక్పాలపురములందననిసురుడు । రెండవపురంబువి
 ష్ణిందిప్రీతిసుండ । పవుతువణింపఁదొడఁగిరయ్యగ్నిలోక । మహిమసంపద
 గోవిందమాన్యహితులు ॥ ౩ ॥ శిఖకమృకులకునిశ్చేధునశ్రీదాతధరణీసు
 రులకుఁదిథంబుఁబొన్న । యాశుశుక్షణీగురుండవనిజఁగులకుఁగ్రహస్థులక
 గ్నియాశ్రమంబు । దహనుఁడేగ్గడయును త్తమవిగాఢపులకుఁబావకుంపీశు
 డుబ్రాహ్మణులకుఁ । బ్రశ్నయంబులనూనపాత్తుబాడబులకుఁబాటులకనలు
 డుపారిజాతిమాత్రయాశుకుడుప్రాసులకంతరాత్మ । చంద్రశేఖరమూర్తియు
 పద్మమూడుపకలజగదుద్భవస్థితిసంహృతులకుఁగవలమహేశభూతుండుకృష్ణ
 వర్చి ॥ మః వివిధాజ్ఞాపఁతిధూపదీపములునైవేద్యంబు నీయగ్నిముఖ ।
 జవిగొంబిమ్మటభుక్తిముక్తులునవశ్యప్రీతిగానెప్పుడు । జవిగొండంబును
 హాసనాన్యుతిమహేశానాదిబృందాంక । ప్రవరుల్పర్వహృషీకతర్భణముగా
 బ్రహ్మభగపారంగతా । నః అసవనిని శివశ్రమవైశ్వానరుడనంగనెవ్వండు
 వ్యనిరచూజంజేవకారంబున నాగ్నేయంబైనతేజంబరినికి సంధివిచెమహ
 త్మలారాయెఱుంగింపుండనినవారువైశ్వానరమాహాత్యంబు వివరింపదొ
 డంగియిట్లనిరి॥ ౩॥ విశ్వావసుకునానీశ్వరభక్తుడు కాంపిల్యగోత్రసంజాతుఁ
 డనఘుఁ । డధిసుతబ్రహ్మచర్యాశ్రమనిష్ఠుఁడై బ్రహ్మయజ్ఞములుతప్పుకయొన
 ర్చునియతుఁడై విఘ్నారవిధలకౌస్త్యిన్ఘుఁడై లోకతత్వజ్ఞుఁడై యేకతిమున । నొ
 కనాడుచింతించుచుండనేయాశ్రమంబొక్కొనాల్గిటిలోనుల్లెమంబు । భ
 క్తిసేయాశ్రమంబుచేపట్టినవృత్తి । డైహికాముష్మికసుఖంబులందవచ్చు । నిది
 యమేలన్నయట్లుండునదియలెన్న । యన్నయట్లుండునొక్కొక్కయాశ్రమం
 బు ॥ ౩॥ అదియెట్లనిన వగాశ్రమాచారంబుశివప్రసాదద్వారంబునజ్ఞానసాధ

రాజసూయంబునను వై శ్చ్యందు వై శ్చ్యసోమంబునను యజ్ఞయంతిరిదియాదిగా
 గలయవిమతే యాత్రమధర్మంబు లధ్యయనాదులు బ్రహ్మచారిధర్మంబులు
 గృహస్థధర్మంబులగ్నాధానాదులువనస్థధర్మంబు లరణ్యవాసాదులుయతిధ
 ర్మంబులు శ్రవణాదులుబ్రహ్మచారిగృహస్థవానప్రస్థభిక్షుకుల యాత్రమంబు
 లు త్రో త్రంబులుత్పృష్టంబులీచతురాశ్రమంబులవాదును నిజధర్మానుష్ఠా
 నంబుదప్పకయీశ్వరపూజాతత్పరులై సుసిద్ధివడయుదురు నాకుంజూడ నగ్ని
 యాశ్రమంబులకునాధారభూతంబై న గృహస్థధర్మంబుము క్తిసాధనంబై తో
 చుచున్నదినర్వాశ్రమంబులకు స్వరూపలాభంబు గృహస్థాశ్రమనిబంధనంబు
 గొందఱు వణాశ్రమాచారనిష్ఠునకుబ్రహ్మనిష్ఠసిద్ధిపదు బ్రహ్మనిష్ఠయన స
 ర్వవ్యాపారపరిత్యాగంబున ననన్యచి త్తంబునంజేసి బ్రహ్మంబు నెఱుంగుటయ
 దిమార్గానుష్ఠాన కర్మత్యాగంబులకుఁ బరస్పరవిరోధంబుగావునఁ గర్మశూ
 రునియందుసంభవింపదండ్లు వణాశ్రమ కర్మానుష్ఠానవంతునకు యథా
 వకాశంబున బ్రహ్మనిష్ఠాతాత్పర్యంబు సుకరంబుగావునఁగర్మపరుండుబ్రహ్మం
 బు నెఱుంగండనునిష్ఠేధోక్తింబనిలేదు పరదారపరిత్యాగంబున నాత్మదార
 పరితోషంబున ఋతుకాలాభిగమనంబునను బ్రహ్మచారియు రాగద్వేషకా
 మక్రోధవర్జనంబున వానప్రస్థుండును నయాదితోపస్థిత దేహయాత్రమా
 త్రంబున భిక్షుకుండునై గృహస్థుం డఖిలాశ్రమంబులు దానకై కొను దే
 వయజ్ఞంబు పితృయజ్ఞంబు భూతయజ్ఞంబు మనుష్యయజ్ఞంబుబ్రహ్మయజ్ఞం
 బనుపంచమహాయజ్ఞంబులుజేసి వివిదిషాముఖంబున గృహస్థుండుముక్తం
 డగుఁగావునగారవాఘ్యంబగుధర్మంబునం గైవల్యంబువడసెడఁ మ॥ అనియ
 త్త్యుత్తమవంశేసంభవవివాహంబయ్యె శాస్త్రోక్తివి । ధ్యనురూపంబుగ భా
 గ్యలక్ష్మీనతికల్యాణి గుణాన్వితశో । భవపుణ్యాకృతివిప్రకన్యకమహాభాగుం
 డువిశ్వానరుం । డనుకూలస్థిరపుణ్యలగ్నమునవంశానందసంధాయియై । ఉ॥చే
 డియనామధేయముశుచివృత్తియాచిగురాకుబోడికి । వీడయుఁగేతభా
 రమునువృత్తిపయోధరముల్నితంబము । బోడమునెమ్మనంబు రతిభావ
 ముతోడననాడునాఁటికి । వీడఁగజొచ్చెబాల్యమును వీడఁగజొచ్చెద
 డీయచింతతో । సీ । అనుదివంబునుబ్రాతరారంభవేళల నోలగండంబు
 తోసుదకమాడి । యంచవన్నియతోడనందమైవమడుంగు నిద్దంపుపుట్టంబు
 నెఱయగట్టి । నెఱయంగఁగూడిన నెఱిగూఁడులుదాచి పొంకంబుగాఁగ
 మ్మపూలుదుఱిమి । కాశ్మీరతిలక కేళామధ్యమునయందుఁ బుణ్యంపుచిఱు
 బొట్టుపొందుపఱిచి । వినుపు లేకగ్ని హోత్రంబువేల్వఁబెట్టు । దీపధూపం

బు లొడగూర్చుచేసెపూజ । కోగిరంబులుగావించు నొప్పుగాఁగి బాలప్రా
 నేశుహృదయంబుపల్లవించె । ప । అనంతరంబ యావనారంభంబున నారం
 భోరుప్రవిసయవతియు వివేకవతియువిలాసవతియు విభ్రమవతియుభాతిమతి
 యుసాజన్యవతియుసాహద౯వతియునై శుశ్రూషాతాత్పర్యంబునం బతిడెం
 దంబున తానందంబు సంపాదించుచుండం బెద్దగాలంబరిగిన । గీ॥ కానరాద
 య్యెఁబుత్రసంతానలభి । నెన్నినోములునోచిననిందుముఖి । సంతనోకనాఁడు
 తరుణియేకాంతవేళ । విభునిపాదంబులకుమొక్కి విన్నవించె ॥ ౬॥ కట్టి
 తిఁబట్టుపుట్టుములుకొంచసభూషణముల్ ధరించితిం । బెట్టితిబంధుకోటికినభీష్టి
 తవస్తుచయంబుకీర్తిచే । పట్టితిసిపదాబ్జములుపాయకనిచ్చలుసేవ సేయఁ
 గాఁ । బట్టివసుంధరంగలరెభామలునాసరిభాగ్యసంపద౯ ॥ ౭॥ సకలైశ్వర్య
 సమృద్ధులు । నొకతలసంతానలాభ మొకతలయదియే । టికిఁడడసె నిందురే
 ఖా । మకుటునిశ్చవయేలలేదుమనకిప్పట౯ ॥ ౮॥ చింతించిచూడవచ్చినసం
 తానమువంశమునకుసకలంబునకు । సంతానమునుర ధేనువు । చింతామణిసి
 ధరసముచిరతరపుణ్య । ప । సంతానంబుగలుగునట్టియుపాయంబు విచారిం
 పుమనిప్రాధిం చిన । ౬॥ ఇంతవిచారమేమిటికినిందునిభాసన నమృతంబులో ।
 సంతతిలభిక్తై విడువుశంకశశాంకకళాకీర్తిఁగా । భాంతకుఁగాశికానగరహాట
 కనిర్మలహర్త్యమాలికా । భ్యంతరవతి౯విశ్వవతి నాశ్రితవత్సలునాశ్రయిం
 ఁడ౯ ॥ ప । అనినవినిశుచిష్టతీదేవి యర్చిత్సత్వభావుండగు భరణకువెం
 డియుంబ్రణమిల్లి పాణిపల్లవంబులుమొగిడ్చి పినయ విసమితో త్రమాంగయై
 యార్చ్యపుత్రపుత్రసంతానలాభంబు నాయందుంబడయ నభిమతంబయేనియే
 నుంబ్రసాదభాజనంబగుదు నేనినిందు శేఖర సదృశుండైన వందనుంబ్రసాదిం
 పుమనుటయు । గీ॥ ధర్మగోహినిపై గలకూర్మిపేర్మి । సంశితవ్రతుండైన వి
 శ్వానరుండు । వనరుహయతనేత్ర గోరినవరంబు । మునికులశ్రేష్ఠుఁడిచ్చితన
 నుచుఁబలికె । సీ । ఇదిమనోరథసీధి నట్లుచొరగవచ్చు నేయింతివతివేఁడని
 ట్టివరము । వరమువేడినవేడనచ్చుఁగాకిబ్బంగి నీనేరవచ్చునే యీప్పితార్థ ।
 మాగమంబులుసమానాధికరహితుఁగా శిశిరాంశుశేఖరుఁడెప్పుచుండు । సత
 డలీలావతారాధ౯మీచపలాక్షి దనకుఁగారణముగాఁడలఁచెనొక్కొ । కా
 నినాఁడ్డిట్టితలఁపెట్లుగలుగ నేచ్చుఁ । దరుణింఁచువితర్కించుఁ దరతరంబు యొ
 కముహూత౯ంబుసేపునై ప్రికతపూని । శంభుభ క్తివరుండువిశ్వానరుండు ॥
 ప । అనంతరంబయమ్మనీశ్వరుండు తపశ్రభావంబున భవునిఫాలలోచనుభ
 గు౯భాగీరథీరథవనుభ క్తినిధిభావనాసుల భస్వభావుభజంతుంఁగాక యని

భవభయోదన్వదుత్తారయానవాత్రంబైన కాశీక్షేత్రంబునకుంజని నీ! మం
దాకీనీవారిమణికణికాంబువు నాపికాకూపపల్వలజలంబు! కుండికానలిలం
బుగుల్యావ్రపూరంబు సెలయేటిపాథస్సుచెలమనీడు! ధారాకృపీటంబుదమ్మి
వాపిపయస్సుగాపారసేరంబుగ్రయ్యతోయ! మూటకుండముబుగ్గయుదకంబు
జలపుష్కరమునదహ్రదశంబరంబులివియు! మొదలుగానర్వనర్వతోముఖ
ముగాళి! తీర్థరాజంబులుగనమర్థించుశ్రుతులు! గాననిన్నిటియందువిశ్వా
సరుండు! దేవసంకాశుఁడతిథక్తిదీర్థమాడె॥ గీ॥ అవనిదివిజుండుమణిక
ణికాదిపుణ్య! తీర్థములయందుదేహంబు తేల్చితేల్చి శాంతిబొందించె
బ్రాగ్నుశ్శతసహస్ర! పరిచితంబైనబహులతావత్రయంబు! నీ! భద్రేభ
ముఖులకుభద్రకాళికలకుఁ గాలభైరవులకు గణములకును! నాదికేశవము
ఖ్యులైనకేశవులకు లోలార్కముఖులైనహేధులకును! బ్రణమిల్లినందునీ
మణికణికాతీర్థములనుబిండప్రదానములుఁబెట్టి! పాయసాపూపాదిబ
హువిధాన్నంబుల జగతీమరుత్సహస్రంబుదనిసి! కానవచ్చినయబ్బులింగం
బులకును! గానరానినిగూఢలింగంబులకును! బుణ్యవాసరములమహాపూ
జచేసి! యాతఁడెట్లువిలర్కించెనాత్మలోన! ప॥ ఓంకారేశ్వరుండుగృత్తివా
స ఈశ్వరుండు కాళేశ్వరుండు వృద్ధకాళేశ్వరుండుకళేశ్వరుండుకై దారేశ్వ
రుండుగామేశ్వరుండు చంద్రేశ్వరుండు త్రిలోచనుండుక్షేపేశ్వరుండుజంబు
కేశ్వరుండుజైగిష్యేశ్వరుండు దళాశ్వమేధేశ్వరుండు దృమిచంద్రేశ్వరుం
డుగోకణేశ్వరుండుడిండిశ్వరుండుగజసిద్ధేశ్వరుండుధర్మేశ్వరుండు దారకేశ్వ
రుండుచండికేశ్వరుండుమోక్షేశ్వరుండుగంగేశ్వరుండుపత్రేశ్వరుండు త్రిపుకే
శ్వరుండుమూర్కంజేశ్వరుండు మణికణేశ్వరుండుయమునేశ్వరుండు లాంగ
లేశ్వరుండుశ్రీవిశ్వేశ్వరుండు విముక్తేశ్వరుండువిశాలాక్షీవ్యాఘ్రేశ్వరుండు
వారాహేశ్వరుండుమాహేశ్వరుండువృషభధ్వజుండు వరుణేశ్వరుండు విధీశ్వ
రుండువసిష్ఠేశ్వరుండు సోమేశ్వరుండింద్రేశ్వరుండుసంగమేశ్వరుండువారిశ్చం
ద్రేశ్వరుండు త్రిసంధ్యేశ్వరుండు భవానిశ్వరుండు కందుకేశ్వరుండు మహా
శ్వరుండు మిత్రావరుణేశ్వరుండు సనసిద్ధామృతజ్యోతిర్లింగాదులగుమహేశ్వ
రులు శతసహస్రసంఖ్యలంగల రీమహేశ్వరుల సిద్ధస్థానంబుల నెందేనిదివ్యస్థా
నంబునందపంబాచరించి కీఘసంతాపలాభంబు నొందుదు॥ గీ॥ అహహ
తెలిసితివిస్మృతంబైనయథా! మేలనందేహమందంగహృదయవిధి! సిద్ధసంసే
వితముసర్వసిద్ధికరము! దత్తనస్పృశనములదీర్థములరాజు! నీ! ఉద్ధాటి
తుంబులెప్పుడు రేలువగప్పుగ పనితెల్పులునాగకటకమునకు! సర్వజంతువుల

కుసంసిద్ధిసంపద గరతలామలకమైకానవచ్చు । వికటమహాదేవి విశ్వనాథు
 నిభామవర్వతాధిపుపుత్రిచాయదేవుడు । సిద్ధివినాయక శ్రేత్రపాలకులుండ్రుప
 రిరక్షతైకతత్పురతపూని । భూమితిలమాత్రమునువృథావోవకుండ । నమ్మతలిం
 గంబులర్చనవ్యర్చనములు । గలపుతీభాకధిరాజ్యంబుగాశియందు । మహిమ
 కానాసనువిముక్తమంటపంబు । క॥ ఎందుండునువిశ్వేశ్వరుఁ । డెందుకభా
 ధరుఁడుగిరిదుహితృసహితుడై । యెందుండుభుక్తిముక్తులు । సందేహము
 లేదుదపమచటనొనరింతుఁ । నీ॥ అవ్వరోంగనల్లెనాటపాటలవెంటబ్రా
 పించిరిమనోరథాథకసిద్ధిగంధర్వఁడొక్కఁడుగానవిద్యాప్రాధిభీఘంబునం
 దపంసిద్ధిగాంచెయక్షుపుంగపుఁడువిద్యాధరశ్రేష్ఠుండుకోకిలాలాపయన్మోమ
 లియును । శతరుద్రమంత్రైకజపపరాయణుడైన వేదశిరుండనువిప్రవరుఁడు ।
 చంద్రమూర్తిధరద్వాజసంయుములును । హంసపదియనునొకకిన్నరాంగవయు
 ను । నాప్రవాళోష్ఠిమగఁడువేయప్రియుండు । సిద్ధిబొందిరియవిముక్తిస్తీమయం
 దు॥ క॥ సిద్ధమరుతాస్పద్యాదులు । సిద్ధిబ్రాపింతురంద చిరకాలమునక॥ సిద్ధ
 మిదియగుటశంభుఁ । డద్దరణినిసిద్ధలింగమనఁగావెలయు॥ వ॥ అమృత
 జ్యోతిర్లింగమూర్తివిశ్వేశ్వరుండనంబ్రసిద్ధివహించె నమ్మహేశ్వరుండు ఇయ
 ద్రభువకునినూనునకుమగధాధిపతికి వసుదత్తునకుమనోరథాథకంబుల చిర
 కాలంబునంబ్రసాదిచెనేనునువిశ్వేశ్వరమహాదేవునారాధించి యభిమతార్థం
 బులువేడసెదంగాకయనిచంద్రకూపంబుననభిషేకంబొచరించి సంకల్ప పూ
 ర్వకంబుగానియమంబునహించి యొక్కమాసం బేకాహంబును నొక్క
 మాసంబున నక్షాశనుండును నొక్కమాసంబుయాచితాశనుండును నొక్క
 మాసంబువయోవ్రతుండును నొక్కమాసంబుజాకఫలాశనుండును నొక్క
 మాసంబుపిష్ఠతిలాహంబునునొక్కమాసంబుచానీయభోజనుండును నొక్క
 మాసంబువంచగవ్యాశనుండును నొక్కమాసంబుచాంద్రాయణ వ్రతుండు
 నునొక్కమాసంబుగుళాగ్రజలచాయయు నొక్కమాసంబు వాయుభతుం
 దును నొక్కమాసంబునిరశనుండునునై వత్సరంబుగడపిత్రయోవశహంసం
 బునంబ్రభమదివసంబున॥ నీ॥ హరులేడునేడుగత్యంతరంబులు గాఁగనియ
 మంబుమై నాన్పనిలువునాడు । వెండికట్టులతోడివేత్రంబుమాటుగా బంగా
 రుమునికోలవట్టువాడు । యుకించివరవృథగ్జనకోటిచందానఁ గజకుచీకటి
 వెన్నునజుచునాడు । వసుమతీభృచ్చేగివరసతోగుడిచూపి యొండొడ
 కాన్పించుచుండునాడు । త్రిభువనస్థపవతియైన దివనకరుని । ప్రాప్తవీచార
 పాబుండప్రాచినొసలి । ఘృణ్యణలీలాలలామంబునిసహాప్ర । శ్రేణిసరభియె